

vergadering **18**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 11 januari 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING	5
POLITIEKE FRACTIES	
Wijziging in de samenstelling	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijziging onder de toegevoegde leden	6
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de erkenningsvoorwaarden en kwaliteitsborging van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap – 1520 (2022-2023) – Nr. 1	
Voorstel tot verdaging	6
ACTUELE VRAAG van Maaike De Vreese aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de uitrol van de vierde pijler van het inburgeringstraject	6
ACTUELE VRAAG van Filip Dewinter aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het beleid inzake aanvals- en verdedigingshonden, naar aanleiding van een recente aanval op een peuter	11
ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de noodkreet van de onderwijsinternaten als reactie op het voorliggende voorontwerp van decreet	16
ACTUELE VRAAG van Brecht Warnez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de artsenquota	20
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	25
ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de bezwaarschriften en aangekondigde juridische procedure tegen het stikstofakkoord	25
ACTUELE VRAAG van Inez De Coninck aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het overleg omtrent het voorontwerp van Verzameldecreet Omgeving	29
ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de invoering van het capaciteitstarief	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het capaciteitstarief	33
ACTUELE VRAAG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de conceptnota 'Milieueffectrapportage'	40

ACTUELE VRAAG van Rita Moors aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de effectiviteitsgraad van sensibiliseringscampagnes, naar aanleiding van de nieuwe campagne om de reddingsstrook bekender te maken	43
ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de nieuwe richtlijnen voor fietspaden in het Fietsvademecum	47
ACTUELE VRAAG van Steven Coenegrachts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de online veiligheid van kinderen	52
ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het door de minister-president genoemde budget voor de verlaging van de kindratio in de kinderopvang	
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het budget voor het verlagen van de kindratio in de kinderopvang en de uitspraken van de minister-president hierover	56
ACTUELE VRAAG van Katja Verheyen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de beveiliging van de gemeenschapsinstelling van Everberg, naar aanleiding van meerdere recente ontsnappingen	63
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het ontbreken van essentiële informatie in de uitnodiging voor COVID-19-vaccinatie voor 5-tot-11-jarigen – 1519 (2022-2023) – Nr. 1 Verslag	67
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de hervorming van het zorgbudget – 1521 (2022-2023) – Nr. 1 Verslag	68
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de verhoging van de leeftijdsgrens van het groeipakket voor studenten – 1522 (2022-2023) – Nr. 1 Verslag	69
ROUWHULDE voor de heer Paul De Keersmaecker, gewezen lid van de Vlaamse Raad	70
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	70

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Filip Dewinter

– *De vergadering wordt geopend om 14.01 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Andries Gryffroy, Maurits Vande Reyde: ambtsverplichtingen;

Els Ampe, Elke Sleurs: familieverplichtingen;

Roosmarijn Beckers, Sihame El Kaouakibi, Liesbeth Homans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Orry Van de Wauwer, Hilâl Yalçın: gezondheidsredenen.

ONDERZOEK VAN DE GELOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING

De voorzitter: Dames en heren, bij mail van 4 januari 2023 laat de heer Tom De Meester weten dat hij met ingang van 8 januari 2023 afstand doet van zijn mandaat als Vlaams volksvertegenwoordiger.

De opvolger die in aanmerking komt om de heer Tom De Meester te vervangen, is de heer Onno Vandewalle.

De geloofsbrieven van de heer Onno Vandewalle werden reeds goedgekeurd in de plenaire vergadering van 18 juni 2019. Het administratieve onderzoek heeft uitgewezen dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de kiesbaarheidsvoorwaarden.

Vraagt hierover iemand het woord? *(Nee)*

Ik roep de heer Onno Vandewalle uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig hem uit aan het spreekgestoelte de grondwettelijke eed af te leggen, die luidt als volgt: "Ik zweer de Grondwet na te leven."

– *Onno Vandewalle legt de eed af. (Applaus)*

Mijnheer Vandewalle, ik geef u akte van uw eedaflegging.

Namens alle collega's heet ik u van harte welkom in het Vlaams Parlement.

POLITIEKE FRACTIES**Wijziging in de samenstelling**

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 10 januari 2023 delen de heren Jos D'Haese, voorzitter van de PVDA-fractie, en Onno Vandewalle mee dat de heer Onno Vandewalle na zijn eedaflegging deel uitmaakt van de PVDA-fractie.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de toegevoegde leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de PVDA-fractie heeft de heer Onno Vandewalle als toegevoegd lid zitting in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de erkenningsvoorwaarden en kwaliteitsborging van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap – 1520 (2022-2023) – Nr. 1

Voorstel tot verdaging

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Voorzitter, ik zou een voorstel tot verdaging willen doen, meer bepaald van het verslag van het verzoekschrift over aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de erkenningsvoorwaarden en kwaliteitsborging van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap.

Er moet namelijk een correctie op het verslag gegeven worden.

De voorzitter: Ik neem aan dat het parlement het eens is met dit voorstel tot verdaging? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten en is het voorstel tot verdaging aangenomen.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Maaïke De Vreese aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de uitrol van de vierde pijler van het inburgeringstraject

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, collega's, eerst en vooral mijn beste wensen voor 2023. 1 januari 2023 was een zeer mooie dag, niet enkel en alleen omdat we hopelijk een schitterend jaar tegemoet gaan, maar ook omdat er een zeer belangrijke vernieuwing van het inburgeringstraject van start is gegaan. Vanaf die datum wordt de vierde pijler voor iedere inburgeraar die het traject volgt verplicht. Wat is dat? Dat is een participatie- en netwerktraject waarbij we die nieuwkomer dichter bij onze samenleving willen brengen. Dat kan eigenlijk gaan over verschillende vormen: een buddytraject, een kennismakingsstage, vrijwilligerswerk ...

Ik kan het belang daarvan hier vandaag niet genoeg benadrukken. We brengen die nieuwkomer in contact met onze Vlaamse samenleving. We leren die ook zijn weg kennen binnen onze Vlaamse samenleving. En dat is dus een zeer belangrijk statement.

In Vlaanderen vinden we het niet alleen belangrijk dat iemand zich individueel verder ontwikkelt, maar ook dat die nieuwkomers een schakel zijn binnen onze samenleving en een meerwaarde betekenen in diezelfde samenleving.

Een goede werking hangt natuurlijk af van een goede uitvoering hiervan. Minister, u hebt al heel duidelijk uw engagement getoond om van die vierde pijler

werkelijk een succesverhaal te maken. Maar u bent daarvoor natuurlijk ook afhankelijk van de lokale besturen en de vele Vlamingen.

Het is natuurlijk ook heel belangrijk dat er hiervoor voldoende aanbod is. Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat iedere nieuwkomer, iedere inburgeraar wel degelijk een buddy krijgt toegewezen of een netwerktraject kan opstarten in 2023?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw De Vreese, ik dank u voor uw vraag. Op mijn beurt wens ik iedereen in de zaal een gelukkig, voorspoedig en zinvol 2023. Ik ben blij dat u mij die vraag vandaag stelt, mevrouw De Vreese, omdat het vandaag de Internationale Dankjewel-dag is. Ik zou van de gelegenheid willen gebruikmaken om die 2500 Vlamingen te bedanken die zich het afgelopen jaar als buddy hebben aangediend en die op vrijwillige basis bereid zijn om een nieuwkomer in onze samenleving bij te staan, te informeren, kansen te geven om de taal te leren en een netwerk aan te bieden. Dat bewijst nogmaals dat Vlaanderen eigenlijk een heel warme samenleving is. We zien heel vaak verzuring in sociale media. Maar daaronder, in het echte Vlaanderen, zie je heel veel mensen die elke dag opnieuw bereid zijn om zich voor anderen in te zetten.

En dat traject moeten we voortzetten. Want we hebben er geen 2500 nodig. Op basis van de cijfers van vorig jaar weten we dat we eigenlijk ongeveer 8000 mensen zo'n traject moeten kunnen aanbieden.

En mijn ambitie gaat nog verder, want ik zou eigenlijk graag tienduizend trajecten gaan. We moeten ook mensen die niet verplicht worden om zo'n traject te volgen, maar zo'n traject wel willen volgen, die kans geven. En er zijn nogal wat mensen die dat willen, omdat ze de voordelen zien die u ook al hebt opgesomd: je krijgt een netwerk en de Katholieke Universiteit Leuven heeft berekend dat je kansen op de arbeidsmarkt verdubbelen wanneer je al één persoon hebt in je omgeving die niet tot je etnisch-culturele peergroup behoort.

We doen dat op 3 manieren. Ten eerste werken we samen met de steden. Er zijn vandaag 55 gemeenten die al in een proeftuin zitten. Op 26 januari organiseren we in Leuven een inspiratiedag om dat nog verder uit te breiden. Ten tweede zoeken de agentschappen zelf contact met vrijwilligersorganisaties en het middenveld om ze open te breken en te ontsluiten voor zulke trajecten. Ten derde is er een website, www.mijnbuddy.be. Er werd daarrond nog geen campagne gevoerd, we zullen dat nog doen. Ik heb die slechts aangekondigd en alleen al die aankondiging heeft ervoor gezorgd dat maar liefst vijfhonderd Vlamingen zich hebben aangemeld en daar ook aan willen meewerken. Ik heb er dan ook heel veel vertrouwen in dat we erin zullen slagen om echt invulling te geven aan die vierde pijler in ons inburgeringstraject. Wat me vooral plezier doet, is dat er daar ook al in het buitenland interesse voor is.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Die vierde pijler is voor mij en voor onze partij een gemeenschapsproject waaraan elke Vlaming zijn steentje kan bijdragen. Vanuit onze partij is er ook een grote dankbaarheid naar de mensen die dat effectief zullen doen. Momenteel zien we nog veel te veel tussenorganisaties die zich bekommeren om al die nieuwkomers, maar die ook heel vaak met zichzelf en met hun eigen middelen bezig zijn. Wij willen meer rechtstreeks de nieuwkomer in contact brengen met de Vlaming. Want er wordt terecht over de integratie-industrie gesproken en dat kunnen we op die manier voor een stuk tegengaan.

Minister, voor mij is de taak simpel: ten eerste, voorzien in voldoende aanbod, maar, ten tweede, ook ervoor zorgen dat er voldoende kwaliteit is van die trajecten in heel Vlaanderen. Er zullen natuurlijk wel regionale verschillen zijn en dat is normaal, want er zijn verschillende noden. Maar ik vraag u om werkelijk een minimumgrens te bewaken waaraan die trajecten kwalitatief moeten voldoen. Op welke manier zult u dat doen?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Somers, ik heb gewoon kort iets dat ik u wil meedelen. Ik kreeg net een sms van mijn Iraanse vriendin, die nu zit te volgen. Zij zegt mij dat ik u moet zeggen dat ze het zeer sympathiek vindt dat u mij nu bedankt dat ik ondertussen al acht jaar haar buddy ben. Dank u wel, minister. *(Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Dank u, collega De Vreese, voor de belangrijke vraag.

We hebben hier inderdaad een tijd terug het nieuwe Inburgeringsdecreet goedgekeurd. Dat hield eigenlijk twee heel grote vernieuwingen in, namelijk ten eerste veel meer focus op werk, zorgen dat we de inburgeraars, de nieuwkomers veel sneller naar een job begeleiden door de verplichte inschrijving bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). We hebben gisteren gehoord dat dat een succes is en dat we van 17 naar 74 procent zijn gestegen van inburgeraars die bij de VDAB ingeschreven worden. De tweede grote vernieuwing is het buddyproject, waarbij we die mensen dus niet enkel een job geven, maar ook een netwerk, zorgen dat ze ook in onze verenigingen toegang vinden en op die manier kunnen bijdragen ook aan onze samenleving. Ik hoor heel graag dat ook dat een succes is. Ik denk dat het echt belangrijk is dat we de nieuwe decreten niet alleen goedkeuren, maar dat ze ook wel degelijk succes hebben.

Mijn bijkomende vraag, minister, is: het is goed, die 2500 zijn er, u wilt daar naar 10.000 gaan en we steunen u daar uiteraard ook in, maar zijn er ook al eerste ervaringen van de eerste buddy's die aan het werk zijn? Hoe ervaren zij, en uiteraard ook de inburgeraars zelf, die buddytrajecten? Kunt u daar ook iets meer over zeggen?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Collega's, ook namens mij de beste wensen voor het nieuwe jaar.

Minister, u weet dat wij wat kritiek hadden op verschillende aspecten van het inburgeringsbeleid dat u voert. Maar deze vierde pijler is iets dat wij altijd wel mee hebben gesteund. Dat is een positieve zaak. Ik herhaal dat vandaag met plezier. Ik had een vraag over die proeftuinen die vandaag lopen. Het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) heeft een onderzoek gedaan en daaruit blijkt dat heel wat van die proeftuinen niet meer door de lokale overheden verder worden gesubsidieerd als die proefperiode over is. Uiteindelijk dreigt die werking gewoon stil te vallen. Als dat nu iets is waar we het allemaal over eens zijn, dat die vierde pijler goed is, dan denk ik dat we moeten kunnen garanderen dat die verdergezet zal worden. Mijn vraag specifiek aan u is: op welke manier zult u kunnen garanderen dat, als lokale besturen daar niet in tussenkomen, die belangrijke projecten die een meerwaarde hebben, toch verdergezet kunnen worden?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Ook van mij uiteraard de allerbeste wensen.

Zelfs op deze internationale Dankjeweldag, minister, weet u dat wij niet echt dankbaar zijn voor een aantal van de veranderingen die jullie hebben doorgevoerd op het inburgeringsbeleid. Ik kan maar herhalen dat wij het totaal contraproductief vinden dat u dat betalend hebt gemaakt. Maar inderdaad, als het gaat over die vierde pijler, het feit dat er buddytrajecten worden ingevoerd, dan denken wij ook dat dat een heel goed idee is om mensen te helpen om hun plaats te vinden in de samenleving. Dat is natuurlijk wel gemakkelijker gezegd dan gedaan. Als je iets verplicht – want wij zijn voor verplichte inburgering – dan moet je het natuurlijk ook realiseren, en wij krijgen toch vanuit besturen signalen dat dat niet altijd even evident is. Want inspiratie bieden is natuurlijk goed, maar je moet daar ook tijd en middelen in steken. Ik hoor dat ze zich onder andere in grote steden, zoals Gent en Antwerpen, al zorgen maken over hoe ze dat allemaal logistiek-organisatorisch gaan bolwerken. Maar zeker in middelgrote en kleine gemeenten is dat nu toch weer een hele extra taak die erbij komt. Het verhaal van deze Vlaamse Regering is: we geven taken aan de lokale besturen, maar we voorzien niet altijd de middelen. Dus: hoe zult u ervoor zorgen dat onze lokale besturen ook de tijd en middelen hebben om al die participatietrajecten tot een goed einde te brengen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Eerst en vooral wil ik alle collega's danken voor de heel brede, kamerbrede steun voor dit project. Misschien aan de heer Van Rooy: de intensiteit, natuurlijk, van uw buddyproject kan misschien ook op andere domeinen inspirerend zijn, maar ik zou niet tot op dat niveau het buddytraject willen doorzetten. Een zekere terughoudendheid zou ik toch wel aanraden aan de andere buddy's ter zake. *(Gelach. Applaus)*

Om over de gemeenten te spreken: ik vind dit een echte kerntaak van onze samenleving. We spreken er altijd over dat we graag één Vlaamse gemeenschap willen. We willen graag hebben dat iedereen deel is van die Vlaamse gemeenschap, verbonden is met die gemeenschap en zich in het sociale, culturele, economische weefsel van Vlaanderen ent, omdat dat de manier is om gedeelde waarden te krijgen, om samen te leven, elkaar te leren kennen, ontmoeten. Dit project is zo'n project bij uitstek. Voor mij is het een natuurlijke opdracht voor een lokaal bestuur. Zelfs indien wij geen buddyprojecten zouden lanceren, dan nog zal een gemeentebestuur dit natuurlijk moeten organiseren.

Maar wat hebben wij gedaan? Aangezien de heer Vande Reyde hier niet is zal ik zijn rol overnemen. Wij hebben een aanval ingezet op het verstrooien van subsidies. In het verleden was het zo dat met de AMIF-middelen (Asylum, Migration and Integration Fund) 18 miljoen euro op enkele jaren tijd werd verspreid over tal van projecten en projectjes. Die hadden misschien wel allemaal hun waarde, maar maakten op het terrein weinig verschil. We hebben beslist dat volledig af te schaffen. Het is spijtig dat de heer Vande Reyde niet in de zaal zit. We hebben dat volledig afgeschaft. We zetten ze uitsluitend in op dit buddyproject. In Europa vindt men dit een inspirerende aanpak. Men is daarvoor komen kijken naar de manier waarop we dat hier doen. Die middelen zullen ter beschikking staan om die buddyprojecten te ondersteunen en te faciliteren. Tussen haakjes, er zijn een aantal steden, zoals Leuven en Mechelen, die dat al jaren doen, zonder dat ze daarvoor gesubsidieerd worden, en met positief effect.

Ten tweede is er de kwaliteit. Dat is belangrijk, denk ik. Voor mij is die veertig uur een minimumgrens. Wat leren we uit de ervaring, mijnheer Ongena? Als die mensen eenmaal met elkaar geconnecteerd zijn, dan stopt het verhaal natuurlijk

niet met veertig uur. Die mensen blijven met elkaar in contact. Dat is het beste voorbeeld, mijnheer Van Rooy: ze blijven met elkaar in contact. Soms kan daar iets moois uit groeien. Soms komen ze in een verkeerd gezin terecht ... (*Gelach*)

... maar meestal komt het allemaal wel goed. Het is iets wat een meerwaarde heeft op de lange termijn. Het is evident dat het in het Nederlands moet gebeuren. Het is de bedoeling om oefenkansen te creëren voor mensen.

– *Joke Schauvliege, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Onze agentschappen gaan dat bewaken. Zij zijn op regionaal niveau netwerken aan het organiseren om dat op een goede manier te doen.

Mijnheer Ongena, de ervaring die wij hebben gehoord van ex-inburgeraars is dat ze Nederlands hebben geleerd, maar geen oefenkansen hebben. Het is voor hen verschrikkelijk moeilijk om in contact te komen met Vlaamse mensen. Dat zit waarschijnlijk in onze volksaard: er is een stuk terughoudendheid en we staan niet zo snel open om met andere mensen te praten. Ik ben nu een soort van identitair proces aan het maken van de Vlamingen, en dat doe ik niet graag. Maar hoe dan ook: dat was hun probleem, hun uitdaging. Wel, door dit buddy-project doorbreken we dat. We zorgen ervoor dat mensen echt dichterbij elkaar kunnen komen bij de samenleving. Sommigen zullen zeggen: 'het zullen wel allemaal 'linkiewinkie' wereldverbeteraars zijn die denken dat multiculturaliteit een godsgeschenk is'. Maar nee, de mensen die daar instappen zijn zowel progressieve als conservatieve mensen. Er zijn zowel jonge als oude, langgeschoolde en kortgeschoolde mensen die daaraan willen meewerken. En ook die Vlamingen komen achteraf zeggen dat ze daar beter van geworden zijn. Zowel bij de progressieve als de conservatieve mensen wordt hun kijk genuanceerd door het persoonlijke directe contact met iemand met een andere achtergrond. Men leert zijn eigen omgeving, het Vlaanderen van vandaag waarin wij leven, beter kennen en begrijpen. Ik zie daar dus eigenlijk alleen maar voordelen in.

Dus, mevrouw De Vreese, de kwaliteit is iets wat we goed moeten bewaken. Dat gaan we doen met de agentschappen. We gaan proberen daar een kwaliteitsproduct van te maken. Waar ik heel blij mee ben is dat het een kwaliteitsproduct is, en ondertussen ook een exportproduct. Toen wij er hier in Vlaanderen mee begonnen, met ons decreet, toen zijn onze noorderburen bij ons komen kijken. In het nieuwe Nederlandse regeerakkoord van 2022 – ik nodig u uit om dat te lezen – staat letterlijk dat ze ook zo'n project willen. Zij noemen het geen buddy's, Nederlanders zijn altijd wat rijker met taal, zij noemen het een 'maatjesproject'. Als wij in Vlaanderen maatjesproject zouden zeggen dan zou dat misschien verwarring kunnen creëren. Maar zij doen dus exact hetzelfde. Ik heb onlangs gesproken met de staatssecretaris in Noorwegen, en ook zij overwegen om dat te gaan doen. We zijn in Denemarken geweest met de commissie, en ook zij waren zeer geïnteresseerd. Voor ons is dit dus een nieuwe aanpak die verfrissend kan zijn om in een samenleving zoals Vlaanderen echt te werken aan één gemeenschap in al haar diversiteit, en om mensen te emanciperen uit de klassieke netwerken. Zo kan men uit de koker komen waar men soms inzigt, uit de etnisch-culturele groep waar men inzigt, en in contact komen met een veel breder veld in Vlaanderen.

Voor mij is dit een wezenlijk emancipatorisch positief project, waarvan ik voel dat het overgrote deel van de gemeentebesturen eraan wil meewerken. Natuurlijk is dat wat extra werk, maar ze weten dat het op termijn ook voordelen brengt. Het zorgt ervoor dat er lokaal meer cohesie is, meer inpassing, meer inburgering, meer kansen, meer vooruitgang en meer welvaart. Dat is wat we allemaal beogen. (*Applaus bij Open Vld en cd&v*)

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, ik hoor u graag dit nieuwe inburgeringsbeleid zo fel verdedigen. Het is namelijk zo dat wij, als N-VA, tijdens de regeringsonderhandelingen heel fel gewogen hebben op de beslissingen die daar genomen zijn. Wij geloven er ook heel sterk in dat we met dit nieuwe inburgeringsbeleid ook de kwaliteit van het inburgeringstraject zullen laten stijgen, met één doel: de nieuwkomers volledig zelfstandig maken, en zo snel mogelijk zelfstandig maken.

We focussen daar inderdaad op vier zaken: werk, de Nederlandse taal, waarden en normen en een sociaal netwerk uitbouwen zodat men volledig deel uitmaakt van onze Vlaamse samenleving. En ja, daar horen ook inspanningen van de nieuwkomers bij. Dat mogen we absoluut verwachten. Emanciperen, zelfstandig maken, zelfredzaam maken: wij als fractie zijn er absoluut van overtuigd dat dat niet alleen de nieuwkomer, maar ook onze samenleving volledig ten goede komt. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Filip Dewinter aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het beleid inzake aanvals- en verdedigingshonden, naar aanleiding van een recente aanval op een peuter

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, de dood van een peuter, ten gevolge van de aanval van een agressieve hond in familieverband dan nog, heeft opnieuw heel wat vraagtekens geplaatst bij het beleid ter zake. Ik weet dat een deel federale materie en een deel Vlaamse materie is, en dat is misschien een van de problemen, dat er geen eenduidigheid komt. Maar men kan het ene natuurlijk niet van het andere scheiden. Er is het fokken en het kopen in het buitenland van jonge pups bij dergelijke aanvals- en verdedigingshonden. Welke rassen zijn die aanvals- en verdedigingshonden nu feitelijk? Want ook dat weten we niet in dit land, noch federaal, noch Vlaams. Daarna is er de opleiding van de betrokken honden en de vraag wie dit soort honden mag kopen. In feite iedereen in dit land. Hoe gaan we daar als overheid mee om? Welke regels leggen we op voor wat betreft het fokken, voor wat betreft wie dit soort honden mag kopen en als eigenaar in huis mag houden? Wat doen we met de opleiding?

Minister, ik denk dat er een aantal dingen moeten gebeuren. Ten eerste, zoals in Nederland moet er een commissie van deskundigen zijn die vaststelt welke de rassen zijn die we als verdedigings- en aanvalshond kunnen beschouwen. Ten tweede, wat doen we betreffende de aankoop in het buitenland van dit soort honden, jonge pups, die niet altijd in de juiste bloedlijnen, soms karakterieel gestoord, enzovoort aangekocht worden? Is een gedragstest zoals in Wallonië en in andere landen het geval is geen goed idee? Ten derde, wie mag dit soort honden kopen? Kan iedereen zomaar een hond kopen? Ja, in Vlaanderen is dat helaas zo. Ten vierde, wat doen we met de opleiding? Kunnen mensen die voor de eerste keer over een dergelijke hond beschikken verplicht worden om een minimale opleiding te volgen? Dan heb ik het niet over de zindelijkheidstraining van de hond, maar wel over gedragstraining, enzovoort. Hoe gaan we om met dergelijke honden?

Minister, het is nodig dat er eindelijk een beleid komt, dat er regels komen, dat er duidelijkheid komt want op dit moment is er niks en dat leidt tot incidenten die we anderhalve week geleden meegemaakt hebben. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dat is inderdaad een verschrikkelijk drama. Dat zeg ik zowel als dierenvriend als als vader. Dit gaat niet zozeer over dierenwelzijn, maar misschien veeleer over menselijk welzijn.

Het is zo dat dieren op zich niet zuiver en alleen aanleiding zijn tot agressiviteit. Het verhaal gaat over dier en baasje.

Je kunt niet zeggen dat het enkel gaat over erfelijk materiaal. Het gaat ook over de omgeving en de fokuomgeving. Het ras is niet bepalend voor het karakter. Dat is cruciaal om te weten in de hele discussie. Hoe kunnen wij ervoor zorgen – dat is finaal de vraag – dat wij mensen en misschien ook andere dieren kunnen beschermen tegen eigenaars die hun hond slecht opleiden of in het andere geval zelfs opleiden tot agressie en hun dier opleiden tot een wapen?

Welke mogelijke werkwijzen of maatregelen zien wij? Een is sensibilisering waarbij wij op regelmatige basis inzetten op communicatie-initiatieven zoals we ook nu gedaan hebben aan het eindejaar, de afgelopen maanden, waarmee we 2,4 miljoen Vlamingen bereikt hebben, en goed duiden dat er met het in huis halen van een levend wezen verantwoordelijkheden gepaard gaan. Dat is goed voor het dierenwelzijn, maar ook ruimer: mensen moeten beseffen dat wanneer ze een hond in huis halen, daar meer verantwoordelijkheden mee gepaard gaan, zowel financiële verantwoordelijkheden als ruimte bieden, enzovoort.

Ik hoor u verwijzen, al dan niet expliciet, naar agressiviteitstests. Men is het er wetenschappelijk nogal over eens dat die zinloos zijn. De universiteiten van Wenen en van Washington en andere Amerikaanse universiteiten hebben daar heel wat onderzoeken rond gedaan en stellen vast dat dat eigenlijk zinloos is. Daarom wil ik in samenwerking met een Vlaamse instelling, namelijk VIVES, inzetten op onderzoek met betrekking tot een socialisatietest. Kunnen we testen of honden geschikt zijn als gezelschapsdieren?

Verder moeten we toch ook kijken naar justitie in dezen. Kunnen we niet veel meer eigenaars ter verantwoording roepen, diegenen die hun dier gebruiken als agressief element, als wapen, en daar vanuit justitie harder tegen optreden?

Conclusie: u zult het met mij eens zijn, mijnheer Dewinter, dat niet alle problemen te herleiden zijn tot ras. Je kunt ingrijpen. Je moet vooral kijken naar sensibiliseren en meer wetenschappelijk onderzoek. Dan kijk ik in eerste instantie eerder naar een socialisatietest dan naar een agressiviteitstest die zijn deugdelijkheid niet heeft bewezen.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. Ik ben al 35 jaar trotse bezitter van zeven achtereenvolgende Duitse, Mechelse en Hollandse herders. Ik weet er ondertussen wel een en ander van, ook qua opleiding en dergelijke. Maar ook in de hondenclubs en de verenigingen die hieromtrent actief zijn, pleit men toch voor een duidelijker beleid. Dan heb ik het niet alleen over honden die als wapen gebruikt worden. Ook daar kennen we in Antwerpen alles van: de Bully XL's en dergelijke die het verlengstuk van bepaalde drugsdealers en dergelijke zijn geworden. In vervanging van illegale wapens is dit een legaal wapen geworden. Dat is een aparte categorie. Maar voor de rest zijn er nog heel veel honden die worden aangekocht door mensen die daar niet de juiste ervaring mee hebben en die ook niet weten wat ze daarmee aan moeten en daar is een minimale opleiding, zoals her en der in het buitenland bestaat, toch noodzakelijk.

Het eerste wat moet gebeuren, minister, is een lijst. Want men praat in de pers over aanvals- en verdedigingshonden, maar wat zijn dat nu? Dat is nergens bepaald. Er is geen lijst. Er is geen duidelijke lijst wat dat betreft. Dat moet gebeuren. Dat moet onder uw of onder federale auspiciën, of in samenwerking tussen beide gebeuren. Opleiding van de mensen die dit soort van dieren aankopen is noodzakelijk. De agressiviteitstest heeft in het buitenland zijn nut bewezen en wordt in een aantal landen gebruikt. Maar eerst en vooral moet men definiëren waarover het gaat en dan mensen sensibiliseren en hun desnoods een verplichte opleiding opleggen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, er gebeuren inderdaad heel wat incidenten met honden, vaak ook met ernstige verwondingen. Maar vaak wordt er geen aangifte gedaan en dus kennen we de juiste aantallen niet.

Of een hond gevaarlijk is of niet, wordt zeker niet alleen door het ras bepaald. Ook de opvoeding en de omgevingsfactoren zijn daarbij zeer belangrijk. Wat we ook weten, is dat eenmaal een hond een mens of een dier heeft verwond, hij veel sneller opnieuw de neiging heeft om agressief te worden. Wegens het feit dat veel incidenten onder de radar blijven omdat ze niet worden aangegeven, hebben we daar ook geen zicht op en kunnen er ook geen beschermende maatregelen worden genomen naar de toekomst toe voor een hond die al een incident heeft veroorzaakt. Daarom is informatie-uitwisseling nodig, minister. Daarom heb ik een conceptnota ingediend waarin ik voorstel om een gegevensbank voor bijtincidenten op te richten. Minister, op welke manier zult u ervoor zorgen dat er werk wordt gemaakt van gegevensuitwisseling zodat ten aanzien van gevaarlijke of potentieel gevaarlijke honden toch de noodzakelijke beschermende maatregelen tijdig en effectief kunnen worden genomen?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, asielen worden heel vaak overspoeld met honden met gedragsproblemen. Het is goed dat die tests waar u naar verwees, in de toekomst extra zullen worden uitgevoerd. Maar het is toch wel belangrijk dat wie een hond adopteert, echt wel goed weet wat hij of zij in huis haalt. Ik denk dat wat dat betreft sensibilisering in de toekomst zeker verder op zijn plaats is.

Ik heb al vaak in de commissie aangekaart dat we langs de andere kant ook zien dat er heel wat honden worden geadopteerd, niet alleen bij de asielen, die we professionaliseren, maar ook via vzw's die hier buitenlandse honden aanbieden. We horen van dierenartsen dat er echt wel vaak gedragsproblemen zijn bij die honden die eerder trauma's in het buitenland hebben opgelopen.

Mijn vraag aan u is dus heel eenvoudig: wat gaat u doen om die gedragsproblemen bij een aantal van die buitenlandse adoptiehonden daadwerkelijk aan te pakken en op die manier in de toekomst die bijtincidenten te vermijden?

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Collega's, we hebben dit debat inderdaad al een aantal keren gevoerd in de commissie. Deze keer is er helaas het voorbeeld van een peuter van 1,5 jaar die zo zwaar in de ledematen was gebeten dat er even sprake was van amputatie. Gelukkig is men er uiteindelijk in geslaagd om die ledematen toch te redden, maar dat neemt niet weg dat dat voor een kind van 1,5 jaar en gewoon voor heel de omgeving natuurlijk een verschrikkelijke situatie is.

De situatie waarvan sprake is er ook een van bredere verwaarlozing. Daar moeten we eerlijk in zijn. Het was niet zo dat de context waarin dat kind opgroeide, waarbij het alleen werd gelaten met die hond, een bijzonder stabiele was. Ik druk het gewoon neutraal uit. Dus ja, er is een aspect van gedrag. Er is ook het aspect van socialisatie en het gedrag van het baasje. Sommige baasjes prefereren nogal eens grote honden met een stevige bijtkracht te selecteren, om zichzelf veiliger te voelen, maar beseffen niet altijd even goed dat je niet eender welke hond bij een kind alleen mag laten. Het aspect van socialisatie is dus toch onvoorstelbaar belangrijk.

Tijdens de hoorzitting over bijtincidenten naar aanleiding van de conceptnota van de collega's van cd&v is er een heel interessante voorstelling geweest van mevrouw Fieten, een dierenarts uit Nederland. Zij gaf aan dat er in Nederland 150.000 bijtincidenten zijn, tussen dieren onderling, maar natuurlijk ook bij mensen door honden. Wat mij frappeerde in die hoorzitting is dat dat aantal in ons land niet eens is geweten. Meten is weten. Mijn eerste vraag is dus natuurlijk: op welke manier gaat u die bijtincidenten in de toekomst in kaart brengen? Immers, pas als je dat weet, kun je dit ook echt gaan aanpakken en een systeem uitwerken om dit verder te voorkomen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, we hebben het in de commissie inderdaad al een aantal keren gehad over dit soort aangelegenheden. Wat daar is gebeurd, is natuurlijk heel spijtig, vooral voor die peuter, en spijtig genoeg is dat geen alleenstaand geval. Het ging niet alleen over een bijtincident, maar natuurlijk ook over de omstandigheden waarin dat kind moet opgroeien. Dat is uiteindelijk de essentie. Ik denk inderdaad dat de Vlaamse Regering meer kan doen om dat soort dingen te vermijden. Het is nu eenmaal zo dat sommige honden gevaarlijker zijn dan andere. Wie in de branche actief is, zegt echter altijd dat ook een kleine hond soms gevaarlijk kan zijn. Ik denk dat we dus veeleer op de baasjes van de honden dan op de honden zelf moeten letten.

Ik wil ook een paar concrete voorstellen doen. We kunnen inderdaad een aantal rassen verbieden, maar uiteindelijk moeten we strenger zijn voor diegenen die die hond kopen. Onze suggestie is dus dat die eigenaars beter worden opgevoed en begeleid. In Nederland ligt op dit moment een voorstel op tafel om personen met een hoog risico op bijtincidenten met hun honden te verplichten een gedragscursus te volgen. Het zou ook niet slecht zijn dat we een soort paspoort invoeren voor het houden van huisdieren, zoals dat in Wallonië het geval is, zodat kan worden ingegrepen via het intrekken van dat paspoort als de incidenten gebeuren. Ik heb die suggestie ook al een paar keer in de commissie gedaan.

Minister, wilt u stappen zetten met als doel bijtincidenten, maar ook vooral dierenverwaarlozing – want meestal gaat dat samen –, tegen te gaan? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Jammer genoeg vinden er bijtincidenten plaats, vaak met medische gevolgen en uitzonderlijk zelfs met dodelijke afloop, maar deze incidenten zijn echt niet te herleiden tot een debat over specifieke hondenrassen.

Qua registratie hebben we de databanken. We hebben de Vlaamse registratie binnen DogID. Federaal hebben we de registratie van pv's. Dan is het nog maar de vraag of een nieuwe databank voor bijtincidenten zoden aan de dijk zou kunnen brengen. Verbetering is misschien ook gewoon een kwestie van afstemming tussen niveaus. Ik ben van mening dat er binnen de huidige regelgeving ook al heel wat mogelijkheden zijn om in te grijpen, via het politiereglement, via

bestuurlijke maatregelen, via lokale protocollen, het inschakelen van inspectie-diensten. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) begeleidt dat op dit moment ook al. De vraag is echter of het misschien nuttig is om dit nog eens overzichtelijk te brengen richting de lokale besturen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In dit debat klinken sommige maatregelen wel als eenvoudig en voor de hand liggend, terwijl ze dat in de praktijk niet altijd zijn.

Ten eerste zijn landen met een verbod of een beperking aangaande zogenaamde agressieve rassen daarvan teruggekomen, bij gebrek aan succes. Het blijkt uit de praktijk dat dat niet werkt.

Ten tweede wil ik wel inzetten op wetenschappelijk onderzoek, maar ik bekijk het dan vanuit het oogpunt van socialisatietests – in welke mate zijn dieren geschikt om te fungeren als gezelschapsdieren? – veeleer dan negatiever te gaan werken met een agressiviteitstest, die opnieuw door wetenschappelijke instellingen is verworpen. Want zoals daarstraks gezegd, wordt het karakter niet bepaald door het ras. Elke hond kan worden opgeleid als een agressief element. Het gaat hem altijd over de verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid ligt in hoofdzaak altijd bij de eigenaar, veeleer dan bij het dier. Daarover zijn we het toch eens?

Ten derde is het niet zo dat men bewezen heeft dat er meer bijtincidenten worden geregistreerd met dieren die geïmporteerd zijn uit het buitenland. Wel is het vandaag zo, als ik even inpik op wat mevrouw De Vroe aanhaalt, dat de import van honden uit het buitenland toegestaan is in hoofde van vzw's en organisaties. Daar wil ik wel regulerend optreden, omdat daar heel wat kaf tussen het koren zit. Niet alle organisaties hebben dezelfde nobele intenties en streven niet dezelfde kwaliteit na, ook met betrekking tot de socialisatie van de dieren die worden geïmporteerd. Via die weg is het risico natuurlijk groter van dieren, in dit geval honden, die trauma's beleefd hebben en die niet meer socialiseerbaar zijn, bijvoorbeeld in het geval van straathonden die vijf jaar op straat hebben rondgezworven en die niet meer te socialiseren zijn. Daar wil ik dus echt wel regulerend optreden. Ik heb ook advies gevraagd aan de Raad voor Dierenwelzijn om daaromtrent toch een en ander meer in goede banen te kunnen leiden.

Ten vierde is er het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek. Ik heb er daarstraks naar verwezen dat we, in plaats van die agressiviteitstests, die niet bepaald hun deugdelijkheid hebben bewezen in het buitenland, moeten inzetten op socialisatie. Maar we moeten toch ook dat aspect van justitie en strengere straffen accentueren. Wij hebben vanuit de dierenwelzijnswetgeving enerzijds de straffen verhoogd voor dierenverwaarlozing en dierenmishandeling, maar anderzijds hebben we ook de mogelijkheid ingevoerd waarbij de rechtbank altijd kan uitspreken dat een eigenaar vervallen van het recht op het houden van dieren wordt verklaard. Dat kan worden uitgesproken. En dat lijkt me in sommige gevallen wel een doortastende maatregel.

Dus, in globo: maatregelen zijn niet eenvoudig, zeker niet vanuit een dierenwelzijnsperspectief. Want eigenlijk spreek je niet over een bescherming van het dierenwelzijn, maar van het menselijk welzijn en dus van het justitiële. Ik denk dat wij vanuit Dierenwelzijn, met zowel sensibilisering als wetenschappelijk onderzoek als met een aanpassing van de regelgeving rond import van dieren uit het buitenland, daar maximaal stappen vooruit proberen te zetten.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Dank u, minister. Dit is een interessant debat over de partijgrenzen heen, lijkt mij. Laat mij toch nog het volgende zeggen. We

moeten er vooral voor zorgen dat we noch de honden noch de hondenbezitters allemaal over dezelfde kam scheren. Het grote probleem is dat er te weinig of helemaal geen regelgeving ter zake is, noch qua opleiding, noch qua aankoop, noch qua definiëring enzovoort. Dat is ook gebleken tijdens dit debat. We staan daar mijlenver achter ten aanzien van datgene wat bijvoorbeeld in Nederland, maar zelfs in Wallonië, Frankrijk en aanverwante landen al allemaal in de praktijk werd gebracht qua beleid.

Daarom zou ik willen oproepen om ervoor te zorgen dat niet altijd de honden geïsoleerd worden. Want als er een probleem is met agressiviteit bij honden, is het meestal de hondenbezitter die daarvoor verantwoordelijk is. Laten we daarom in plaats van alleen de honden op te leiden, ook de hondenbezitter opleiden, zeker diegenen met een hond – maar dan moet eerst gedefinieerd worden welke honden we specifiek bedoelen – die als aanvals- en verdedigingshond worden gecatalogeerd. Bij de bezitters van dat soort honden die legitiem en eerbaar zijn, is daar vraag naar, al was het maar opdat we niet allemaal over diezelfde kam zouden worden geschoren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de noodkreet van de onderwijsinternaten als reactie op het voorliggende voorontwerp van decreet

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, collega's, goed onderwijs moet een recht zijn van alle leerlingen. Dat is, denk ik, een van mijn belangrijkste drijfveren om aan politiek te doen. Minister, het is onze plicht als samenleving om ervoor te zorgen dat dat onderwijs effectief goed is. Soms komt het leerrecht van kinderen in het gedrang. Dan is een internaat een goede oplossing.

– *Filip Dewinter, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Soms is het internaat de warme plek na schooltijd, of is het internaat de oplossing voor die leerling die een droomjob wil nastreven of een droomopleiding wil volgen die niet zo dicht bij huis wordt georganiseerd. Minister, we kijken allemaal uit naar de toekomstige topsporters of de toekomstige Vlaamse koks die in toprestaurants het beste van zichzelf geven.

Met het nieuwe decreet Onderwijsinternaten zullen de internaten een plek krijgen binnen het onderwijslandschap. Op zich is dat goed, maar er is ongelooflijk veel onrust. Men ziet het nieuwe decreet als een strop rond de hals vanwege het feit dat er minder middelen zouden zijn, en omdat er ook een norm wordt gesteld: kleinere internaten van 30 leerlingen zouden moeten evolueren naar 65 leerlingen.

Minister, ik neem aan dat u net als ikzelf niet de bedoeling hebt om internaten die voor onze kwetsbaarste leerlingen een veilige en warme plek kunnen zijn, te sluiten. Of om de toekomstige koks of topsporters te dwingen hun droomjob aan de kant te laten.

Ik vermoed, minister, dat u de bezorgdheden ook hebt gehoord. Mijn concrete vraag is dan ook welke oplossingen u voor deze vragen of opmerkingen kunt bieden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Waarom voeren we met deze Vlaamse Regering die nieuwe regeling in? Eenvoudigweg omdat heel de regelgeving met betrekking tot de internaten nog dateert van vorige eeuw, van 1980. Sindsdien hebben we niets meer veranderd. Die regelgeving is oneerlijk en eigenlijk niet goed voor onze leerlingen. We willen komen tot een systeem met een eerlijke financiering, met meer financiering en met meer kwaliteit.

Eerst een eerlijke financiering. Vandaag bestaan er maar liefst 8 systemen door elkaar. We spreken over 11.000 leerlingen in die internaten, wat verwaarloosbaar is ten opzichte van de 1,2 miljoen leerlingen die school volgen in Vlaanderen. Daardoor is dat, denk ik, altijd een beetje in het verdomhoekje gebleven. We trekken dat eruit en gaan naar een eerlijke financiering met 1 systeem. Vandaag worden, door die wirwar van systemen, sommige internaten gefinancierd a rato van, houd u vast, 2900 euro per leerling, en andere a rato van 18.000 euro per interne, per leerling. Er zijn zelfs uitschuivers van 37.000 euro! We schakelen dat gelijk. Dat is een eerlijke financiering.

Ten tweede is er meer financiering. Er komt 8 procent bij, 5 miljoen euro. We gaan van 62 miljoen euro naar 67 miljoen euro.

Ten derde is er de betere kwaliteit. We hebben het hier regelmatig over de ratio in het kader van de kinderopvang. Vandaag stellen we vast dat we in het kader van de internaten ook wel iets moeten doen. Ook daar ligt de lat heel ongelijk. Soms heb je 1 opvoeder voor 30 leerlingen. Wij willen gaan naar een spanning van 1 opvoeder voor 13 tot 15 leerlingen. Dat maakt dat we ook werk willen maken van een professionalisering. Een internaat met 30 leerlingen is niet meer van deze tijd. Dan spreek je over 2 opvoeders. Als er daarvan 1 ziek is, is er al een groot probleem. Dan kun je niet zorgen voor continuïteit en voor een verzekerde kwaliteit. Vandaar onze bekommernis. Wij zeggen effectief dat men naar een hogere schaal moet gaan vanaf 65. Dat wil niet zeggen dat we internaten zullen sluiten. Je kunt samenwerken en een klein internaat met 30 leerlingen behouden als vestigingsplaats. Maar het komt er wel op aan om samen te werken en om op die manier schaaffecten te genereren. Zo zorg je voor een betere kwaliteit, die ten goede komt van de leerlingen. Dat is vooral de intentie.

Ik weet dat het een hele verandering is, maar we gaan ten eerste zorgen voor een overgangstermijn waarbij in de volgende vijf jaar bepaalde middelen worden gebruikt voor personeel en andere doeleinden. Ten tweede, voor al degenen die door de transitie in de problemen komen, hebben we een budget voorzien om de gevolgen te milderen, geval per geval.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, een onderwijsinternaat is meer dan alleen een hotel. Het is belangrijk dat leerlingen begeleid en gevormd worden, dat komt het onderwijsproces alleen maar ten goede. Het nieuwe ontwerp van decreet brengt een systeem van acht naar één mee. Allemaal goed en wel, maar belangrijk is dat de diversiteit behouden blijft: grotere internaten, kleinere internaten, internaten die gekoppeld zijn aan één bepaalde richting of school zoals topsporters, kunstenaars of koks. Die diversiteit staat sowieso onder druk, minister.

Wat ik niet zo goed snap, los van de timing, en er is inderdaad een overgangstermijn voorzien, is dat wanneer twee internaten fusioneren, ze dan twee vestigingen hebben, maar het personeel moet behouden blijven. Ik mis nog ergens een exacte win of reden om tot fusie over te gaan.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, het is vaak hetzelfde patroon als aan u vragen worden gesteld. Als een parlamentslid een vraag stelt over een beleidsmaatregel en men is daar vaak licht of heel erg kritisch over, dan antwoordt u dat we u niet goed begrepen hebben, maar vooral dat er veel meer geld voorzien is en dat daarmee alles opgelost wordt. Onze internaten komen voor in vele vormen en maten, er is een heel grote diversiteit, dat moeten we koesteren.

Er is iets wat ik dan niet begrijp. U geeft een antwoord, en als ik u goed versta, zouden alle internaten hier moeten applaudisseren en zeggen dat u hen gered hebt. Maar het tegendeel is het geval.

De kleine internaten trekken aan de alarmbel. Ze maken zich zorgen over hun financiering, over hun voortbestaan, of ze de huiselijke sfeer nog zullen kunnen behouden, of ze per definitie de taak die ze moeten doen, nog zullen kunnen uitvoeren. Zij maken zich daar zorgen over.

Minister, bent u bereid om opnieuw rond de tafel te gaan zitten en naar hun verzuchtingen te luisteren en op hun vragen te antwoorden? Dat is een groot probleem. Ik kan me niet voorstellen dat als alles zo fantastisch is zoals u zegt, zij zo aan de alarmbel trekken vandaag.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (Vooruit): Dank u voorzitter, dank u mevrouw Vandromme voor deze zeer interessante vraag. Het is ook onze bezorgdheid.

Ik hoor de minister zeggen dat we met het ontwerp van decreet gaan voor een betere kwaliteit. Dat is heel nobel, dat is heel goed. Maar ik merk een verschuiving van de middelen: van werkingsbudget naar middelen voor omkadering. We moeten er geen tekening bij maken, er zijn vandaag heel grote werkingskosten voor de internaten. Denk maar aan de grote energiefactuur die gewoon de pan uit swingt. Denk aan de maaltijden die altijd maar duurder worden. Denk aan de ontspannende activiteiten. Voor onze fractie staat het welzijn van de kinderen centraal. De topsporters en -koks zijn niet de enigen. Veel kwetsbare kinderen komen in een internaat terecht en moeten hun thuis daar zien te vinden als ze daar zitten.

Minister, help me te begrijpen hoe uw initiatief naar de internaten zal leiden tot eenzelfde of betere kwaliteit. Zult u dat kunnen leveren? Of zullen de internaten keuzes moeten maken en inboeten op hun werkingsmiddelen? Zullen zij een hogere factuur moeten presenteren aan hun studenten? Het is voor mij niet duidelijk hoe u dat kunt rijmen. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, in de wil om de werking van de onderwijsinternaten te verbeteren, hebben we een model uitgewerkt, en nu is er de angst in de praktijk voor de juiste omzetting daarvan. Het heeft altijd te maken met onzekerheden. We hebben de kleine internaten met die specifieke profielen, waar we uiteraard rekening moeten mee houden. Er is ook bezorgdheid over de impact die een beheerder kan hebben op een internaat met één vestigingsplaats of na een fusie twee of drie vestigingsplaatsen. Dan is die impact moeilijker in te schatten.

Nu, er zijn wat vragen rond meerwaarde, rond kwaliteitsvoortgang, vanwege de oplegging van minimumaantallen. Maar er zijn ook wat vragen rond het systeem van de nieuwe omkaderingsberekeningseenheid. Hierover gaat mijn vraag, minister: kunt u op een duidelijke, bevattelijke manier aan de onderwijsinternaten

garanderen dat die nieuwe omkaderingsberekeningseenheid ook echt een garantie geeft op meer werkhanden op de werkvloer?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Dank u wel, collega Vandromme, voor de terechte vraag.

Ik ben na het lezen van het artikel in De Standaard gisteren op bezoek geweest in het internaat van Don Bosco in Groot-Bijgaarden, met veertig internen, en dat van de volleybalschool in Vilvoorde, met vijftig internen. Geen van de twee directeurs ziet een fusie zitten. En zij vragen zich eigenlijk af waarom zij nu niet gewoon verder mogen werken, want de beide instellingen draaien goed. Aangezien dit decreet al volgend schooljaar zou ingaan, zouden zij op zeer korte termijn – namelijk binnen twee jaar – een fusie moeten aangaan of zelf hun aantallen moeten optrekken en dus gaan bijbouwen. Wel, dat is niet haalbaar op zo'n termijn.

Mijn vraag is: waarom moet elk internaat minstens 65 internen hebben? Er is toch niks mis met kleinere, huiselijke instellingen? Waarom werkt u niet met een beloningssysteem voor schaalvergroting, net zoals de Vlaamse Regering dat ook doet met de fusies van gemeenten? Die worden er toch ook niet toe verplicht om minstens 65.000 inwoners te tellen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het huidige systeem van oneerlijke financiering, de wirwar van acht verschillende door elkaar lopende systemen, heeft ertoe geleid dat men aanleiding gaf tot zogenaamde 'engineering'. Dat men heel kleinschalige internaten financieel bevoordeelt, heeft ertoe geleid dat op sommige adressen formeel gezien vijf of zelfs zes internaten het leven hebben gezien. Je ziet al dat die financiering helemaal niet klopt en oneerlijk is.

Twee, ja, mijnheer Vandenbergh, we moeten net gaan naar meer omkadering. Dat is de grote bezorgdheid. De discussie die wordt gevoerd in het kader van de kinderopvang en de ratio van het aantal leerlingen per – in dit geval – opvoeder, dat komt in sommige gevallen inderdaad door dat financieringssysteem en door de toepassing ervan. In concreto heeft dat in sommige gevallen geleid tot een verhouding van dertig leerlingen voor één opvoeder. Wij willen naar meer kwaliteit en meer garanties voor onze leerlingen, en dus willen we dat terugbrengen tot dertien à vijftien.

Daarom willen we ook schaalvergroting stimuleren. Dat is misschien geen gemakkelijke boodschap om te vertellen, maar als je bekommerd bent om de kwaliteit, dan moeten we ook naar een schaalvergroting gaan. En dat stimuleren we net door daar ook meer middelen aan toe te kennen, en meer omkadering en mensen aan toe te kennen, om zo de kwaliteit op te krikken. Dat is net een voordeel. Tegelijkertijd behouden we inderdaad de mogelijkheid dat men blijft werken met een aparte vestigingsplaats. Maar men moet wel gaan samenwerken met andere internaten. Je krijgt dus meer mensen en meer middelen, een schaafeffect, en ik denk dat eenieder daar op termijn bij kan winnen.

Maar ja, inderdaad, als je een overgang maakt naar een eerlijkere financiering, naar meer financiering en een betere kwaliteit, dan brengt dat wat weerstand en onzekerheid met zich mee. Daarom zeggen we heel duidelijk dat er een overgangstermijn van vijf jaar is. We zorgen ook voor een apart budget, waarbij we voor die internaten die zeggen dat het hen financieel in de problemen brengt, geval per geval kunnen bekijken hoe we daaraan kunnen tegemoetkomen. Onze

deur staat dus open, maar onze conclusie is duidelijk: wij willen effectief gaan naar een eerlijke financiering, naar meer financiering en naar meer kwaliteit.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Collega's, een onderwijsinternaat kan het verschil maken. Het kan het verschil maken voor een individuele leerling, en ervoor zorgen dat die leerling een diploma haalt. Het kan er zelfs voor zorgen dat die leerling het diploma haalt van zijn toekomstige droomjob.

Ik denk, minister, dat we er alles aan moeten doen om de onrust die er nu is, te dempen en – vooral – om de diversiteit die er in het onderwijslandschap is op het vlak van internaten te koesteren. Want collega's geven me aan dat ze het doen om het beter te doen. Dan stel ik voor dat we het doen om het beter te doen voor elke leerling, want er liggen nog opdrachten voor ons klaar wat de internaten betreft.

Dan heb ik het heel specifiek over die leerlingen die tijdens de onderwijstijd extra middelen genereren omdat ze specifieke noden hebben. Die leerlingen komen soms ook terecht in onderwijsinternaten en daar zijn geen extra middelen voorzien. Net om hun onderwijsproces beter te begeleiden, moeten we daar ook extra middelen voorzien.

Minister, trek de kaart van alle onderwijsinternaten, maar vooral ook van alle leerlingen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Brecht Warnez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de artsenquota

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Deze ochtend vertelde iemand uit regio Roeselare me dat haar kind ziek was en dat ze vier dagen moest wachten vooraleer ze bij de huisarts langs kon gaan. Vier dagen vooraleer je een kind met koorts kunt laten helpen, dat kan niet in Vlaanderen, dat mogen we niet aanvaarden in Vlaanderen. Dit is nu natuurlijk een periode waarin veel mensen ziek zijn, maar het is al een tijdje duidelijk. Onze artsen kunnen het niet meer bolwerken. Ze zijn overwerkt. Er zijn wachtlijsten. We moeten zorgen voor diegenen die voor onze Vlamingen zorgen.

Op de laatste ministerraad van 2022 werd vastgelegd hoeveel jongeren straks arts of tandarts mogen worden. De basis werd gelegd voor het aantal extra artsen voor de toekomst. De Vlaamse Regering legde voor het academiejaar 2023-2024 vast dat aan de Vlaamse universiteiten 1424 studenten kunnen beginnen aan de opleiding geneeskunde en 218 aan de studie tandheelkunde. Dat is wat lager dan de Vlaamse planningscommissie had voorgesteld. Die stelde voor om te verhogen tot 1555 artsen en 233 tandartsen. U bent daar niet in meegegaan, minister, omdat onze universiteiten aangeven dat zij dat niet aankunnen, dat er onvoldoende opleidingscapaciteit is en dat zij meer financiering en middelen nodig hebben. In het Vlaanderen van vandaag kan dat niet. We hebben in dit dossier, terecht, met zijn allen naar de federale overheid gekeken als boosdoener. In dit geval gaat het over onderwijs en over onze Vlaamse universiteiten. En daarvoor zijn wij bevoegd en verantwoordelijk.

Daarom heb ik de volgende vraag voor u, minister. Waarom heeft u het aantal jongeren voor de opleiding arts of tandarts vastgelegd op 1424 of 218 studenten

en niet hoger, met het oog op het sneller wegwerken van het artsentekort in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wel, in heel de discussie rond de artsenquota hebben we in Vlaanderen altijd verantwoordelijkheidszin aan de dag gelegd. Altijd, zelfs, als je het mij vraagt, tot in het absurde toe, want die quota werden federaal opgelegd en alleen Vlaanderen hield zich daaraan. Vlaanderen heeft jaren aan een stuk studenten de toegang tot de studie van hun dromen geweigerd vanwege die federale quota. En aan Franstalige zijde heeft men er zich jaren aan een stuk niets van aangetrokken.

Het is nog straffer. Er is nu nieuwe federale regelgeving tot stand gekomen die over de overtredingen van de Franse Gemeenschap van afgelopen jaren de spons veegt. Amnestie. Ten tweede worden de quota voor de Franstaligen nog eens gevoelig opgetrokken. Ze krijgen hun zin. Ten derde gaat men de quota federaal voortaan niet op bevolkingsaantal baseren, maar op een ingewikkeld systeem waarbij men zelfs in rekening brengt dat een Franstalige, Waalse arts gemiddeld minder werkt. Dat wordt aanvaard. Men zegt dat men bijgevolg in Wallonië meer artsen nodig heeft. En dan hebben wij in Vlaanderen gezegd: ça suffit.

Al in 2019 hebben we er, samen met toenmalig minister Beke en nu met minister Crevits, voor gezorgd dat we de quota gaan optrekken, maar altijd met verantwoordelijkheidszin. Ja, ook deze keer gaan we gevoelig over de federale quota omdat we noden hebben in Vlaanderen. We hebben daar een eigen Vlaamse planningscommissie voor aangeduid die zowel quota bepaalt als subquota. Op grond daarvan bepalen wij het aantal studenten dat mag deelnemen aan de opleiding arts en tandarts.

Dat wil zeggen dat wij in deze regeerperiode tot op heden gezorgd hebben voor een toename van het aantal studenten in de tandartsenopleiding met 48 procent, en voor artsen met 23,5 procent.

Zouden we nog meer kunnen doen? Ja, natuurlijk. Je zou kunnen zeggen dat iedereen kan toetreden. Maar ook daar is er de Vlaamse verantwoordelijkheidszin en vooral de bekommernis omtrent de kwaliteit van de opleiding. Want de universiteiten hebben nu al met frisse tegenzin gezegd – ik heb daarover een dialoog gehad met de rectoren – dat als ik als minister echt wil dat er artsen en tandartsen bijkomen, dit erg moeilijk is, en dat ze dan ook extra financiering nodig hebben. Ik heb gezegd dat we dat zullen doen. Ik wil dat er extra studenten bij komen, maar we zorgen ook voor een extra financiering, en die besprekingen lopen momenteel.

Dus ja, extra artsen, extra tandartsen, maar altijd met een bekommernis om de kwaliteit van de opleiding, en dus met verantwoordelijkheidszin. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Dank u wel, minister. U hebt een aantal kritieken op de federale overheid die ik snap, die ik volg, die ik hier ook al zelf heb geuit. Maar in dit geval is de Vlaamse Planningscommissie vertrokken van de federale quota, heeft die gevraagd wat we in Vlaanderen nodig hadden, en dan was het antwoord: 1555 artsen, 233 tandartsen. We kunnen daar vandaag niet aan. Waarom kunnen we daar vandaag niet aan? U schrijft dat zelf in uw nota, en dat schrijft ook die federale Planningscommissie. Niet omdat de federale Planningscommissie ons dat verbiedt, maar wel omdat onze universiteiten dat niet aankunnen.

Ik denk, ik ben ervan overtuigd dat u een fiere Vlaming bent. Ik ben dat ook. En als fiere Vlaming zeggen we dan: wat we zelf kunnen oplossen, dat lossen we ook op. Als ik het goed begrepen heb – maar ik zal u er nog eens extra naar vragen, minister – bent u dat ook van plan, en zegt u dat u nu op zoek gaat, samen met de rectoren, naar extra financiering voor die opleidingen geneeskunde en tandheelkunde, zodat er straks meer artsen en tandartsen kunnen starten. Kunt u dat bevestigen? En twee: binnen welke termijn ziet u dat?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Inderdaad, artsen zitten op hun tandvlees, en tandartsen ook. We hebben hier al heel wat berichten gehad dat huisartsenpraktijken een patiëntenstop genoodzaakt invoeren. Er zijn ook heel wat artsen die gewoon uitvallen met een burn-out. Heel wat patiënten moeten dagen, soms zelfs weken, soms zelfs maanden wachten op een afspraak bij hun arts of hun tandarts. Er is dus nood om die quota op te trekken, en ik geef de heer Warnez daarin gelijk.

We moeten luisteren naar onze universiteiten, maar we moeten er ook alles aan doen om ervoor te zorgen dat zoveel als mogelijk artsen en tandartsen kunnen starten. Want u weet: de artsen en tandartsen die vandaag beginnen, studeren pas af binnen dit en negen jaar. We zullen dus ook andere maatregelen moeten nemen om die werkdruk te verminderen, en er vooral voor te zorgen dat de artsen van vandaag ook hun stethoscoop niet aan de haak hangen.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Veys ... Oh sorry, aan de heer Verbeurgt, een nieuw lid.

De heer Verbeurgt heeft het woord.

Thijs Verbeurgt (Vooruit): Dank u voorzitter. Het is u vergeven, voor die eerste keer.

Collega's, minister, de nood aan huis- en tandartsen in Vlaanderen is inderdaad zeer groot. Iedereen die op zoek is naar een tandarts kan daarover getuigen. Wie in de wachtzaal zit bij een huisarts, weet hoe hoog de nood is. Het is dan ook goed dat er na zoveel jaren een historisch akkoord is, dat ervoor zorgt dat er meer huisartsen in Vlaanderen komen.

De minister doet alsof het een ingewikkelde formule is, maar neen. De realiteit is dat in de toekomst de reële noden in Vlaanderen zullen bepalen hoeveel artsen aan een opleiding kunnen beginnen, hoeveel tandartsen er aan de opleiding kunnen beginnen. In gevolg van dat federale akkoord heeft de Vlaamse Regering inderdaad haar eigen quota voor de opleiding vastgesteld, volgens de eigen beslissing van de regering, volledig in lijn met de federaal vastgestelde quota.

We kunnen ons in Vlaanderen niet permitteren dat er minder huisartsen, minder tandartsen aan de opleiding mogen beginnen dan we nodig hebben. Dat is dus ook mijn vraag, minister: garandeert u dat u voldoende middelen zult voorzien voor ons hoger onderwijs, zodanig dat er bij de volgende toelatingsexamens voldoende en alle maximaal mogelijke huis- en tandartsen zullen kunnen starten aan de opleiding waardoor we ook daar de noden kunnen wegwerken? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik vond het begin van uw antwoord wel wat vreemd. Daarin zei u dat de Walen zich jarenlang niets hebben aangetrokken van die quota en dat wij in de toekomst ongeveer hetzelfde zullen doen. Ik vind dat

een weinig volwassen houding. Als u dat niet hebt gezegd, mag u mij daarop verbeteren, maar zo heb ik het alleszins begrepen.

Minister, in bepaalde specialismen is er natuurlijk een groot tekort: in de huisartsengeneeskunde is er een groot tekort, dat weten we, maar ook in de geriatrie, de psychiatrische en een aantal andere. Maar in bepaalde specialismen is dat tekort vele minder groot of is er zelfs een overschot. Wat zult u doen om dat meer in lijn te brengen, om die tekorten en overschotten weg te werken? *(Applaus van Celia Groothedde)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik denk dat de heer Warnez helemaal gelijk heeft. Er is inderdaad een groot tekort en er is nood aan meer opleidingsplaatsen.

Minister, als uw eigen Planningscommissie zegt dat er 5155 geneeskunde-studenten en 233 tandheelkundige studenten moeten worden toegelaten tot de opleiding, dan begrijp ik niet dat u daaronder gaat. Ik begrijp dat u zegt dat de rectoren aangeven dat er niet zo veel plaatsen zijn. Maar dan ben ik het ook eens met de heer Warnez dat er dan wel een traject moet worden uitgewerkt om meer opleidingsplaatsen te voorzien. En de cruciale vraag is: worden die opleidingsplaatsen in de toekomst voldoende voorzien of niet?

U blijft heel vaak hangen in een spelletje robbertje vechten tussen Wallonië en Vlaanderen, maar het probleem van het tekort aan artsen is algemeen, in heel België, en nu ook in Vlaanderen, want blijkbaar hebben wij onvoldoende opleidingsplaatsen om de studenten te laten starten. De vraag is dus of u voldoende opleidingsplaatsen zult voorzien om die studenten te kunnen laten starten.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, de artsenquota kwamen hier al verschillende keren aan bod. Minister, u weet dat de Vlaams Belangfractie vindt dat Vlaanderen in deze kwestie maximaal zijn eigen beleid zou moeten kunnen voeren. Dat is wat ons betreft de enige correcte oplossing om ervoor te zorgen dat er een beleid op maat komt voor Vlaanderen. Want nu zitten we met een tekort aan artsen en tandartsen en het wordt hoog tijd dat we deze problematiek zelf kunnen aanpakken.

Het is zeker een stap in de goede richting dat deze Vlaamse Regering wat tegen-gas geeft. Eindelijk, zou ik zo zeggen. Vanuit onze fractie vragen wij al geruime tijd om veel meer assertiviteit aan de dag te leggen. En als Vlaanderen daarmee tegen de kar van Vandenbroucke rijdt, dan is dat maar zo. De Franstaligen lappen al jaren de regels aan hun laars en van Vandenbroucke krijgen ze er nu trouwens ook een algemeen pardon bovenop. Dat is eigenlijk schandalig.

Wij zijn alleszins van mening dat Vlaanderen nu vooral naar zichzelf moet kijken. Minister, ik hoop alleen dat de universiteiten kunnen volgen, net als de financiering en dat u kunt garanderen dat nieuwe studenten arts en tandarts op het einde van de rit, wanneer ze afstuderen, wel degelijk zonder problemen hun RIZIV-nummer (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering) zullen krijgen. Dat lijkt mij in deze kwestie toch fundamenteel te zijn.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, collega's, de heer Warnez stelt een vraag over een besluit van de Vlaamse Regering van ministers Crevits en Weyts die samen hebben bekeken wat de Planningscommissie heeft voorgesteld, ook in de realiteit van onze universiteiten.

Maar collega's, gelukkig – althans voor diegenen die de begroting hebben goedgekeurd – hebben we in die begroting artikel 89 van de Codex Hoger Onderwijs mee aangepast. Ik vind het wat jammer dat de collega's van de oppositie dat niet mee hebben goedgekeurd. Want daarin stond dat er extra middelen zouden worden voorzien voor de faculteiten geneeskunde. Uw bekommernis is dus gevat door het decreet, door de begroting die we hier hebben goedgekeurd, waarvoor dank.

Twee, in Vlaanderen doen we inderdaad meer dan het federale quotum: 320 huisartsen meer en 37 tandartsen meer. En dat is iets wat we nu doen, eindelijk. Want ik zal niet verhullen dat de N-VA dit al jaren, al meer dan tien jaar, aankaart op het federale en op het Vlaamse niveau. Collega's, collega Warnez, ik ben blij dat u nu in dit parlement zegt en ook vorige keer hebt gezegd dat het eindelijk gebeurt. Ik stel vast dat alle collega's, ook van de Vivaldi-partijen, dit nu bijtreden. Dank u wel. Het had wat vroeger gemogen, maar eindelijk zetten we deze weg juist in. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u wel.

Mijnheer Verbeurgt, u durft gewag te maken van een historisch akkoord en we moeten blij zijn dat de Franstaligen eindelijk de federale quota zullen naleven. Daarover moeten we blij zijn.

De prijs die we daarvoor moeten betalen is, ten eerste, dat de spons wordt geveegd over alle overtredingen van de regelgeving van de afgelopen jaren. Die overtredingen bestaan niet meer, ze zijn oké, er is amnestie.

Ten tweede worden de quota voor de Franstaligen ongelooflijk verhoogd, en ten derde worden ze vervolgens op federaal niveau niet berekend op grond van een objectief criterium, namelijk op grond van het bevolkingsaantal, maar op grond van een ingewikkelde regeling die ook in rekening brengt dat een gemiddelde Waalse arts minder hard werkt dan een gemiddelde Vlaamse arts. En dan moeten wij nog 'dank u' zeggen ook! Ik dacht het niet. Dat noem ik geen historisch akkoord.

Wat wél historisch is, mijnheer Warnez, is dat deze Vlaamse Regering zegt: "Wij gaan onze eigen weg, en wij gaan die quota gevoelig optrekken." Voordien was dat plus nul procent, nu is het plus 48 procent voor wat de tandartsen betreft, en plus 23,5 procent wat het aantal artszen betreft. Dat is een ongelooflijke stap vooruit. Maar we doen dat niet rücksichtlos, zonder om te kijken. Neen, we houden ook rekening met de kwaliteit van de opleiding. We hebben dat samen met de rectoren afgesproken. Ik ga ook zorgen voor extra financiering, want vermits er veel meer studenten worden toegelaten, zal er ook extra financiering nodig zijn. We hebben daarvoor zelfs al een decretale kapstok gecreëerd, zodat we voor die extra financiering kunnen zorgen. Dat noem ik dus een historische positieve doorbraak. Die van het federale niveau is ook historisch, maar niet bepaald positief. Integendeel, hij is negatief voor Vlaanderen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (cd&v): Collega's, ik denk dat het vooral belangrijk is wat we zelf kunnen doen in dit parlement. Dat betekent dat we hier in de eerste plaats niet zullen aanvaarden dat er een patiëntenstop is, we zullen niet aanvaarden dat er wachtlijsten zijn, we zullen niet aanvaarden dat iemand vier dagen moet wachten vooraleer ze met haar dochter tot bij de huisarts kan komen. Dat betekent inderdaad dat we onze quota moeten optrekken. Dat is nu gebeurd. We hebben inderdaad in de begroting een kapstok voorzien waarbij we de

mogelijkheid geven aan de Vlaamse Regering om extra centen toe te kennen. Die mogelijkheid moet nog geformaliseerd worden, of de extra middelen moeten nog formeel in een besluit gegoten worden, denk ik, maar ik ben blij dat u het hier al aankondigt en dat u belooft dat u het zult doen. Want belofte maakt schuld. Ik hoop dat u dat ook kunt doen tot het maximale, namelijk datgene wat onze Vlaamse Planningscommissie nodig acht voor de Vlaming. Dank u. (*Applaus bij cd&v en Open Vld*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, bij gebrek aan ministers zullen we even het vragenuur moeten schorsen. Minister Demir heeft laten weten dat ze hier om kwart over drie zou zijn, maar dat ze helaas ergens in het verkeer in Brussel wordt opgehouden.

Dus, mijnheer Sintobin, 'hold your horses, same player shoots again', binnen enkele minuten.

Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

– *De vergadering wordt geschorst om 15.13 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 15.18 uur.*

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de bezwaarschriften en aangekondigde juridische procedure tegen het stikstofakkoord

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, het zal binnenkort ongeveer een jaar geleden zijn dat minister-president Jambon hier stond om te zwaaien met een 'historisch akkoord', het historische stikstofakkoord. U zult zich dat ongetwijfeld nog herinneren.

Sedertdien is het protest gestart, in eerste instantie bij de landbouworganisaties. Het is sindsdien alleen maar gegroeid, niet alleen bij de landbouworganisaties, maar ook bij de bevolking. De bevolking begreep niet waarom een landbouwbedrijf zoals de abdij van Averbode plotseling moest sluiten. Want daarover ging het: het ging over bedrijven die moesten sluiten, bedrijven die zich moesten verplaatsen, bedrijven die moesten inkrimpen. En dat was allemaal zonder ook maar enige juridische basis. Dan startte de procedure, en kwamen er ongeveer 20.000 bezwaren binnen. Zodra de datum verstreken was voor het indienen van die bezwaren hebben uw beide administraties, die van u en die van minister Brouns, zich daarover gebogen. De bezwaren werden verwerkt en sindsdien zijn uw communicatie en die van minister Brouns eigenlijk altijd tegenstrijdig geweest. Iemand in de commissie noemde het een 'open oorlog' tussen u en minister Brouns.

U gaf als uitleg dat die bezwaren niet zoveel voorstelden, dat het niet allemaal individuele bezwaren waren, en dat er misschien wat kleine aanpassingen moesten gebeuren. Minister Brouns zei dat hij het heel ernstig ging nemen en dat er fundamentele aanpassingen moesten komen aan het stikstofakkoord.

Zo is dat altijd maar doorgegaan, totdat we plotseling dachten dat er een kerstbestand zou komen: een kerstbestand, een kerstakkoord, waar eindelijk het definitieve stikstofakkoord zou vastliggen. Dan was er ook nog het voorstel van

de Boerenbond, dat u weglachte, en dan was er ook de aankondiging van de Verenigde Veehouders, die dreigden met juridische stappen. Ik zou van u vandaag graag een stand van zaken willen weten inzake het stikstofakkoord.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mijnheer Sintobin, net zoals u heb ik in de kerstvakantie vernomen dat een aantal mensen zich gegroepeerd hebben om naar de rechtbank te gaan. Ik vind het bijzonder en speciaal omdat vandaag de dag nog geen decreettekst voorligt. U zegt ook dat er bedrijven moeten sluiten, maar u weet ook dat wij niet zomaar bedrijven kunnen sluiten: daar moet altijd een juridische basis zijn. Ik neem ook akte van het feit dat de mensen zich hebben gegroepeerd en zich juridisch laten ondersteunen door advocaat Walter Van Steenbrugge. Sta mij wel toe dat ik dat bijzonder cynisch vind gezien zijn optreden in dezelfde sector vele jaren geleden.

Wat de stand van zaken betreft, weet u ook, mijnheer Sintobin, dat het aan ons is, aan de Vlaamse overheid, om een stikstofkader te maken dat juridisch robuust is. Dat is voor mij essentieel. Dat is ook net de reden waarom u mij bekritiseert. U zegt: "Ja, maar neen, moet dat allemaal?", enzovoort. Ik denk dat de drie partijen in de regering, alle drie zeggen dat het kader juridisch robuust moet zijn. We hebben een stikstofakkoord gemaakt. Dat is ook passend beoordeeld. Er is een MER op toegepast en er is een openbaar onderzoek gebeurd. Dat zijn de stappen die we moeten overlopen. Daar zijn heel wat bewaren ingediend. Die bezwaren zijn nagekeken. We hebben voor de kerstvakantie, bilateraal, maar ook bij het laatste regeringsoverleg, besproken hoe we de bezwaren verder gaan aanpakken. Dat loopt ook de komende weken en maanden. Daarna hoop ik zo snel mogelijk met een decreet en uitvoeringsbesluiten dit dossier, dat al twintig jaar dwarrelt in de Wetstraat, kunnen oplossen waardoor er rechtszekerheid is en ook duidelijkheid is voor eenieder.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik heb van in den beginne gezegd dat we een decreet nodig hadden, dat er een juridisch basis nodig was voor dat stikstofakkoord. Ik heb altijd gezegd: "Hoe kun je in godsnaam tegen 42 bedrijven, zonder ook maar enige juridische basis, zeggen dat ze moeten sluiten?" U zegt nu zelf dat er decreten nodig zijn, en dat er een juridische basis nodig is. Maar u hebt jaren aan een stuk gezegd: "Die bedrijven moeten sluiten. Die bedrijven moeten verhuizen. Die bedrijven moeten inkrimpen." Nu komt u zelf zeggen dat er decreten nodig zijn. Mij interesseert het niet wie advocaat is van die Vlaamse veehouders. We staan aan de vooravond van Agriflanders, u allicht bekend: een landbouwbeurs van vier dagen. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) doet zelfs de moeite niet om daar met een stand te gaan staan. Kunt u mij zeggen waarom de VLM niet op Agriflanders staat? Ik ga zelf naar die beurs, en ik wil aan iedere landbouwer die mij vraagt hoe het zit met het stikstofakkoord, een duidelijk antwoord geven, een timing geven. U doet dit vandaag opnieuw niet. De rechtsonzekerheid neemt altijd maar toe, en dat is uw schuld. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (cd&v): Minister, dank u wel voor uw antwoord. We zijn het er inderdaad volledig over eens – en ik hoop eigenlijk iedereen hier in dit parlement – dat we moeten komen tot een juridisch robuust kader dat rechtszekerheid geeft aan de ondernemers en onze hele welvaart in Vlaanderen. Tegelijkertijd roepen sommigen heel graag dat het akkoord heel snel en integraal moet worden uitgevoerd. Collega's, het is niet de snelheid die zal bepalen of de regelgeving juridisch robuust is, wel de degelijkheid waarmee er rekening wordt

gehouden met juridische en wetenschappelijke opmerkingen die in de bezwaarschriften zijn opgenomen, alsook met de knelpunten die voortvloeien uit nieuwe arresten en nieuwe wetenschappelijke inzichten.

Dus bij dezen, minister, mijn blijvend pleidooi om al deze elementen au sérieux te nemen om inderdaad tot een juridisch robuust kader te komen. (*Applaus van Peter Van Rompuy*)

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Collega Sintobin, ik kan u geruststellen: wij hebben alvast een stand op Agriflanders. U bent zeer welgekomen. (*Opmerkingen*)

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dat is niet de plaats van de politieke partijen? Daarjuist zei u dat u zelf aanwezig gaat zijn. Ik begrijp niet goed waar het hierover gaat.

Collega Sintobin, iedereen in dit land, elke burger heeft het recht om beslissingen van de overheid aan te vechten, gelukkig maar. Dat heet een rechtsstaat. Dat recht zullen wij verdedigen tot het einde. Maar minister, de aankondiging verplicht ons vooral om te zorgen voor dat juridisch robuust kader. Dat is onze verantwoordelijkheid, de verantwoordelijkheid van deze regering. Dit is een signaal om in eigen boezem te kijken en de eigen verantwoordelijkheid te nemen en te zeggen: "Wat ik hier oplever, is een juridisch robuust stikstofkader dat de aanvallen van de burgers eventueel kan weerstaan. Dat is onze verantwoordelijkheid, daar moeten wij op letten." En wie daar inderdaad, collega Sintobin, de advocaat van is, 'je m'en fous', het maakt niet uit. Wij moeten naar onszelf kijken. Wij zorgen voor dat juridisch robuust kader. Minister, dat is de opdracht van deze regering. Ik kijk ernaar uit dat daarvoor een compromis op tafel komt. (*Applaus bij Open Vld en van Tinne Rombouts*)

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, de Groenfractie dringt al jaren aan op een juridisch robuust en definitief PAS-kader (Programmatische Aanpak Stikstof), niet alleen de laatste maanden, maar al jaren. Op dit moment zijn ook de landbouw- en natuurorganisaties aan het onderhandelen over stikstofafspraken om tot proper water te komen, want de bron van beide problemen is dezelfde: de intensieve veeteelt.

Minister, als we aan de landbouwers een duidelijk juridisch robuust en definitief en toekomstgericht kader willen bieden, dan zullen die afspraken die in het PAS-akkoord en in het mestactieplan (MAP) gemaakt worden op elkaar afgestemd moeten worden. Zult u de resultaten van beide processen op elkaar afstemmen? Welke invloed kan dat hebben op de timing van een definitief stikstofkader?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, als het binnen de regering al niet lukt om na toch ettelijke jaren daarover te praten, te onderhandelen en oplossingen te zoeken, om daar snel een oplossing in te vinden ondanks het feit dat de minister-president nog altijd aankondigt dat we dat stikstofakkoord snel gaan uitvoeren, dan moet niemand zich de illusie maken dat dit niet het terrein gaat worden van een hoop procedurele, juridische veldslagen. Het is al heel duidelijk dat dat, hoe dan ook, zal gebeuren. Er is namelijk nogal wat kwade wil in dit dossier aanwezig, voornamelijk gedreven door financiële rendementen. De grondproblematiek van

dit hele dossier is natuurlijk dat we geconfronteerd zijn met de industrie die haar uitstoot niet onder controle heeft omdat de marges die men kan realiseren niet toelaten om rendabel te werken op een schaal die niet de draagkracht van dit land overschrijdt. De Vlaamse Regering moet in de eerste plaats de verantwoordelijkheid nemen om ervoor te zorgen dat die draagkracht niet overschreden wordt, inderdaad op een juridisch sluitende manier. Maar maak u niet de illusie dat dat ooit zal zijn zonder procedures. Daarvoor is er te veel geld mee gemoeid. *(Applaus van Kurt De Loor)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega Sintobin, u stelt hier eigenlijk altijd dezelfde vraag in een andere verpakking. Wij antwoorden dus altijd hetzelfde: er is een openbaar onderzoek geweest. De bezwaren uit dat openbaar onderzoek zijn intussen verwerkt. Nu gaat de regering richting een Stikstofdecreet. U vindt – zo meen ik toch te begrijpen – dat het allemaal iets te lang duurt. Mijn mening zou zijn: we weten dat het een heel complex dossier is en we hebben er alle belang bij dat dit zo stevig mogelijk in mekaar getimmerd wordt. En als er wat extra tijd voor nodig is: graag.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Mijnheer Sintobin, ik geef even mee dat het arrest dateert van februari 2021. Een jaar later – er is een jaar heel hard gewerkt – hadden we een ontwerp van stikstofakkoord. Dat is niet beslist na één nacht onderhandelen. Er zijn echt wel meermaals verschillende vergaderingen geweest. Er is heel wat informatie opgevraagd. Vervolgens is er een openbaar onderzoek. Dat is de procedure.

We hebben altijd gezegd dat als er juridische elementen zijn zodat we het akkoord verder kunnen dichttimmeren, we dat dan ook gaan doen. Dat is ook de bedoeling van dat openbaar onderzoek. Er zijn heel wat bezwaren ingediend. Er zijn er die zeggen dat men dat akkoord helemaal niet ziet zitten, zoals u ook zegt. Als ik u moet volgen, mijnheer Sintobin, sorry, dan wordt het decreet dat ik dan zou indienen volgens wat u zegt, onmiddellijk neergeslagen door de rechtbanken. Dat gaan we niet doen. Maar het is wel de taak van de Vlaamse overheid om een juridisch robuust kader te maken, zoals collega Coenegrachts heel duidelijk zegt. Wij denken dat dat er is met het stikstofakkoord dat we hebben onderhandeld. We gaan nu verder kijken wat we nog kunnen meenemen uit het openbaar onderzoek om het verder juridisch dicht te timmeren want als het wordt aangevallen, hebben wij het liefst dat het standhoudt.

We leven in een rechtsstaat. De toegang tot de rechter is er voor eenieder. Maar het is aan ons om ervoor te zorgen dat het decreet standhoudt. Mag ik er even naar verwijzen dat er de afgelopen drie jaar al verschillende procedures zijn geweest tegen beslissingen die ik heb genomen samen met het parlement. In de meerderheid van de zaken, namelijk in achttien procedures, heeft het Grondwettelijk Hof gezegd dat de beslissing correct is. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de aanval van de fossiele sector op het decreet over de uitfasering van de stookolie. Dat decreet heeft standgehouden. Ook voor de 50 meterregel rond planschade is men naar het Grondwettelijk Hof gegaan en ook die heeft standgehouden. Heel wat energieprojecten die we hebben geweigerd en waarvoor de grote reuzen naar het Grondwettelijk Hof zijn gegaan, hebben standgehouden. Als minister, als beleidsmaker maar ook als jurist vind ik het onze taak naar heel de samenleving toe, naar de landbouw, naar de economie en naar eenieder die een vergunning aanvraagt, om ervoor te zorgen dat het juridisch robuust moet zijn. Daar zullen wij inderdaad voor zorgen, mijnheer Sintobin. Dat betekent ook dat ik al zeker niet ga doen wat u vraagt. Dat gaan we niet doen.

Het is heel belangrijk dat u conceptnota's goed leest. De conceptnota rond stikstof die door de regering is goedgekeurd, zegt heel duidelijk dat we decreten nodig hebben. We leven in een rechtsstaat, collega's. Natuurlijk hebben we decreten nodig. Die komen naar hier. Hier zullen ook discussies over gevoerd worden. Niemand heeft ooit gezegd dat we zomaar bedrijven gaan sluiten. Dat gaat niet. U moet de conceptnota lezen. U bent parlements lid. Het is uw taak, mijnheer Sintobin, potverdikke, om dat te lezen en om te zien dat we met decreten en uitvoeringsbesluiten werken.

Waarom is de VLM niet aanwezig met een stand? Omdat de VLM daar een studienamiddag gaat houden. Wij vinden het inderdaad belangrijker dat de VLM informatie geeft, want er zijn heel wat vragen op het terrein vanuit de landbouw, en dat de VLM in plaats van met een stand daar aanwezig is, daar een studienamiddag heeft en informatie geeft, de juiste informatie, mijnheer Sintobin. Geen fake nieuws maar de juiste informatie op basis van wetenschap. Dat zal wel gebeuren want er zijn inderdaad nog wat vragen op het terrein.

Collega Rombouts, er is altijd beslist in functie van de beschikbare informatie. Dat is essentieel. We gaan dat ook blijven doen.

Collega Schauvliege, het is logisch dat mest en stikstof op elkaar afgestemd zijn. Dat zijn communicerende vaten. Dat is de reden waarom we samen met de varkenssector hebben gezegd dat we de afbouw van de varkensstapel gaan doen. Heel de regeling ligt momenteel voor bij de Europese Commissie. Wij hopen dat we binnenkort daarvoor groen licht krijgen zodat we onze varkensboeren correct kunnen uitbetalen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Eerst ten aanzien van de heer Coenegrachts: ik zal u zeker een bezoek brengen. Ik zou trouwens graag een vlieg zijn op jullie stand om u te horen zeggen tegen de landbouwers dat jullie het stikstofakkoord hebben goedgekeurd.

Collega Vandaele, ik zeg niet dat dat direct, direct is. Ik heb dit nog nooit gezegd trouwens. Ik heb dat nog nooit gezegd, ook tegen u, minister. Ik was de eerste en de enige die altijd gepleit heeft voor een juridische basis voor dat het stikstofakkoord. Nu komt u hier vertellen dat u nooit gezegd hebt dat er 42 bedrijven moesten sluiten en dat de andere moesten inkrimpen! Maar wat een leugen, zeg! Wat een leugen! Het is een jaar lang over niets anders gegaan dan over het sluiten van die bedrijven! Dat was net de aanleiding van de protesten van de landbouworganisaties! Waar haalt u het om nu te zeggen dat u geen bedrijven hebt genoemd om te sluiten!

Wat was heel dat verhaal dan over de abdijhoeve in Averbode? Was dat dan allemaal niet waar? Was dat dan allemaal fake news of zo? Neen toch? Nu komt u dat allemaal zeggen. Ik was de eerste die pleitte voor decreten. Ik weet ook wel dat dat tijd kost, maar het enige wat wij vragen en wat jullie niet geven, is duidelijkheid, transparantie en rechtszekerheid voor de landbouwers, en wat misschien nog belangrijker is, niet alleen rechtszekerheid voor de landbouwers, maar gemoedsrust voor de landbouwers en hun families. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Inez De Coninck aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het overleg omtrent het voorontwerp van Verzameldecreet Omgeving

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Collega's, minister, de voorbije weken was er heel wat heisa omdat de Vlaamse Regering niet ambitieus genoeg zou zijn op het vlak van natuurbescherming en het behoud inzake het kappen van waardevolle bomen. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) reageerde bij monde van haar voorzitter tegen het voorontwerp van verzameldecreet Omgeving dat de Vlaamse Regering in november van vorig jaar principieel heeft goedgekeurd. Haar reactie was als volgt: daarin zou zijn opgenomen dat gemeenten niet meer de mogelijkheid zouden krijgen om strengere vergunningsverplichtingen op te leggen, bijvoorbeeld wat het kappen van bomen betreft.

Minister, de Vlamingen kennen u nu toch wel als een minister die resoluut de kaart trekt van groen en natuur en een betere bescherming van ons leefmilieu. Het zou mij dan ook ten zeerste verwonderen, mocht u niet ambitieus zijn wat het behoud van waardevolle bomen betreft. U trekt er trouwens bijna elk weekend zelf op uit om eigenhandig nieuwe bomen te planten. De VVSG heeft niet alleen kritiek op het aspect van het kappen van die bomen, maar ook op het feit dat de gemeenten de mogelijkheid wordt ontnomen om strengere bijkomende vergunningsverplichtingen in te voeren. Ik kan me moeilijk voorstellen dat gemeenten vragende partij zijn om de vrijstelling wat ontharding betreft, die toch, dacht ik, in dat voorontwerp van verzameldecreet Omgeving zit, terug te schroeven. Dat zou ik toch bijzonder raar vinden.

U gaf als reactie op die uitspraken van de VVSG dat u in overleg zou gaan met hen. Ik heb dan ook de volgende vragen voor u. Hoe reageert u op die uitspraken? Wat zal het onderwerp zijn van het gesprek met de VVSG?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega, dank u. De voorzitter van de VVSG deed een enerzijds-anderzijdsuitspraak: enerzijds bescherming voor natuur en bomen, anderzijds toch wel lokale autonomie, want gemeenten moeten kunnen beslissen wat wel of niet vergunningsplichtig is. Ik heb twee antwoorden. Wij grijpen dit momentum aan. Ik ben altijd voor een effectieve verstrenging geweest wat het beschermen van natuur en tegen het kappen van bomen betreft. Wij zitten morgen samen met de VVSG. Ik stelde tot voor die communicatie vast dat er eigenlijk geen bereidwilligheid was, maar ik neem dit nu al op. We hebben een aantal voorstellen. Ik hoop dan ook dat de VVSG meegaat in die extra bescherming voor natuur en bossen in heel Vlaanderen.

Wat dat 'anderzijds' betreft, alles wat met vergunningsplicht te maken heeft, gaat over het feit dat we bijvoorbeeld op Vlaams niveau hebben beslist dat ontharding niet meer moet worden vergund, dat er voor het zetten van zonnepanelen of schilderwerken geen vergunning meer moet zijn. We zien wel dat, hoewel dat is verboden via een decreet van 2009, sommige gemeentes toch autonoom beslissen om daar toch een vergunning voor te vragen. Juridisch is er daar inderdaad wel een probleem. Wat dat betreft, heb je in Vlaanderen meer dan driehonderd verschillende zaken, bij de ene gemeente zus, bij de andere zo. Ik vind dat daar uniformiteit moet komen, dus ook dat punt zullen we met de VVSG bekijken. Dat betekent echter ook wel dat als gemeentes die verstrengingen willen, we daar ook uniformiteit in moeten brengen. Ik zit daarover morgen samen met de VVSG.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord en ook voor uw inzet om op Vlaams niveau die duidelijke lijn te trekken en resoluut te kiezen voor de bescherming van onze omgeving en ons leefmilieu, en dat op een uniforme manier. Ik denk dat het beter is dat dat uniform gebeurt voor alle gemeenten samen dan op driehonderd verschillende manieren. In het verzameldecreet

Omgeving zitten trouwens nog enkele andere goede zaken. Ik denk maar aan de planologische compensatie. Daar werd al jaren over gesproken, maar u doet het nu effectief. U zet het om in daden.

Minister, ik kom graag nog even terug op het al of niet vergunningsplichtig zijn van de werken aan een openbaar voetpad. Dat leeft bij sommige collega's hier. Sommige gemeenten willen inzetten op het ontharden van voetpaden. U zei het daarnet wel al, maar kunt u bevestigen of dat dan effectief vrijgesteld is van vergunning?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, naar aanleiding van het voorontwerp van verzameldecreet werden wij als lokale besturen ook bevraagd. U weet dat ik in de gemeente Kampenhout schepen van Leefmilieu ben. Wij kregen de vraag van de VVSG wat ons standpunt was over dat voorontwerp. We hebben dat dan grondig geanalyseerd en dan zagen we inderdaad lokaal een groot probleem met betrekking tot ons groenbeleid. Wij hebben in de gemeente Kampenhout effectief heel zwaar de kaart getrokken om onze open ruimte en onze groene ruimte te beschermen. We hebben dus een heel streng beleid op het vlak van kapvergunningen, om het groene karakter in onze gemeente te vrijwaren. We waren dan ook heel hard geschrokken dat het op die manier werd geïnterpreteerd. We hebben dan uiteraard onmiddellijk gereageerd op de VVSG om in Kampenhout ons beleid met betrekking tot vergunningen en het strenge beleid om het groene karakter te vrijwaren, echt te kunnen aanhouden. Wij waren een van de vijf of zes gemeenten die gereageerd hebben op die oproep.

Minister, ik ben op zich wel blij dat u daarnet heel duidelijk hebt gesteld dat u niet de bedoeling hebt om gemeenten strenger aan te pakken en dat u daar de lokale autonomie wilt laten spelen, dus ik hoop uit de grond van mijn hart dat dat morgen ook het resultaat zal zijn van uw overleg met de VVSG.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, niet alleen de VVSG is eigenlijk niet te spreken over dit verzameldecreet, of 'vuilbakkendecreet'. Ook de Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO) heeft een vernietigend advies. Er wordt opnieuw gebricoleerd met de ruimtelijkeordeningswetgeving. Eigenlijk is die wetgeving hetzelfde als de ruimtelijke ordening in Vlaanderen: koterij, koterij, koterij. En door dat decreet wordt er nog een schepje bovenop gedaan. Een kat vindt er haar jongen helemaal niet meer in terug.

Er worden zelfs maatregelen in voorgesteld die in tegenstelling zijn met waar we naartoe moeten, namelijk een bouwshift. Bijvoorbeeld zonevreemde functiewijzigingen in agrarisch gebied worden niet beperkt, maar worden zelfs beloond met een regularisatie. Ik denk dat dat niet kan. Experts, de Taskforce Bouwshift, vragen om ermee te stoppen om continu kleine regeltjes te bedenken, en een globale aanpak naar voren te schuiven, een uitvoering van die bouwshift. Maar blijkbaar lukt dat niet en moet dat op zo'n manier aangepakt worden: een vuilbakkendecreet. Een kat vindt er haar jongen niet in terug.

Minister, wanneer zult u met een globale aanpak komen, met beleidskaders, om die bouwshift te realiseren, en niet met kleine regeltjes in een soort decreet waar er van alles in zit en waar je niet uit kunt opmaken waar u naartoe wilt?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, de gemeenten en de VVSG zeggen dat zij, met wat er voorligt, niet meer verder en strenger kunnen gaan dan het minimum

minimorum dat de Vlaamse Regering in haar decreet voorschrijft. U zegt het tegenovergestelde. Ik hoop dat u gelijk hebt en dat ook hard kunt maken. Maar het zegt al veel over zo'n voorontwerp als de interpretaties dermate verschillend zijn dat ze gewoon tegenovergesteld zijn. Het zegt veel over de duidelijkheid.

Er zitten nog wel wat andere punten in, waarbij de Vlaamse Regering nogal de neiging heeft om de leuke dingen zelf te beslissen en de shit door te schuiven naar de gemeenten.

Collega De Coninck sprak over de compensatieverplichting. Ja, inderdaad, het is op zich goed dat een gemeente die harde ontwikkelingen wil doen, moet compenseren met zachte herbestemmingen. Alleen, deze Vlaamse meerderheid is met de nieuwe planschaderegeling wel volop bezig met die zachte herbestemmingen voor de gemeenten, op kosten van de gemeenten, drie keer zo duur te maken dan ze daarvoor waren. U maakt het dus zelf onmogelijk.

Ik heb een heel simpele vraag. Zal de Vlaamse Regering ook de lusten en de lasten dragen, en ofwel die dwaze planschaderegeling terugschroeven ofwel de gemeenten financieel compenseren voor de plicht die ze nu aan hen doorschuiven?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega De Coninck, heel veel lokale besturen vragen inderdaad hoe het nu zit met die ontharding. Vanaf 1 januari 2023 heb je geen vergunning meer nodig om te mogen ontharden.

Mevrouw De Vroe, persoonlijk denk ik dat we het minimum minimorum, zoals u zegt, mijnheer Tobback, omhoog moeten tillen en als regel moeten hebben. Maar daar moeten we de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en alle lokale besturen wel in meekrijgen. Nu zal ik alle lokale besturen tegen mij hebben. We moeten met de VVSG samenzitten. Zij zeggen dat zij een striktere bescherming willen. Dat wil ik ook. Het is de eerste keer dat ik de VVSG-voorzitter dat hoor zeggen.

U moet weten dat een streng vergunningenbeleid niet betekent dat er minder ontbossingen zijn. Mijn stad Genk is op dit moment de grootste ontbosser van heel Vlaanderen. U moet de cijfers erop natrekken. Wie voor de show een strenger vergunningsbeleid wil maar tegelijk alle kappingen toelaat, komt er ook niet. We moeten tot een model komen waarbij we op Vlaams niveau zeggen welke ontbossingen er kunnen en welke niet. Ik vind dan inderdaad dat lokale besturen zich daaraan moeten houden. Maar ik stel vast, tot voor de uitspraak van de voorzitter van de VVSG, dat er geen eensgezindheid was. De lokale besturen zeggen: "Neen, er is autonomie, wij beslissen."

Maar bon, er is nu een communicatie geweest van de voorzitter van de VVSG. Ik ga daar nu mee aan de slag. Het zou stom zijn dat een minister die al drie jaar die zaken vraagt dat nu niet zou doen. Ik zal dat nu doen. Dit is voor mij een opportuniteit om eindelijk wat ik al drie jaar vraag bij die lokale besturen binnen te brengen.

Waarvoor moet je nu een vergunning vragen en waarvoor een melding? Daar zien we helaas dat er vandaag nog altijd driehonderd verschillende soorten regelingen zijn in heel Vlaanderen. Daar heb je alweer het probleem van evenwicht tussen de lokale autonomie – "Wij beslissen dat zelf en Vlaanderen moet zich niet moeien" – en het feit dat ik er voorstander van ben dat Vlaanderen wel de stok moet voorleggen.

Mevrouw De Coninck, dat zal ook het voorwerp zijn van het overleg dat ik heb met de VVSG. Als het bijvoorbeeld gaat over het kappen van bomen, zijn er op dit moment in heel Vlaanderen, in al die gemeenten, honderd verschillende definities van wat nu eigenlijk een hoogstammige boom is. Ik vind dat niet normaal. Dat is een kakofonie van hier tot Tokio. Dus ja, ik ben voorstander om op Vlaams niveau en dus niet bij de lokale besturen te beslissen wat een hoogstammige boom is. Je kunt daar natuurlijk weer 'wishy-washy' zomaar voortdoen op het terrein. Maar nogmaals, dat is het evenwicht dat we zullen moeten vinden. Ik neem de uitnodiging van de voorzitter van de VVSG in ieder geval aan. Hij pleit nu zelf voor een verstrenging. Eindelijk, zou ik zeggen. We gaan daarmee aan de slag. Dit wordt dus vervolgd.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, dank u wel voor uw bijkomende antwoorden. Het is een heel goede zaak dat u samen met de VVSG aan tafel gaat zitten. Ik hoop dan ook dat jullie de daad bij het woord zullen voegen. U zei: "van hier tot in Tokio". Ik zou zeggen: "van De Panne tot in Maaseik". Het is absurd, al die verschillende regels. Laat ons de zaken die goed zijn voor onze omgeving en waarover een brede consensus bestaat echt op een uniforme manier invullen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de invoering van het capaciteitstarief

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het capaciteitstarief

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, lieve collega's van het Vlaams Belang, ambtsgenoten, minister Demir, vlak voor de kerstperiode stond ik hier in het verzet tegen de nieuwe CO₂-belasting die de eurofiere Vivaldipartijen willen invoeren. Vandaag sta ik hier voor de zoveelste keer in ons verzet tegen het degoutante capaciteitstarief dat helaas op 1 januari in werking is getreden. Al twee jaar lang, van in het prille begin, verzet het Vlaams Belang zich principieel tegen het capaciteitstarief om twee redenen.

Ten eerste, het is onrechtvaardig dat mensen die weinig elektriciteit verbruiken of niet in de mogelijkheid zijn om dat verbruik te verspreiden, meer moeten betalen, zeker op een moment dat de energiefacturen hoger zijn dan ooit en de energiearmoede de pan uit swingt. Twee, het is je reinste regelneverij om het gedrag van mensen te proberen sturen en de Vlamingen worden nu opgezadeld met een nog complexere tariefstructuur en met nieuwe kopzorgen.

Want wie drie toestellen die veel verbruiken een kwartiertje tegelijk aanzet, zal extra moeten betalen. Denk aan een strijkijzer, oven, kookplaat, droogkast, haardroger, warmtepomp, friteuse of elektrische auto. Een kerstfeestje, verjaardagsfeestje of kotfeestje kan al leiden tot een hogere stroomfactuur. Volgens de studie van de UGent zal door het capaciteitstarief zeker een derde van de Vlaamse gezinnen nu nog meer moeten betalen, tot wel 100 euro extra.

Minister Demir, afgelopen zomer trok u hiertegen naar de rechtbank, misschien een beetje laat, maar toch. Maar intussen is het capaciteitstarief wel in werking getreden. Uw coalitiepartners cd&v en Open Vld willen eigenlijk dat u uw verzet

tegen het capaciteitstarief stopzet. Minister, wat is de stand van zaken? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, beste collega's, een gelukkig nieuwjaar en welkom aan de grote en kleine gasten in het publiek.

Ik neem u direct mee naar het einde van het jaar, Kerstmis 2023. Het capaciteitstarief is ingegaan op 1 januari en bijna een jaar van kracht. We hebben ons leren aanpassen: niet te veel elektrische toestellen tegelijk inschakelen, want dan moet je meer betalen.

Kerst 2023, het huis is koud als de gasten aankomen, want de kalkoen stond in de oven en dus moest de elektrische verwarming af. De kalkoen is klaar, dan kan de friteuse aan om de kroketten te bakken. Iedereen aan tafel, kalkoen koud, maar gelukkig kan de verwarming weer aan. Het wordt dan toch wat gezelliger, tenzij iemand een extra portie kroketten wil, want dan moet de verwarming weer af en de friteuse weer aan. Enfin, u begrijpt het gegeven. Als de gasten weg zijn, is het kiezen tussen de vaatwasser of de wasmachine draaien, want tezamen betaal je meer. Als je daar helemaal door bent, is het te hopen dat dochterlief niet haar haar is beginnen föhnen, want dan is het allemaal voor niets geweest en betaalt u een hoge maandpiek in de maand december.

Minister, het mag belachelijk klinken, maar met het capaciteitstarief worden de netkosten niet meer bepaald door het verbruik, maar door de hoogste piek in die maand op een kwartier tijd. Wie thuiskomt van het werk en drie zware elektrische toestellen – een haardroger is nu niet echt zwaar – tegelijk aanzet, moet meer betalen. Meer zelfs, wie weinig gebruikt, moet sowieso meer betalen! Die persoon kan niets doen om zijn factuur gelijk te houden of te doen dalen. Dat komt dan nog eens allemaal boven op onze nu al torenhoge factuur. Waar zijn we mee bezig?

Dit is echt de absurditeit van die volledige liberalisering van de energiesector. Het is een collectief probleem. Ons energienet wordt volledig geïndividualiseerd, tot op het niveau van hoeveel toestellen men per kwartier aan heeft staan.

U bent naar de rechter gestapt. Hoe zit het daarmee? En vooral, kunt u garanderen dat mensen niet meer gaan moeten betalen dit jaar aan nettarieven door de invoering van het capaciteitstarief? (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Beste collega's, ik zeg toch al even, denk ik, al een aantal jaren, dat ik geen voorstander ben van het principe van dat capaciteits-tarief en het capaciteitstarief dat door de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) is uitgewerkt. Dat is ook de reden geweest waarom ik onder andere die studie van de universiteit had besteld, om te zien wie van dat tarief nadeel heeft. Dat is ook heel duidelijk naar voren gekomen.

Ik heb op basis van die studie meermaals met de onafhankelijke regulator, de VREG, samengezeten. Heel veel, heel vaak. We hebben ook heel vaak gezegd dat ze dit niet zo konden invoeren, dat dit niet oké is wat ons betreft. Maar de VREG was zeer zelfzeker. Ik denk dat men toch wel in een wereldvreemde omgeving zit, dat men niet beseft hoe de mensen dat thuis aanvoelen. En dat is ook de reden geweest waarom we naar de rechtbank zijn getrokken. Dat was het enige middel dat ik nog had. Ik heb langs alle kanten geprobeerd om die onafhankelijke regulator te overtuigen, zoals jullie ook in het parlement, want de regulator is

meermaals naar het parlement gekomen en er zijn ook heel wat vragen gesteld. Maar de regulator zegt dat ze verdergaan.

Ik heb zelfs gezegd dat we in de grootste energiecrisis sinds de Tweede Wereldoorlog zitten en vroeg hen of ze 'op hun kop gevallen waren', nu ze een dergelijk onrechtvaardig en incorrect capaciteitstarief willen voeren. Ze hebben eigenlijk hun middenvinger opgestoken en zijn verdergegaan. Ik blijf er dus bij dat ik het geen goed idee vind.

Ik lees wel dat een aantal mensen zeggen dat het misschien toch niet zo slecht is, want dat zal de mensen bewust maken van het energiegebruik. Maar ik denk dat de mensen zich meer dan ooit bewust zijn van het energiegebruik. Dus ook dat vond ik zeer ongepast. Ook een aantal energie-experts zeggen dat het allemaal niet zo erg is. Jawel, het is wel erg en wij willen dat niet.

Helaas had ik geen enkel ander middel. Naar de rechtbank gaan, dat doe je als allerlaatste redmiddel. Maar u weet dat Europa de bevoegdheid van tarifiering aan de VREG heeft gegeven. De VREG zet verder en houdt geen rekening met het feit dat het onrechtvaardig is, dat de kleine gebruikers eigenlijk meer moeten betalen – zeer onlogisch. Mensen die met twee gaan werken en overdag niet thuis zijn, kunnen 's avonds als ze thuiskomen niet anders dan alles tegelijk aanzetten. Dat is de reden van mijn verzet.

25 januari is de eerste pleitzitting. Wij gaan daarnaartoe. Ik zal mij de komende weken en maanden ook focussen op deze rechtszaak, omdat het belangrijk is. We gaan het wel niet retroactief doen om de chaos – zoals sommigen hier in het parlement zeggen – te vermijden. Wij willen geen chaos. Maar op 25 januari start de rechtszaak. En daar wordt dan ook de verdere behandelingskalender vastgelegd bij het Hof van Beroep.

Ik hoop dan ook dat we tot een goed resultaat komen, maar eigenlijk hoop ik nog meer dat de VREG haar gezond verstand terugvindt, dat op dit moment zoek is. Ik roep dan ook zowel de VREG als al haar bestuurders op, want ik heb ook brieven geschreven naar de bestuurders om te zeggen dat dit echt niet het moment is om dit in te voeren.

Bovendien is het ook discriminatoir. Want u moet weten dat 33 procent van de mensen een digitale meter hebben, al de rest niet. Dit is dus pure discriminatie. En het is op basis van die rechtsgrond en andere rechtsgronden dat wij de zaak hebben ingezet. Wij zullen ons de komende weken en maanden goed focussen op die zaak, en ook de belangen van al die Vlamingen die het systeem terecht onrechtvaardig en incorrect vinden en waarover de VREG heeft gezegd dat ze geen aanpassingen gaan aanbrengen, ten volle verdedigen voor de rechtbank.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Demir, dank u voor uw antwoord.

Laat één ding duidelijk zijn: wij steunen u met uw juridische procedure tegen het capaciteitstarief. Maar in feite – dat moet toch eerlijk gezegd worden – verzet u zich daarmee tegen uw eigen beleid en dat van de Vlaamse Regering.

Want het is toch deze Vlaamse Regering die Vlaanderen razendsnel wil elektrificeren? U bent het toch, minister Demir, die mensen er binnen enkele jaren al toe verplicht om bij nieuwbouw een elektrische warmtepomp te installeren, en mensen er ook toe verplicht om elektrisch te rijden als ze een nieuwe auto kopen, in 2029 al? Dat kan het elektriciteitsnet simpelweg niet aan. Het is precies daarom dat het capaciteitstarief werd bedacht en nu helaas ook is ingevoerd.

Bent u dus bereid, minister, om die elektrificatie geleidelijk te laten gebeuren, op mensenmaat, en zonder dwang, zonder verplichting? Want alleen dan zal het fundament, zal de noodzaak van dit degoutante capaciteitstarief wegvallen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, het is toch absurd dat een minister naar de rechtbank moet stappen over de bepaling van nettarieven en dat een parlement daar niets over te zeggen heeft. Dat is het gevolg van de liberalisering van de energiesector in Europa, in België en in Vlaanderen. Alle kleuren en liberalen in dit parlement staan erachter, ook de N-VA. Het verbaast zelfs dat de N-VA nog verder wil gaan. De N-VA is voorstander om niet alleen het capaciteitstarief afhankelijk te maken van uw maandpiek, maar ook nog eens de elektriciteitsfactuur afhankelijk te maken van het moment van de dag waarop je elektriciteit verbruikt. Daar is de N-VA voorstander van, om het allemaal nog moeilijker te maken. Opnieuw, minister, alsof mensen kunnen kiezen wanneer ze hun was doen, wanneer ze koken. Dat is voor je naar uw werk vertrekt en wanneer je van uw werk opnieuw thuiskomt.

Dus is mijn vraag de volgende, minister. Garandeert u dat u de hakken ook in het zand zult zetten voor de hervormingen, gesteund door uw eigen meerderheid, om een tarifiering per uur in te voeren in Vlaanderen?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Collega's, het capaciteitstarief is inderdaad ingevoerd door de VREG sinds 1 januari 2023, tegen de wil van dit parlement in. We hebben ontelbare keren overleg gehad met de VREG over de manier waarop het tarief is ingevoerd. Helaas is er met onze opmerkingen en suggesties al te weinig gebeurd.

De minister gaat naar de rechtbank. We zullen zien wat dat oplevert. Wat ons betreft, moet er zo snel mogelijk werk worden gemaakt van een doorstart, van een nieuw tarief dat rekening houdt met de opmerkingen die zowel de minister als dit parlement hebben gemaakt. Daarom, minister, vragen we u om samen met de VREG die doorstart te maken. U hebt in het verleden al een studie besteld over het vorige tarief en het vorige voorstel. Laat ons er nu voor zorgen dat er zo snel mogelijk opnieuw het nodige studiewerk gebeurt, zodat er een nieuw tarief op tafel kan komen, in overleg met u, dit parlement en de VREG, dat een echte oplossing kan betekenen voor de Vlaamse energiegebruikers.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, de elektrificering van onze economie is niet een uitvindsel van politici. Het is een economisch fenomeen dat zich spontaan voltrekt. Wij versnellen dat misschien, wij geven daar hier en daar een duwtje aan.

Als u nu denkt, mijnheer Van Rooy, dat politiek en beleid het gedrag van de mensen niet mogen beïnvloeden, dan vraag ik me af wat u hier zit te doen. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Fiscaliteit, tarieven sturen altijd. Je moet als politicus dus altijd een keuze maken. Zeggen dat je eigenlijk niet wilt kiezen, is laf. Dat is weglopen van uw verantwoordelijkheid.

De essentie, minister, is op welke manier wij, regering, parlement en regulator, een tarifiering vinden van energie die mensen beloont om energie zo ecologisch

mogelijk te gebruiken. De tarifiering moet belonen, niet bestraffen. In het voorstel van tarief dat de VREG heeft neergelegd, is er een klein derde, iets meer dan 20 procent van de mensen, dat een heel klein beetje tot 100 euro meer zal bijbetalen. Maar twee derde van de mensen zal er voordeel aan hebben. Dus is mijn vraag, los van de juridische discussie, op welke manier wij dat derde van de bevolking kunnen stimuleren, flankeren, helpen, zodat ook zij baat hebben bij de energietransitie.

Het systeem van een capaciteitstarief is helemaal niet zo gek, mijnheer Van Rooy. Als we niets doen, zullen we miljarden moeten betalen voor ons elektriciteitsnet, boven op de prijs die we vandaag al moeten betalen. Vergeef mij, we moeten behoedzaam zijn en onze kinderen behoeden voor een energiesysteem dat implodeert en onmogelijk in staat zal zijn om welvaart te creëren. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, ik zou het debat toch even willen terugbrengen tot de essentie waar we voor staan. Er is het afgelopen jaar verzet geweest tegen het capaciteitstarief. Het capaciteitstarief is desondanks toch ingevoerd en de rechter spreekt zich hier nog over uit. Dat is de essentie. Het gaat over 7 procent van onze energiefactuur.

De echte hefboom om onze energiefactuur naar beneden te krijgen, zit in energie besparen. Daar zijn de uitdagingen gigantisch hoog, doordat we met de slechtst geïsoleerde woningen van heel Europa zitten. Laat ons focussen op die 93 procent van de energiefactuur. Vlaanderen heeft daar een ongelooflijke versnelling nodig. Veel meer sociale woningen, de wachttijden bij energiehuizen aanpakken, wijk per wijk een renovatiegolf over Vlaanderen laten rollen: dat is wat Vlaanderen nodig heeft. Dat is het echte middel tegen de hoge energiefacturen.

Mijn vraag aan u, minister, maar ook aan de collega's hier, is om vooral het vizier juist te zetten. Zorg voor de Vlaamse renovatiegolf, want dat is het echte en het enige middel dat werkt tegen de hoge energiefactuur. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Collega's, elektrificatie is een goede zaak, al was het maar alleen omdat het een alternatief is voor de olie en de gas dat we anders moeten kopen bij Vladimir Poetin. Dat is niet mijn vriend, maar die van de heer Van Rooy, en dus op dat punt verschillen we grondig van mening. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Maar als we voor elektrificatie gaan, minister, dan is het ook logisch dat het elektriciteitsnet hetzelfde is voor die elektrificatie als wat ons wegnemen is voor ons transport. Dan moet dat elektriciteitsnet een publieke dienst zijn, die niet commercieel geëxploiteerd wordt, die in eigendom is, zoals de wegen dat zijn, van de overheid. Dan hoeft er ook geen tarificatieplan voor te zijn, maar dan moet het ook sterk genoeg zijn. En het capaciteitstarief is een draak en een gruwel om de simpele reden dat het vandaag eigenlijk dient om mensen meer te laten betalen omdat het net niet sterk genoeg is, omdat de dienst niet beschikbaar is, en ook nog eens zonder dat het dat net versterkt. Mensen betalen dat dwaze capaciteitstarief zonder dat ze een alternatief hebben, en zonder dat er ook maar één jota beter wordt aan dat net.

Dus wij steunen vanuit Vooruit ten volle uw procedure. We hopen dat u ze wint, maar ik hoop vooral dat de Vlaamse Regering ook bereid is om verder te kijken, en bijvoorbeeld dat net overneemt van de gemeenten, en het niet als een

commerciële activiteit exploiteert, maar als een publieke dienst, die het zou moeten zijn, en die stevig en sterk genoeg is. (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ja, voorzitter, het standpunt van de N-VA is al langer duidelijk. Wij vinden het capaciteitstarief zoals de VREG het heeft ingevoerd geen goed idee. Mensen begrijpen het systeem niet, maar ze begrijpen inderdaad ook niet dat die VREG niet luistert naar de overheid, naar het parlement, naar regeringen. Dat de overheid zelfs een rechtszaak moet aanspannen tegen en instantie die die overheid zelf heeft opgericht en zelf financiert, dat begrijpen de mensen niet. Maar voor de rest ben ik het helemaal eens met collega Aerts, als die zegt dat we verder moeten gaan op het verminderen van het verbruik, en op isolatie en al wat erbij komt. Ik denk dat de Vlaamse Regering op dat vlak inderdaad heel wat stappen heeft gezet, en dat we die weg vooral verder moeten bewandelen.

De voorzitter: Een slotreactie van de heer Van Rooy en de heer D’Haese. (*Opmerkingen van minister Demir*)

Oei, mevrouw de minister, ik was u vergeten.

Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, ik was lichtjes in paniek, voorzitter, dat ik niet meer mocht antwoorden. (*Gelach. Opmerkingen van de voorzitter.*)

Er waren verschillende tussenkomsten, dus ik wil toch een aantal dingen meegeven. Eén, wat de energietransitie betreft: ik ben inderdaad van mening dat dat een evolutie is die bezig is, en dat het goed is dat dat loopt. Collega Schiltz zegt om economische redenen, maar ook om ecologische redenen. Wij moeten inderdaad af van fossiele brandstoffen. Mijnheer Van Rooy, u bent ook een Vlaams nationalist. Ik ga ervan uit dat u ook houdt van uw omgeving, dat u houdt van alles wat met omgeving te maken heeft, uw natuur, uw water, uw rivieren, de grachtjes die hier in Vlaanderen aanwezig zijn. Het is belangrijk om die toekomst toch na te laten voor onze kinderen en kleinkinderen.

En dat betekent effectief ook wel dat we die energietransitie moeten doen, maar we moeten dat wel op de juiste manier doen. Dus inderdaad, ik ben daar voorstander van, omdat ik een Vlaams nationalist ben in hart en nieren, en ik hou van mijn omgeving, en ik wil een omgeving nalaten aan de toekomst van de Vlamingen, die proper is en waar we nog allemaal gezond kunnen ademen. Dus daarom is dat ook wel nodig. En ook economisch, zoals collega Schiltz zegt.

Twee, wat het capaciteitstarief betreft: ik heb vandaag mijn standpunt hierover bekend gemaakt. Ik heb ook tegen de VREG gezegd dat dat het draagvlak onderuithaalt voor de hele energietransitie die bezig is. Daarom alleen al vond ik het geen goed idee. En inderdaad mijnheer D’Haese, ik heb graag mijn kroketten warm, ik denk elke Vlaming trouwens. En daarom hebben we – ik, jullie – meermaals aan de VREG gezegd dat het geen goed idee is, dat ze daar niet mee moeten aankomen, niet mee moeten doordoen, vooral ook omdat we aan Fluvius een jaar geleden al hebben gevraagd om een langetermijnoefening te maken.

En inderdaad, collega Tobback, mijn standpunt over Fluvius is zeer bekend. Ik vind dat de Vlaamse overheid daar een belangrijke rol in moet spelen, dat dat een belangrijk onderdeel moet zijn van de Vlaamse overheid, maar zover zijn we niet. Dat is misschien iets – hopelijk – voor de toekomst.

Wij hebben aan Fluvius gevraagd om een langetermijnoefening te maken en Fluvius zal de komende jaren 11 miljard euro investeren in die netten. De komende jaren komt er dus een netversterking. Er wordt 4 miljard euro meer geïnvesteerd dan er oorspronkelijk was voorzien.

Daarom ook denk ik dat dat capaciteitstarief er te vroeg komt of niet nodig is, zeker niet in de vorm zoals het vandaag is uitgetekend. Ook de studie van de Universiteit van Gent zegt dat heel duidelijk. Het is niet logisch dat wie minder gebruikt, meer moeten betalen. Sorry, maar dat versta ik niet. Ik krijg dat niet uitgelegd. Dat was ook de reden waarom wij heel duidelijk tegen die regulator hebben gezegd dat we dat niet willen, dat ze daarmee moeten stoppen en dat dat geen goed idee is.

Maar ja, u hebt ook gezien wat de evolutie is geweest. De VREG wilde daar geen rekening mee houden en doet gewoon verder. We zullen ons de komende weken en maanden goed focussen op die rechtszaak. We gaan daarmee verder. We hebben goede juridische elementen om dat tarief aan te vechten. Ik herhaal dat we ons midden in een energiecrisis bevinden. Alleen daarom al, los van alle andere juridische elementen, vind ik het gewoon een barslecht idee van de VREG. Ik vraag mij echt af of de VREG beseft hoe dat bij elke Vlaming binnenkomt. Ik vraag mij echt af of zij met de Vlamingen spreken. Ik denk het niet.

Collega Aerts, weet u dat Vlaanderen de enige regio in dit land is die haar doelstelling heeft gehaald wat energiebesparing betreft? We zien dat ook sinds de intrede van dat eengemaakt loket. Er is de versterking van de energiehuizen, er zijn heel wat energiedeskundigen aangeworven, er is ongezien veel geld uitgetrokken voor premies en er zijn immens veel aanvragen en dat is goed. Daken, buitenmuren en vloeren worden geïsoleerd. Het is ongezien.

En ja, u vindt dat natuurlijk niet prettig. Ik zal niet verwijzen naar uw collega Tinne Van der Straeten, die andere dingen aan het doen is. Maar wij zetten de koers verder, wij blijven op Vlaams niveau energie besparen. Elke Vlaming is daar volop mee bezig en wij ondersteunen dat vanuit het Vlaamse niveau. Wij zullen de energiehuizen blijven versterken waar dat nodig is. We hebben ongeveer 1 miljard euro gemobiliseerd. De cijfers van het aantal mensen dat die premies aanvraagt, spreekt voor zich. Het is bijzonder goed dat de woningen goed en stevig worden ingepakt. We zetten dat voort.

U kent mijn mening over dat capaciteitstarief. Ik ben daartegen en dat is ook de reden waarom wij naar de rechtbank zijn getrokken. Op 25 januari vindt de eerste zitting plaats. Ik hoop dat het Hof van Beroep snel een uitspraak kan doen zodat we snel af zijn van dat tarief.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ja, u verwijst natuurlijk naar de VREG, de VREG, de VREG. Maar niet alleen de VREG is het probleem, ook deze Vlaamse Regering is het probleem. Ik herhaal dat de VREG dat capaciteitstarief niet zou hoeven in te voeren als die elektrificatie geleidelijk zou mogen gebeuren op vrijwillige basis en er geen fanatiek overheidsbeleid zou worden gevoerd van een razendsnelle dwangmatige elektrificatie. Stop met het verplichten en het gebieden. Stop met die verplichte warmtepompen, stop met die verplichte elektrische auto's. Laat de mensen in Vlaanderen vrij kiezen. En dan zou er in plaats van het capaciteitstarief een geleidelijke investering kunnen gebeuren in ons elektriciteitsnet.

Die razendsnelle elektrificatie die men wil doorvoeren, is trouwens ook tegenstrijdig met de oerdomme kernuitstap, want er zal in dit land straks simpelweg te weinig elektriciteit zijn om aan de snel stijgende vraag te voldoen. Helaas moet ik

vandaag opnieuw concluderen dat deze Vlaamse Regering de daling van de CO₂-uitstoot en de elektrificatie belangrijker vindt dan de daling van de energiefactuur van de Vlamingen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, de invoering van dat capaciteitstarief is eigenlijk maar het symptoom van de ziekte van ons energiesysteem, namelijk de totale liberalisering die ervoor zorgt dat we het individu verantwoordelijk maken voor de capaciteit van ons elektriciteitsnet. Het gaat dan over 100 euro capaciteits-tarief. Voor mij is 100 euro redelijk veel geld, dus ik hoop dat we daar iets aan kunnen doen. Maar die andere 93 procent is natuurlijk ook veel te hoog. Daarvan kan ik alleen maar zeggen dat het niet alleen het energienet is dat we in publieke handen moeten hebben en waar we ons publiek over moeten kunnen uitspreken, maar ook de rest van de energie – de energieproductie en de energieverdeling – moeten we in publieke handen hebben. Het is de liberalisering, die alles in stukjes heeft geknipt, die ons leidt tot de chaos waarin we vandaag zitten, met netten die het niet aankunnen en prijzen die we niet kunnen betalen.

Als we vandaag één ding moeten doen, minister, dan is dat energie in publieke handen moet zijn, betaalbaar, groen, ecologisch en sociaal. (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Steven Coenegrachts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de conceptnota 'Milieueffectrapportage'

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, als we in dit land onze mobiliteit willen aanpakken, als we in dit land een bedrijf willen uitbreiden, welvaart creëren, werkgelegenheid creëren, als we in dit land ooit nog een kerncentrale willen bouwen of iets anders, collega's, dan hebben we milieueffectrapporten (MER) nodig. Vandaag lijken die MER-studies eerder op obstakels, terwijl het eigenlijk hefboomen zouden moeten zijn om te komen tot betere projecten, tot goede projecten die ons in Vlaanderen effectief vooruithelpen.

We hebben daarover in het regeerakkoord afspraken gemaakt, minister. U hebt die vertaald in uw beleidsnota, en u hebt vorig jaar ook een conceptnota naar de Vlaamse Regering gebracht. Daarin hebt u gezegd dat u begin 2023 komt met zeer concrete vertalingen om die MER-procedure soepeler en eenvoudiger te maken, makkelijker te hanteren, maar wel met de juiste doelstellingen om te zorgen dat de projecten waarover het gaat beter worden en beter onderbouwd zijn, en dat het draagvlak bij de bevolking vergroot.

Ik heb gewoon een opvolgvraag, minister: hoever staat u, en wanneer kunnen we die soepelere regels verwachten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega, ik denk dat de vergunningsprocedures in de eerste plaats vooral rechtszeker moeten zijn. Dat is een belangrijk punt. En als het snel kan gaan, dan ook zo snel mogelijk. Dat is ook de reden waarom we deze legislatuur een vereenvoudigingsplan hebben goedgekeurd dat we ook aan het uitvoeren zijn. Ik denk daarbij aan een aantal administratieve beroepen die werden ingeperkt en aan een aantal zaken die we gedigitaliseerd hebben. Ik denk ook aan de behandelingstermijn van de Raad voor Vergunningsbetwistingen die we verlaagd hebben naar 12 maanden. We komen van 18 maanden en u weet

dat het mijn ambitie is om naar 9 maanden te gaan. Vergelijk dat met de Raad van State waar het op dit moment gemiddeld 26 maanden is. Ook voor windturbines hebben we een aantal zaken sneller laten gaan.

De MER-rapportage moet inderdaad een modern instrument zijn dat zich heel duidelijk focust op de effecten op het milieu. We hebben daarvoor een ontwerp-tekst van de administratie en de juristen ontvangen. In het najaar hebben we daarover alle stakeholders geraadpleegd. Het is de bedoeling om tegen het voorjaar met een ontwerp-tekst naar de Vlaamse Regering te gaan.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u wel voor het antwoord, minister. Dat is ook fijn nieuws over de timing. We kunnen niet wachten, dus hoe sneller hoe beter. Het voorjaar klinkt alleszins goed. We hebben die soepele MER-procedures inderdaad nodig. U hebt het zelf gezegd: als we in dit land nog windturbines willen zetten of zonnepanelenparken, als we willen dat de energieproductie op eigen grondgebied gebeurt, dan hebben we een juiste inschatting nodig van de milieueffecten, maar ook een soepele, snelle procedure die zorgt dat we die projecten van de grond krijgen.

Ik denk ook aan doelstellingen die we samen delen, bijvoorbeeld rond de bouwshift. Als we willen dat de open ruimte beschermd wordt en dat daar ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) voor gemaakt worden en dat de verdichting effectief in de praktijk vorm krijgt, dan moeten we aan initiatiefnemers, ontwikkelaars, bedrijven en overheden een procedure geven en een instrument dat makkelijk hanteerbaar is, maar dat wel juridische robuustheid en zekerheid garandeert. Dank u wel voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, het voorstel dat op tafel ligt, heeft als bedoeling om de administratie bevoegd voor de milieueffectrapportage – het zogenoemde team MER – om te vormen tot een expertisecentrum, waarbij de beslissing niet bij hen ligt, maar zij louter een adviserende en begeleidende taak krijgen. De Groenfractie vindt dat alvast geen goed idee. Want we weten wat er gebeurt met adviesverlening in Vlaanderen: hoe groter de besparingen op personeel, hoe minder adviesverlening, kortom hoe slechter die milieueffectrapporten gecontroleerd zullen worden. En slechte MER's, minister, leiden tot rechtsonzekere vergunningen. En ik vraag mij af wie in Vlaanderen zit te wachten op rechtsonzekere vergunningen? Ik las vandaag in de wensen van Voka voor 2023 dat Vlaanderen zich met vijf topprioriteiten zou bezighouden, onder andere rechtszekere vergunningen. Ik roep u dan ook op, minister, om te behouden wat goed is, namelijk een administratie die die MER's goedkeurt. Zult u op mijn oproep ingaan?

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (cd&v): Minister, een belangrijke hefboom voor de modernisering van de milieueffectrapportage is de digitalisering. Die digitalisering omvat een aantal ondersteunende tools die zullen toelaten om in te schatten hoever zo'n MER moet gaan – de scopingsondersteuning –, maar er is ook de inhoudelijke ondersteuning van: moet er nu effectief een MER worden opgemaakt? Maar het was ook de bedoeling om een platform te ontwikkelen waarin kennisopbouw en kennisdeling kon plaatsvinden, en waar ook kon worden samengewerkt. Die digitalisering moeten we echt zien als een hefboom om die MER eenvoudiger en transparanter en vlotter te maken. Vandaar mijn vraag, minister: zal het digitaal platform en de verdere digitalisering effectief ook dit jaar kunnen worden gerealiseerd?

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, het is goed dat u aan een vereenvoudigingsagenda werkt. Ik denk dat dat ook nodig is. De regels en procedures zijn zodanig ingewikkeld dat de mensen niet meer mee zijn. Ook lokale besturen die ze moeten toepassen, worstelen ermee. Op den duur schieten de regels hun doel zelfs voorbij. Ik denk dus dat het goed is dat u die conceptnota's heeft gebracht en dat u die zult omzetten in wetgevend werk. Het is inderdaad nodig dat het juridisch robuust is. Als dat enige tijd vraagt, is het nodig die tijd te geven.

Collega's, MER of 'milieueffecten' is iets wat we niet in Vlaanderen hebben uitgevonden maar wat ons ook gedeeltelijk vanuit Europa is opgelegd.

Minister, vandaar mijn vraag aan u: bent u bereid om dit op Europees niveau aan te kaarten zodat we die MER-richtlijnen pragmatischer kunnen invullen, uiteraard zonder afbreuk te doen aan de bescherming van onze natuur?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega De Roo, ik geef mee dat de digitaliseringsprojecten al zijn opgestart, zodat een MER-screening en het MER-kenniscentrum al digitaal toegankelijk zijn op het moment van de uitrol van de MER-hervorming. We zijn er dus mee gestart en het is inderdaad de bedoeling dat ook verder te zetten.

Mevrouw Schauvliege, wat u zegt, is eigenlijk wat mevrouw Larmuseau zegt. U zegt altijd exact hetzelfde. Er is nog niets beslist, er is nog niets definitief. We hebben overlegd met verschillende stakeholders, ook met de milieuorganisaties. We zullen dus een instrumentarium kiezen dat ons leefmilieu zo goed mogelijk beschermt.

Want inderdaad, zoals de MER vandaag de dag bestaat: rapportering, administratie enzovoort ... Ik denk dat het niet slecht is om zaken af en toe met een open-minded blik te bekijken en te zien wat we kunnen verbeteren. Daar kunt u ook niet tegen zijn. De focus moet uiteraard liggen op de effecten op het milieu, het woord zegt het zelf. Maar vandaag de dag zien we toch dat de slinger soms wat te veel is doorgeslagen en dat dat niet effectief is wat eruit komt en dat ook niet altijd goed is voor het milieu. Vandaar dus dat we dat inderdaad bekijken, en zoals ik gezegd heb: we willen een modern instrument, een goed instrument.

De stakeholdersbevraging is gebeurd, ze zijn geconsulteerd, ook de milieubewegingen. We hebben nog eens gekeken naar het eindrapport van de PFAS-onderzoekscommissie (poly- en perfluoralkylstoffen). Daar stonden ook een aantal zaken in over het MER dat in dit parlement goedgekeurd was. Ik hoop inderdaad in het voorjaar met een ontwerptekst naar de Vlaamse Regering te gaan.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Voorzitter en minister, dank u wel. Ik hoorde collega Schauvliege zeggen om vooral niks te veranderen want alles loopt geweldig. Dat is natuurlijk vanuit het perspectief dat als het land blokkeert en er geen enkele investering nog mogelijk is, het allemaal veel beter zal gaan in dit land. *(Opmerkingen van Chris Steenwegen)*

Ik ben daar absoluut niet van overtuigd, integendeel. Minister, vanuit onze fractie hebt u de steun om van de MER-procedure, die vandaag toch vooral gezien wordt

als een obstakel, een echte hefboom te maken om tot betere projecten, snellere realisaties te komen en om op die manier onze regio, ons land vooruit te helpen op het vlak van energie en op het vlak van economie. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Rita Moors aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de effectiviteitsgraad van sensibiliseringscampagnes, naar aanleiding van de nieuwe campagne om de reddingsstrook bekender te maken

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Beste collega's, wisten jullie dat er sedert 2020 een verplichting is om bij filevorming een reddingsstrook te vormen? Dat wil zeggen: als er file is, moeten de voertuigen op de linkerrijstrook naar links uitwijken en op de rechterrijstrook naar rechts. Die verplichting geldt op alle wegen van twee rijstroken of meer. Zo organiseren we een soort corridor voor de prioritaire voertuigen van de hulpdiensten om ervoor te zorgen dat de hulpdiensten sneller ter plaatse zijn bij een ongeval. Zo kunnen de overlevingskansen van mensen die betrokken zijn bij een ongeval vergroot worden. Minister, dat is al positief. Reddingsstroken kunnen levens redden.

Maar uit een enquête van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) van augustus 2022 blijkt dat een op de drie bestuurders niet weet wat een reddingsstrook is. Dat is frappant want de regelgeving is al twee jaar van kracht en er zijn verschillende sensibiliseringscampagnes uitgerold. Het AWV zal naar eigen zeggen dit jaar nog meer inzetten op campagnes omdat zij ervan overtuigd zijn dat zij zo toch meer het idee van een reddingsstrook kenbaar zullen maken. Er is inderdaad gebleken dat de campagnes van 2022 61 procent van het volk bereikt hebben, terwijl in 2021 slechts 45 procent bereikt kon worden. Het verschil met de campagnevoering in 2022 was dat er een inzet was van digitale verkeersborden boven de snelwegen en vermeldingen op de VRT.

Minister, wat leren deze cijfers ons over de effectiviteit van de tot dusver gevoerde campagnes?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mevrouw Moors, dank u wel voor uw vraag. Een reddingsstrook kan inderdaad levens redden. Vandaar is het heel belangrijk dat we de nieuwe regelgeving voldoende onder de aandacht brengen van de weggebruikers, dat we er voldoende campagnes rond opzetten. Ik wil alleszins dit nieuwe jaar positief beginnen. U zegt dat een derde van de bestuurders de reddingsstrook niet kent. Tegelijk wil dat zeggen dat twee derde, meer dan 60 procent vandaag de reddingsstrook wel kent. Dat is op zich een goede zaak want – opnieuw – het kan levens redden.

We hebben in het voorbije jaar inderdaad twee campagnes opgezet. Begin dit jaar hebben we opnieuw een campagne opgezet om nog meer mensen in kennis te stellen van die regelgeving. Dat is uiteraard ook belangrijk. We voeren heel wat campagnes, rond verkeersveiligheid, hoffelijkheid, rond het stimuleren van de fiets, rond onze killers in het verkeer. Alle campagnes die we voeren, moeten we ook telkens evalueren, telkens monitoren wat de impact ervan is. Dat doen we ook want alles draait rond de verkeersveiligheid. Het is dan ook van essentieel belang dat we daarop blijven inzetten.

Wat dat betreft kan ik dan ook zeggen dat de nieuwe campagne die we begin deze week hebben gelanceerd, toch wel goed aanslaat. Er is heel veel aandacht

voor op sociale media. Er is ook aandacht onder meer op al onze borden. Ik ben zeker ook blij dat de VRT dit heel goed mee oppakt. We hebben onze VRT-verkeersspecialist Hajo Beeckman recent gehoord en hij parafraseert een bekende West-Vlaamse keukenbouwer door onder meer te stellen: "Maak altijd een reddingsstrook alsof ze voor jezelf zou zijn."

Hiermee eindig ik: laat ons allemaal die regels zeker goed in acht nemen en nog meer campagnes opzetten als blijkt dat 30 procent het nog altijd niet goed weet.

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het is inderdaad gebleken dat het voeren van campagnes belangrijk is. Uit de bevraging blijkt dat 71 procent van de mensen die de campagne hadden gehoord of gezien, spontaan een reddingsstrook vormen. Van wie de campagne niet zag, is dat slechts 61 procent. Ik denk dat het inderdaad belangrijk is om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Mijn bijkomende vraag aan u is hoe u ervoor wilt zorgen dat de sensibiliseringscampagnes maximaal hun doelpubliek bereiken en welke lessen er getrokken worden voor toekomstige campagnes.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (cd&v): Minister, ik denk dat de reddingsstroken heel belangrijk zijn. Ik denk dat ik het belang ervan niet moet schetsen. Het werd heel goed aangehaald door collega Moors en ook door uzelf, minister.

Bij het naar Brussel rijden zag ik dat de extra campagne al begonnen is. Ik denk dat ik driemaal op een digitaal bord 'reddingsstrook' zag staan. Het heeft dus wel impact en het is klaar en duidelijk.

Het belang van digitale borden wil ik nog eens duidelijk stellen. Ik denk dat we met die digitale borden heel snel informatie kunnen geven aan de bestuurders. Dat is een verschil met de campagnes langs de weg met gewone campagneborden. Ik denk dat daar veel meer tijd over gaat voor men een actie kan starten. Ik doe dus nogmaals een oproep van onze partij om meer in te zetten op digitale borden om zo de info aan de bestuurders te kunnen geven.

Wat de campagnes zelf betreft: we hebben campagnes over rijden onder invloed, over te snel rijden, over afleidingen in het verkeer. Al die campagnes zijn nodig. Wij hebben dat al genoeg gezegd in de commissie. Sensibiliseren en informeren zijn noodzakelijk om veilig verkeer te kunnen hebben. Mijn vraag is een beetje gelijkaardig aan die van collega Moors: wordt iedere campagne eigenlijk geëvalueerd? Zo ja, wat doet men dan met die evaluatie?

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, ik was eerlijk gezegd toch wel wat verrast toen ik las dat die reddingsstrook ondertussen zo goed ingeburgerd zou zijn en dat twee derde van de autobestuurders de werking ervan kent. Mijn ervaring in de praktijk spreekt dat toch wel wat tegen, minister. Ik heb die reddingsstroken ook nog nooit weten vormen en ik leg toch heel wat kilometers af met de wagen. Ik zie die automatische reflex bij de bestuurders vandaag nog niet. Dat verontrust mij want voor de hulpdiensten telt inderdaad elke seconde en die strook kan mensenlevens redden.

Minister, ik ben op de hoogte van de initiatieven die u neemt op het vlak van communicatie en educatie. Ik stelde u onlangs een schriftelijke vraag over dit thema. In uw antwoord gaf u onder meer aan dat u nog geen overleg zou hebben

gehad met uw federale collega voor wat betreft de handhaving en de sanctionering van de maatregel. Is dat overleg er ondertussen al geweest?

Onze snelwegen worden vandaag door heel wat buitenlandse voertuigen gebruikt. Een soortgelijke maatregel bestaat nog niet in onze buurlanden, ik denk daarbij aan Nederland en Frankrijk. Mijn bijkomende vraag is hoe u ervoor zult zorgen dat ook de buitenlandse weggebruikers vertrouwd geraken met dit principe?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, goede collega's, ik wil niet tegendraads zijn want zo ben ik eigenlijk niet. De kracht van communicatie is herhaling maar ik heb toch de indruk dat we hier een beetje praten over een kunstmatig probleem. Ik rijd jaarlijks noodgedwongen meer dan 50.000 kilometer. Ik woon bijna in het buitenland. Maar mijn ervaring op de E314 en de E40 is dat als sirenes van hulpvoertuigen, ambulances, brandweer of politie loeien, dat men dan spontaan een reddingsstrook vormt en dus dat die hulpvoertuigen kunnen passeren. Gaat men preventief die reddingsstrook vormen, dan zie ik daar vooral motoren aan hoge snelheid voorbijsnellen. Die gebruiken die corridor dan als snelweg en dan wordt het ideaal de vijand van het goede.

Nog eens, communicatie kan nooit kwaad. Niemand zal de opportuniteit van reddingsstroken betwisten, maar ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat wij hier nu aan het praten zijn over een kunstmatig probleem gezien de praktijk, de universiteit van het leven.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, ik denk dat we allemaal weten dat bij een zwaar ongeval iedere minuut telt. Als hulpdiensten door files niet door kunnen, kan die verloren tijd het verschil maken tussen leven en dood. Het is dus positief dat, op initiatief van onze federale collega Joris Vandenbroucke, die verplichting om een reddingsstrook te vormen er sinds 1 oktober is. Ik denk – ik wil collega Keulen toch voor een stukje bijtreden – dat er sindsdien ook al campagnes zijn gedaan, dat er ook in de rijopleiding de nodige aandacht voor is, en er zijn zeker ook die dynamische borden. Ik denk dat het ons allemaal opvalt dat dat daarop attendeert.

Ik zou eigenlijk iets minder negatief willen zijn. Minister, ik wil u eigenlijk bijtreden. Die invoering van de reddingsstrook is eigenlijk een totaal nieuw gegeven, en op twee jaar zijn we erin geslaagd twee derde van bestuurders daarvan op de hoogte te brengen, zodat dat toch regelmatig wordt toegepast. Uiteraard zou het ideaal zijn als iedere bestuurder op de hoogte is en het naleeft. Iedere campagne die daartoe bijdraagt, kunnen we alleen maar toejuichen, is positief en zal onze fractie ook altijd steunen. *(Applaus bij Vooruit en van Marino Keulen)*

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Niet alleen collega Keulen woont bijna in het buitenland. Collega Keulen, ik zit echter wel volledig op de lijn die u daar aanhaalt. Ik denk dat die reddingsstrook werkt, en noblesse oblige, complimenten aan collega Vandenbroucke, die dat in het federale parlement goedgekeurd heeft gekregen.

Minister, de vraag die ik u wilde stellen, sluit wat aan bij die van collega Keulen: is het in de praktijk zo dat er u problemen bekend zijn met het vormen van die reddingsstrook? Gebeuren er gevaarlijke situaties waarbij een derde van de bestuurders nog in het midden van de weg staat omdat zij niet weten dat dat bestaat, of passen zij zich op dat moment inderdaad aan aan wat de mensen

voor en achter hen doen? Dat lijkt mij veel waarschijnlijker, dat is ook mijn ervaring. Maar misschien kunt u dat met meer gegevens bevestigen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u wel voor de bijkomende vragen en opmerkingen. Het klopt wat hier is gezegd: we moeten vandaag de dag vaststellen dat eigenlijk meer dan 60 procent een regelgeving kent die amper twee jaar geleden is ingevoerd. Ik denk dat heel veel marketingmanagers heel blij zouden zijn als zij een merk zouden lanceren en na amper twee jaar al meer dan 60 procent zou weten dat dat leeft. In die zin denk ik dus dat we er inderdaad positief over mogen zijn dat zo veel mensen dat kennen.

Mevrouw Ryheul, zelf maak ik ook iedere dag opnieuw heel wat kilometers, net als de heer Keulen, mevrouw Robeyns en anderen. Dan zie je toch dat die reddingsstrook spontaan heel goed wordt nageleefd. Misschien is dat niet zo in andere delen van het land of van onze regio, maar ik zie alleszins toch zelf dat dat heel goed wordt gerespecteerd.

Ik heb hier nog een aantal bijkomende vragen genoteerd. Hoe volgen we de diverse campagnes op die we doen? Wel, er is altijd een evaluatie. Specifiek over deze campagne over de reddingsstrook hebben we onder meer bij Ipsos zelf een evaluatie laten doen, maar ook bij de campagnes van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) wordt er telkens een en ander gecontroleerd en gemonitord. We hadden bijvoorbeeld in het verleden een aantal campagnes die minder goed aansloegen. Ik denk onder andere aan het verhaal van de automodus of aan 'Control Cruiser'. Dat was iets dat heel veel mensen eigenlijk nauwelijks begrepen en dat weinig aansloeg. Daarom blijven we daar ook echt op inzetten. We hebben ook telkens op het kabinet en met de administratie overleg over al die campagnes: hoe kunnen we echt zorgen voor een maximaal bereik bij de mensen? Het doel is immers natuurlijk nog altijd het verhogen van de verkeersveiligheid op alle vlakken. Hoe doen we dat? Door heel gerichte campagnes te doen.

Mevrouw Fournier, u zegt terecht dat we niet alleen die vaste panelen langs onze gewestwegen mogen gebruiken. Neen, we moeten tal van andere tools gebruiken. Die digitale borden zijn daar heel goed voor, maar we zien bijvoorbeeld ook dat in de nieuwsbulletins heel gericht wordt gemeld dat men een reddingsstrook moet maken, zeker als er her of der ergens een ongeval gebeurt. Ook zij gebruiken dat dus heel gericht. Ik denk dat ik zeker ook wel gewag kan maken van onze jongste campagne 'Groot Gelijk dat je drugsvrij rijdt'.

Daarvoor zijn we heel gericht naar het nachtleven en de nachtclubs toegestapt, die mee die campagne ondersteunen. We maken daarbij ook gebruik van influencers. We maken volop gebruik van social media. Want ik denk dat je juist die campagnes zo veel gericht kunt voeren dan als je borden langs de weg gaat zetten, waar er dan eigenlijk weinig impact van is.

Kortom, we blijven dat continu monitoren. We blijven daar continu op inzetten. Zodoende zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk mensen alle regelgeving die we hebben, ook effectief kennen en zeker ook naleven, want dat is het doel. De verkeersveiligheid is voor ons een topprioriteit. En op die manier willen we dat doen.

Mevrouw Moors, nogmaals dank voor deze vraag, want hierdoor hebben we weer eens aandacht voor de reddingsstrook, die effectief mensenlevens kan redden.

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord, minister.

Collega's, ik zou graag nog eens verwijzen naar een artikel dat vandaag in de krant stond over de reddingsstrook. Daarin zegt Maarten Van Severen, hoofd van Netwerk Brandweer: "Het is erg frustrerend voor hulpverleners om de staart van een file te bereiken en te zien dat de reddingsstrook nog niet gevormd is. We helpen slachtoffers veel sneller wanneer we in één vlotte beweging tot op de plaats van het incident kunnen rijden." Ik denk dat daarmee nog maar eens het belang van het vormen van reddingsstroken onderschreven is, en ook het belang van een goede campagne om de kennis van de plicht om reddingsstroken te vormen, nog maar eens te benadrukken. Het is belangrijk dat we alle kanalen gebruiken om belangrijke campagnes te lanceren: tv, radio, sociale media, tekstborden boven de snelwegen et cetera. Zeker in het geval van reddingsstroken kan het een verschil maken tussen leven en dood.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de nieuwe richtlijnen voor fietspaden in het Fietsvademecum

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, fietspaden in Vlaanderen zijn niet veilig. We wisten het al, maar nu blijkt het ook uit cijfers. Slechts 5 procent van de eenrichtingsfietspaden op gewestwegen voldoen aan de normen. 5 procent! Stel je eens voor dat 5 procent van de autobanen aan de veiligheidsnormen zou voldoen. Dan zouden alle fracties hier vandaag vooraan staan om u vragen te stellen. Ik sta hier nu als enige.

Minister, u beloofde bij de start van uw mandaat dat u de minister van de fietsers in Vlaanderen zou worden. Ondertussen hebben we jaren op de nieuwe fietspadnormen gewacht. Als dan nu uit uw eigen cijfers blijkt dat er nauwelijks een fietspad aan uw eigen normen voldoet, dan verwacht ik toch een minister die gigantisch in actie schiet. Maar wat zien wij vandaag? U, een minister die telkens graag opschept dat er toch zoveel geld is voor het fietsbeleid, en aan de andere kant de fietsers, die op het terrein zien dat er nauwelijks iets verandert.

Vooruit verwacht van een minister van Mobiliteit dat zij jong en oud veilig laat fietsen in heel Vlaanderen. U spreekt heel vaak over die quick wins voor fietsers. Dat kan zijn, maar ondertussen komen de mensen op de fiets niet veilig en niet snel op hun bestemming. Het is tijd voor actie.

Ik heb maar één vraag, mevrouw. Hoe gaat u ervoor zorgen dat er versneld veilige fietspaden komen in Vlaanderen? Want deze cijfers zijn echt onacceptabel. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mevrouw Lambrecht, als uw cijfers correct zouden zijn, als maar 5 procent van onze fietsinfrastructuur in Vlaanderen veilig zou zijn, zoals u beweert, dan zou ik u gelijk moeten geven. Maar u weet zelf, als u eerlijk bent tenminste, dat u het hier volledig op flessen trekt en dat u een volledig fout beeld geeft van alles wat er gaande is.

Want wat stelt u, mevrouw Lambrecht? Wij hebben in de zomer van 2022, zes maanden geleden, een nieuw Fietsvademecum goedgekeurd, met nieuwe richtlijnen en aanbevelingen voor de nieuw ontworpen fietspaden. Dat zijn aanbevelingen en richtlijnen voor ontwerpers, voor lokale besturen, voor Vlaamse overheden, kortom: voor iedereen die in de toekomst fietspaden wil aanleggen.

En wat zegt u? U kijkt niet naar de toekomst. Neen, u zegt dat als we zes maanden geleden nieuwe futureproof regels hebben gemaakt voor de nieuwe ontwerpen, dat dan vandaag alle bestaande fietsinfrastructuur daar met een vingerknip aan moet voldoen. Dat zegt u. Maar wat blijkt wél uit de cijfers en uit FietsDNA? De tevredenheid over onze fietsinfrastructuur stijgt continu! Wat blijkt uit het meetrapport van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV)? De conformiteit van onze fietspaden langs de gewestwegen met het Fietsvademecum stijgt. U weet dat wij al sinds het begin van deze eeuw een Fietsvademecum hebben. We hebben daar nu een dynamisch document van gemaakt, dat meer rekening houdt met projecten die futureproof zijn. En nog belangrijker is dat het comfort van de fietser enorm stijgt.

Ja, wij investeren enorm veel. Wij investeren onafgebroken, voor het derde jaar op rij, meer dan 300 miljoen euro op jaarbasis. Dat betekent ieder jaar tussen de 450 en 500 fietsprojecten. Stop dus alsjeblieft met de werkelijkheid geweld aan te doen. Ik ben er zeker van dat u beter weet. Stop dus alsjeblieft met dergelijke kwakkels de wereld in te sturen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, als u uw cijfers over de gewestwegen kwakkels noemt, dan is dat voor uw rekening. Ik noem dat niet correct, zeker niet. U doet nu net alsof uw periode als minister van Mobiliteit is begonnen met de nieuwe fietsnormen. Dat is natuurlijk niet zo. U beslist om nu met deze nieuwe normen te komen in plaats van bij het begin van uw periode. U beslist om te talmen. Dat talmen kost mensenlevens. Ik lieg niet. Ik zou hier niet staan als er de 9 negen maanden van 2022 geen 36 fietsdoden waren en 28 het jaar ervoor. En 7000 gewonden. Ondertussen hebt u nog iets meer dan een jaar. In 4 jaar tijd zijn er – en de cijfers zijn wat ze zijn – 5 procent veilige fietspaden op uw gewestwegen volgens uw normen. Wat gaat u nu dat laatste jaar anders doen? Hoeveel procent van de fietspaden van de gewestwegen zullen er volgens uw normen tegen het einde van uw legislatuur veilig zijn? Zeg niet dat ik niet naar de toekomst kijk. Ik vraag u hoeveel u van die 5 procent zult halen bij het einde van uw legislatuur. Wat mogen de Vlamingen van u verwachten? *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, het is toch opvallend dat zo weinig fietspaden voldoen aan de nieuwe strengere normen van het Fietsvademecum. Er werd geruime tijd aan gewerkt. Ik ga er dan ook van uit dat u al geruime tijd wist dat die nieuwe normen er zijn.

Het is natuurlijk niet per definitie zo dat de fietspaden die niet aan die nieuwe normen voldoen onveilig zouden zijn. Maar het is toch opvallend dat de cijfers, ondanks de zware investeringen die u doet voor de aanleg van fietspaden, niet om naar huis te schrijven zijn. De provincie Antwerpen scoort het best met 9,6 procent. Dat is niet direct een cijfer om “wow!” te zeggen.

Het is natuurlijk wel zo dat de richtlijnen niet bindend zijn. Een verzachtende omstandigheid is ook dat de ruimtelijke ordening in Vlaanderen niet meteen iets is om mee uit te pakken. Maar dan nog kunt u mij niet wijsmaken dat de cijfers niet beter kunnen. En het zal moeten gezien de evoluties! Er zijn meer fietsen, speedpedelecs, bakfietsen en dergelijke meer. Die vereisen een aangepaste infrastructuur.

U gaat nu de rest van de legislatuur verder en zwaar investeren in fietspaden. Dat kunnen we alleen maar toejuichen. Maar hoe gaat u er nu voor zorgen dat het aantal fietspaden dat wel aan die nieuwe normen moet voldoen, wordt opgedreven?

De voorzitter: De heer Mermans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Jef Mermans was een voetballer. Ik ben Meremans. Dit geheel terzijde.

Mevrouw Lambrechts (*sic*), ik begrijp uw bezorgdheid, zeker over het aantal fietsdoden. Ik deel die bezorgdheid. Maar ik moet hier toch wel de minister volgen. U trekt het inderdaad een beetje op flessen. Het nieuwe Fietsvademecum zegt inderdaad: '2 meter'. Maar dat betekent niet dat een fietspad van 1,97 meter of 1,95 meter sowieso onveilig zou zijn.

Er spelen nog andere zaken mee buiten die breedte. Dat kunnen zijn: putten in de weg, aan kruispunten, de intensiteit van het gebruik en dergelijke. Het zijn die elementen die ook moeten aan bod komen.

Wat ik wel weet, en dat moeten we erkennen, is dat er schoppen in de grond gaan, dat er werkelijk wordt gewerkt. Ik heb het al honderd keer gezegd, ik zeg het opnieuw, ik merk het in mijn eigen regio. Dat mag ons niet tegenhouden om bij de instanties zoals Wegen en Verkeer te blijven aandringen om de procedures te blijven versnellen zodat de fietspaden sneller worden verbeterd of aangelegd waar nodig. We mogen niet naar de andere kant overhellen en er één norm uithalen om dan de facto te zeggen dat alles onveilig is. Dat zou de waarheid toch wat oneer aandoen.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (cd&v): Mevrouw Lambrecht, zoals de minister al aanhaalde, vind ik uw persoonlijke communicatie in de pers toch wat ongelukkig. U kunt niet ontkennen dat we in Vlaanderen jaarlijks meer dan 300 miljoen euro investeren via de budgetten van de minister. We hebben dan ook nog 150 miljoen euro van het Kopenhagenplan en de budgetten van de gemeenten en provincies. Dat zijn immense bedragen.

Maar inderdaad, er is nog veel werk aan de winkel. Dat we niet altijd de geplande werken zien op het terrein is ook een feit. Het duurt soms lang, te lang, vooraleer we bestedingen kunnen doen. Ik kijk dan ook naar de dienst Omgeving.

Daarnaast is het te begrijpen dat de bestaande fietspaden nog niet voldoen aan de nieuwe regeling. Anders hadden we geen nieuw Fietsvademecum nodig, als alle fietspaden al gingen voldoen aan dat vademecum.

Mevrouw Lambrecht, ik vraag zoals de minister een klein beetje correctheid in uw communicatie. Dank u wel. (*Applaus van Karin Brouwers en Karl Vanlouwe*)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, goede collega's, dit is inderdaad intellectueel oneerlijk. Ik maak een vergelijking. Ik heb ook ooit in de regering gezeten. Collega Vandenbroucke kwam toen met het concept: scholen voor morgen. Hij wilde duurzame schoolgebouwen die beantwoordden aan de uitdagingen van de 21^e eeuw. Betekent dat dan mutatis mutandis in de redenering van collega Lambrecht dat alle andere schoolgebouwen moesten sluiten? Geen enkele beantwoordde aan die uitdagingen, aan die standaard. Neen toch? dat is toch zo intellectueel oneerlijk als wat? Ik denk, minister, dat het uw erfenis zal zijn dat u zwaar hebt ingezet op, grote inspanningen hebt geleverd voor de verkeersveiligheid en dat u fors gestegen budgetten voor alles wat met fietsbeleid te maken heeft, hebt ingezet. De cijfers zijn wat dat betreft heel erg duidelijk.

Collega Lambrecht, dit is zo intellectueel oneerlijk als ik weet niet wat. Ik heb misschien nog wel respect voor het feit dat u het in de media hebt kunnen verkopen als was deze regering een bende prutsers, terwijl iedereen die daar dertig seconden over nadenkt, weet dat die vergelijking nergens op slaat. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega's, ik deel de verontwaardiging van collega Lambrecht over het aantal fietsdoden in Vlaanderen. Ik weet dat er een verschil is tussen veilig en conform, maar dat neemt niet weg dat het voor fietsers in Vlaanderen nog altijd veel te onveilig is om zich in het verkeer te begeven.

Laat ons over die fietspaden van de toekomst praten. Ik heb een concrete vraag, minister. De Vlaamse Regering heeft bij monde van minister Somers zeer recent beslist om ongeveer 150 miljoen euro vrij te maken om fietspaden aan te leggen. Hoeveel van dat budget gaat naar fietspaden die conform zijn? Hoeveel naar fietspaden die niet conform zijn? Daar zal ik u direct op antwoorden: u weet dat niet. Dit is bij minister Somers beslist en niet op het Departement Mobiliteit. Zo is er wel een probleem, want zo zijn wij beleid aan het voeren zonder dat de juiste administratie optreedt en de juiste regels worden toegepast. Dat is een vorm van slecht bestuur. In die zin vind ik dat collega Lambrecht daar zeer terecht vooraan staat om zich kwaad te maken. *(Applaus bij Groen en Vooruit)*

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega's, voor de bijkomende vragen, zeker ook die collega's, de heer Keulen, mevrouw Fournier, de heer Meremans, die heel duidelijk stellen dat men de werkelijkheid hier echt geweld aan doet. Ik wil dat toch nog eens heel goed benadrukken.

We hebben sinds begin deze eeuw een Fietsvademecum met aanbevelingen voor ontwerpers van fietspaden over hoe een ideaal fietspad eruitziet. De laatste versie van dat Fietsvademecum dateert van 2017. We zien – en dat vinden we uiteraard zeer goed, in het kader van de modal shift – het aantal fietsers continu stijgen. We zien ook het aantal soorten fietsen stijgen. We moeten daar dus 'future-proof' mee omgaan. We moeten antwoorden bieden. We moeten kijken hoe die fietspaden er in de toekomst het best uitzien.

Vandaar, mevrouw Lambrecht, dat wij beslist hebben om het Fietsvademecum van 2017 te herzien, om met een nieuw Fietsvademecum te komen met aanbevelingen voor fietspaden die in de toekomst worden aangelegd. En dat weet u.

Welke vraag stelde u mij in november? U vroeg in november hoeveel kilometer fietspaden voldeden aan dat nieuwe Fietsvademecum. Daar waar van 2017 tot 2022 de aanbeveling voor een eenrichtingsfietspad 1,75 meter was, is dat in het nieuwe Fietsvademecum van 2022 2 meter. U vroeg dan in november hoeveel van de bestaande fietspaden die in heel Vlaanderen liggen vandaag 2 meter zijn. Dat is uw vraag. En dan concludeert u – en ik weet dat u veel slimmer bent dan dat – dat, als er maar zo weinig fietspaden van 2 meter zijn, al de rest onveilig is. Dat is het toneeltje dat u opvoert en dat uw collega, de heer Anaf, vandaag nog eens opvoert. Een beetje recuperatie, dat is altijd mooi meegenomen in de pers. Maar dat is wat u stelt en u weet dat dat niet klopt, mevrouw Lambrecht. U weet dat, maar u wilt het vandaag gewoon niet erkennen. Maar dat was uw vraag: welk fietspad is vandaag 2 meter, welk fietspad is conform die nieuwe richtlijn? En natuurlijk kan dat nog niet.

U vraagt nu hoe snel alle eenrichtingsfietspaden in Vlaanderen 2 meter breed zullen zijn. Mevrouw Lambrecht, u weet ook dat aan een fietspad dat men op dit

moment aan het aanleggen is, eerst een ontwerp is voorafgegaan. Dan is er een omgevingsvergunning nodig en vaak ook een onteigening. Dan moet er een aanbestedingsprocedure gevoerd worden. Vaak zijn er ook nog juridische procedures. Die fietspaden waarvoor we dus vandaag de schop in de grond steken, voldoen in mijn ogen perfect aan het Fietsvademecum en de aanbevelingen die golden van 2017 tot 2022. Die zijn conform dat Fietsvademecum. Maar dat die nog niet kunnen voldoen aan datgene wat we heel recent hebben uitgerold, dat spreekt voor zich.

Dus, alstublieft, mevrouw Lambrecht, wees een beetje eerlijk met uzelf. Heel uw communicatie, wat u hier vertelt, is echt de werkelijkheid geweld aan doen, is echt alles op flessen trekken en dat klopt niet.

Ik blijf herhalen: van 2020 tot en met 2022 hebben wij meer dan 1,1 miljard euro voor fietsinfrastructuur op tafel gelegd. U blijft zeggen dat u niet ziet dat er meer en betere fietsinfrastructuur is gekomen. Hebben al de mensen die bevestigd zijn in het kader van FietsDNA, die heel duidelijk zeggen dat er veel betere fietsinfrastructuur is en wier tevredenheid en comfort stijgen, dan allemaal ongelijk? Sorry, dit kan echt niet.

Mijnheer Bex, ik ga nog heel even ingaan op uw vraag. U vraagt naar het verhaal van het Kopenhagenfonds. U vraagt welke fietsprojecten die gesubsidieerd worden met middelen uit het Kopenhagenfonds voldoen aan het vademecum. Ik weet niet of u het nieuwe vademecum of dat van 2017 tot 2022 bedoelt, maar ook daar moet ik zeggen dat ik van de lokale besturen die vorig jaar fietsprojecten hebben uitgerold en aangelegd en/of die nu een ontwerp klaar hebben en aanbesteed hebben, niet kan zeggen of die fietspaden voldoen aan de nieuwe normen – met andere woorden: of die 2 meter breed zijn –, of 1,75 meter breed zijn, conform de oude richtlijnen. Moet ik dat weten? Neen.

Maar wat doen we wel? Door die 150 miljoen euro op tafel te leggen, stimuleren we dat de openbare besturen massaal de fietsambitie faciliteren en dat ze massaal fietsprojecten uitrollen. Dat is wat we willen, zoveel mogelijk duurzame verplaatsingen en zoveel mogelijk verkeersveiligheid voor onze fietsers. Dat betekent inderdaad meer ruimte voor de fietser. Dat is op het ene moment een fietsstraat, op een ander moment is dat een vrij liggende fietssnelweg, en het liefst van al zijn het vrij liggende of verhoogde fietspaden langs de gewestwegen. Jaar na jaar trekt Vlaanderen daar meer dan 300 miljoen euro voor uit. Vijf jaar geleden was dat 120 miljoen euro. Dat wilde ik nog toevoegen voor de duidelijkheid. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, de meerderheid steunt u. Dat is logisch. Maar ik sta hier niet voor de meerderheid. Ik sta hier voor de fietsers. De normen komen van u. Het zijn uw cijfers. Ik had verwacht dat u, na zulke dramatische cijfers, zou toegeven dat u het een beetje anders moet doen. Maar u herhaalt telkens hetzelfde verhaal dat we hier al heel veel hebben gehoord, en dat ik ook in de commissie al heel vaak heb gehoord.

Het beleid verandert niet, het aantal doden op de fietswegen blijft stijgen. De uitdaging wordt enkel groter, dat hebt u zelf gezegd. Er zijn steeds meer fietsen, verschillende fietsen op te smalle fietspaden, op moordstrookjes soms. Ik verwacht van u dat u heftiger en meer actief beleid voert, want u hebt nog maar een jaar en een beetje. Ik wacht op de tijd wanneer de fietser de ruimte zal krijgen om veilig te fietsen. Het is een ruimte waar ook de fietser, naast de autobestuurder, recht op heeft. Zet alstublieft een versnelling bij. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Steven Coenegrachts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de online veiligheid van kinderen

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, deze week werden we opgeschrikt door zeer triestig nieuws. Een meisje uit het Brusselse, 14 jaar, werd dood teruggevonden in het Luikse. Ze was het slachtoffer van een techniek op het internet die we grooming noemen. Ze was benaderd door een volwassene met niet zo goede intenties.

Ik denk, minister, dat velen van ons, zeker zij die ouder zijn en kinderen hebben, met afgrijzen naar dat nieuws gekeken hebben of dat nieuws gelezen hebben. Ze hebben zich vooral bezorgd afgevraagd wat ze kunnen doen om hun kinderen beter te wapenen, om zelf actiever te zijn, om bewuster om te gaan met al die gevaren die het internet en de sociale media stellen. De snelheid ervan kunnen we niet altijd meer volgen. We hebben geen vat meer op de socialemediaplatformen. Tegenwoordig ben je oud als je Facebook nog gebruikt. Zo snel gaat het.

Hoe kunnen wij, minister, onze kinderen beter helpen zichzelf te beschermen tegen dit soort praktijken, zoals grooming?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Coenegrachts, aan u en ook aan alle leden en medewerkers van het Vlaams Parlement, mijn beste wensen voor het nieuwe jaar. Hopelijk brengt dat veel gezondheid en geluk voor elk van jullie.

We beginnen inderdaad met heel triestig nieuws. Dit is een verschrikkelijk voorval. Wanneer het over jonge kinderen gaat, is het altijd pijnlijk dit soort zaken te moeten lezen. Dat vergt natuurlijk een heel kordate aanpak van politie en justitie. We rekenen erop dat alles zal worden gedaan om dit correct aan te pakken.

Daarnaast moeten we zien wat we als samenleving gezamenlijk kunnen doen. Het is een verantwoordelijkheid van de overheid, maar ook van ouders, begeleiders, opvoeders en natuurlijk ook van kinderen en jongeren zelf.

Algemeen geldt dat wat in de fysieke, de gewone wereld geldt, ook online het geval is. Men leerde ons vroeger om nooit mee te gaan met mensen die je niet kent, om dat niet te vertrouwen. Hier gaat het over een specifiek digitaal geval van online grooming. Vanuit het Vlaams beleid zetten we in op mediawijsheid en digitale geletterdheid.

Bijvoorbeeld voor ouders is het een goede zaak om op het einde van de dag niet alleen te vragen hoe het gegaan is op school, maar ook te peilen naar het online leven. Het blijkt bijvoorbeeld uit cijfers dat maar een derde van de lagere-schoolkinderen en 20 procent van de jongeren ook met ouders praten over met wie ze kunnen of mogen chatten. Dus daar hebben we werk aan de winkel.

Naar ouders toe zijn er verschillende initiatieven, denk aan MediaNest, waar we informatie geven aan ouders, ook over online grooming. We moeten ook kijken naar de kinderen en de jongeren zelf. Via WAT WAT is er heel wat informatie ter beschikking. Ze gaan deze week nog extra informatie rond grooming lanceren. En ten slotte moeten we ook initiatieven nemen naar het onderwijs toe. Daar kan ik ook melden dat Mediawijs, Child Focus en VRT binnenkort een nieuwe EDUbox zullen lanceren over online seksualiteit, sexting, consent en dergelijke meer. Ook dat speelt mee.

Er zijn geen gemakkelijke antwoorden in dezen, maar het is in elk geval alle hens aan dek om ook hier nog extra werk van te maken.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u wel, minister. U zegt heel terecht dat dit geen gemakkelijk probleem is. We kunnen hier als overheid niet heel gemakkelijk tot een kant-en-klare oplossing komen. Maar ik vond het nuttig om ook dit platform aan te grijpen om aan ouders een signaal te geven over wat zij kunnen doen. Het is een probleem waar wij als samenleving samen tegen zullen moeten vechten. Ik begrijp dat bij Child Focus ongeveer 13 procent van alle dossiers rond seksuele uitbuiting die binnenkomen over grooming gaan. Om maar te zeggen dat dit een reëel maatschappelijk probleem is.

U hebt gelijk: open communicatie met de kinderen is daarbij essentieel, maar het gaat ook om zeer praktische tips. Leer kinderen om hun profiel bijvoorbeeld op privé te zetten, zodat niet iedereen daar toegang toe heeft, dat het profiel niet publiek toegankelijk is enzovoort. Ik denk dat we met die checklist, met die heel praktische aanpak, nog meer kunnen doen richting ouders en richting jongeren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dat de gruwel waar we vorige week van gehoord hebben, nog mogelijk is, dat moet voor ons een wake-upcall zijn, een wake-upcall dat we eigenlijk nog veel meer moeten inzetten op mediawijsheid dan wat vandaag al gebeurt, om onze kinderen online weerbaar te maken. Als we weten dat kinderen op hun achtste al een eerste smartphone hebben, dan heeft het geen zin om te zeggen dat we het internet zullen bannen uit hun leven. Neen, we moeten hen weerbaar maken.

Onze fractie denkt dat we nog veel meer werk aan de winkel hebben om, ten eerste, die kinderen de mogelijkheden en de gevaren van het internet te leren kennen, en om ten tweede hun ouders te helpen om hun kinderen bij te staan om veilig online te gaan. Want ouders voelen zich vaak niet echt genoeg vertrouwd. Ze denken dat hun kinderen het beter weten. We willen, ten derde, nog veel meer inzetten op mediawijsheid in de klas, in het jeugdwerk, in de welzijnssector.

Mediacoachopleidingen – u hebt ze niet vermeld, minister – waren daar ook een heel belangrijk element in. Uw collega, minister Weyts, heeft beslist om die opleidingen vanaf volgend schooljaar niet langer te financieren. Wij denken dat dat een ronduit verkeerde beslissing is. Het is een uitstekende manier om opvoeders en andere begeleiders te leren om kinderen tools te geven om om te gaan met het internet.

Dus, minister, bent u, één, bereid om nog veel meer in te zetten op mediawijsheid, en, twee, zult u met uw collega Weyts spreken om hem ervan te overtuigen om die mediacoachopleidingen toch te blijven ondersteunen?

De voorzitter: Mevrouw Almaci, ik had u over het hoofd gezien.

Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Ik ben ook niet zo groot. Wel luid, maar als ik de micro niet aan heb, dan ...

Collega's, elke tool kan worden misbruikt. Het probleem met dat soort grooming is dat volwassen mensen zich voordoen als kinderen om op die manier kinderen te benaderen en te verleiden tot afspraken et cetera. In dit geval moet er een

belletje gaan rinkelen als iemand u 3000 euro aanbiedt, en is er effectief de vraag hoe we onze jongeren weerbaarder kunnen maken om op zo'n moment alle alarmbellen te laten afgaan.

Maar goed, wat gebeurd is, heeft helaas een verschrikkelijke afloop gekend, en we moeten er alles aan doen om te zorgen dat het niet opnieuw gebeurt. En dat betekent sensibilisering, en dat betekent ook regulering. Minister, ik ben het met u eens. U zet al een tijdje – ook op vraag van collega Van den Brande – in op heel wat mogelijkheden rond mediawijsheid. Ik deel ook de mening van de collega's die zeggen dat we ook in het onderwijs een tandje moeten bijsteken. Maar we kunnen bijvoorbeeld ook via een systeem dat bij de VRT bestaat, via de boodschappen van openbaar nut, met flashberichten naar ouders toe, naar kinderen toe, verder sensibiliseren rond de problematiek.

Ik heb een tweede vraag. U hebt tools om creatief mee aan de slag te gaan, niet alleen naar uw collega-minister van Onderwijs, maar ook richting het departement dat u zelf leidt. Maar hoe kunnen we die ongrijpbaarheid op de sociale media beter aanpakken? Want we leggen ons er blijkbaar bij neer, of we hebben het gevoel dat dat ongrijpbaar is. De leeftijd controleren schijnt ontzettend moeilijk te zijn.

Op dit moment moeten de gebruikers zelf een hele hoop veiligheidsmechanismen instellen. We zouden ook met de regionale ministers in debat kunnen gaan om samen die socialemediaplatformen te benaderen, om te zeggen dat als iemand aangeeft dat hij leeftijd X heeft, die veiligheidsparameters automatisch op de strengste komen te staan. Dan moet je ze heel bewust afzetten. Dat is de omgekeerde beweging, ter bescherming van de minderjarigen. Overweegt u om samen met uw regionale collega's op die manier in debat te gaan met de socialemediaplatformen? Dat zou immers veel leed kunnen voorkomen. Nu is het omgekeerde de regel, waardoor mensen die een leeftijd van 40, 50 of 60 jaar hebben zich als 14-jarige kunnen voordoen. 14-jarigen moeten dan heel mediawijs zijn om al die instellingen te kennen en ze moeten al met hun ouders hebben gepraat zodat die ouders dezelfde alertheid hebben. Is dat een optie voor u?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, het is een ongelooflijk trieste gebeurtenis met een fatale afloop die ons nog maar eens met de neus op de feiten van het belang van mediawijsheid drukt. We hebben het hier al heel vaak over gehad. De VRT en Karrewiet hebben heel kort op de bal gespeeld en hebben op een heel serene manier verwezen naar experts en hulplijnen. Ze hebben tips gegeven en heel vaak Child Focus naar voren gebracht en hun trajecten 'Iedereen een Max' en 'OK Groomer', die heel relevant zijn in dezen. Dat was goed nieuws.

Tegelijkertijd heb ik tot mijn ongelooflijke treurnis opnieuw moeten vaststellen dat daar waar groomers en jongeren actief zijn ik geen enkel pushbericht zag over de materie. Nog steeds niet zag ik vanuit WAT WAT bijvoorbeeld – u verwees er daarnet naar en ik denk echt dat dat hun rol is – op Instagram, op Snapchat, op TikTok, op Likee of eender waar, berichten aan jongeren over hoe om te gaan met dit soort zaken. Opnieuw deden nws.nws.nws en Karrewiet dat natuurlijk wel.

Maar minister, is het niet tijd dat jongeren op die kanalen worden geconfronteerd met informatie over die problematiek? Want wachten tot jongeren die informatie gaan opzoeken, is onvoldoende, het spijt mij.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Grooming is sowieso verwerpelijk en dat het in dit geval tot de moord op een jong meisje heeft geleid, is natuurlijk afschuwelijk.

Toen ik een kleutertje was, wist ik al heel vroeg dat ik nooit snoepjes mocht aannemen van vreemde mensen en al zeker niet mocht meegaan met vreemde mensen. Maar meer dan een halve eeuw later is de wereld natuurlijk veranderd, en ondertussen worden kinderen en jongeren niet alleen offline, op straat, maar ook online benaderd. En daardoor kennen we nu ondertussen al een hele tijd zoiets als mediawijsheid. Ik denk niet dat mediawijsheid vijftig jaar geleden hoog op de agenda stond.

Maar de regel blijft in essentie natuurlijk dezelfde: niets aannemen van vreemde mensen, mensen die je niet kent en ook niet zomaar afspreken.

Ik heb begrepen dat Child Focus inderdaad een heel interessante website heeft met tal van tips voor zowel ouders als professionals. Maar minister, we hebben heel wat onderzoeken rond mediagebruik: van het Europese Digital Economy and Society Index (DESI), de Barometer van de informatiemaatschappij, de Barometer Digitale Inclusie, Apestaartjaren tot Digimeter. Er bestaat zeer veel. Het gaat daarbij vooral over cijfers, over hoeveel mensen een gsm bezitten, wat het gebruik is en de technische vaardigheden. Maar ik denk dat we er nog meer, ook bij die onderzoeken, op moeten inzetten om te weten te komen hoe vaardig die mensen op sociaal vlak online zijn. Dat nog beter monitoren en wat meer uitdiepen is een bijkomende suggestie.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Voorzitter, collega's, ik dank u voor de bijkomende vragen. Ik start bij dat laatste, bij het onderzoek rond dit soort zaken. We hebben inderdaad heel veel cijfers hierover. Apestaartjaren biedt hierover heel wat informatie.

Ik geef ook mee dat we sinds 1 januari een kenniscentrum zijn gestart rond mediastudies waar we al die informatie op een transparante manier willen bundelen en daaruit lessen willen trekken, zodat we dit soort van bijzonder delicate zaken op een onderbouwde manier kunnen aanpakken.

Wat ons betreft, ligt de focus effectief op het versterken van mediawijsheid, waar we, collega Segers, bijzonder sterk op inzetten, ook met fors stijgende budgetten. Iedereen erkent dat. Je moet dat dan inderdaad doen op alle vlakken. Ten eerste, mevrouw Perdaens, effectief naar de kinderen en jongeren toe. De taak van nieuwszenders en een jeugdjournaal als Karrewiet en de VRT is wel wat anders dan WAT WAT.

Ik volg uw redenering dat WAT WAT ook oog moet hebben voor de actualiteit, maar het is natuurlijk geen nieuwssite. Zij hebben mij ook aangekondigd dat ze effectief extra aandacht hebben voor online grooming – het staat al online – en dat ze de komende dagen nog extra zaken zullen doen, maar er is natuurlijk een verschil met een nieuwsmedium dat dag op dag op de actualiteit inspeelt. Ik denk dat dat ook wel logisch is. Er worden in elk geval serieuze stappen genomen om de informatie up-to-date te brengen, in samenwerking met tal van gespecialiseerde organisaties zoals Tumult, zoals Pimento, en zoals ook Child Focus, dat bijzonder interessant werk levert. Ter informatie: zij hebben ook een heel interessant concept 'Iedereen een Max', waarbij ze vooral inzetten op vertrouwenspersonen voor iedereen, zodat elk kind en elke jongere iemand heeft waarmee ze over dit soort zaken kunnen spreken.

Er is ook verwezen naar het onderwijs. Coaches kunnen daar interessant zijn, maar in elk geval moeten we ook vanuit ons kenniscentrum Mediawijs voldoende aanbod hebben. Ik verwacht veel van de EDUbox waar ik naar verwezen heb. Er is ook het spel OK Groomer, dat kan helpen bij schoolkinderen, en er zijn ook verschillende tools die aangeboden worden door ons kenniscentrum Mediawijs.

Tot slot zijn er ook de ouders. Ik verwees al naar [Medianest.be](https://www.medianest.be), dat verschillende interessante artikelen en tools heeft rond grooming. Er zijn ook vormen die voorzien worden door Mediawijs en Child Focus, onder meer in samenwerking met de Gezinsbond, om ouders extra te ondersteunen, ook rond dit soort fenomenen.

Mijn laatste punt gaat over de sociale mediaplatformen en de influencers die daar actief zijn. Collega Almaci, u stelde de vraag of we iets kunnen doen naar de sociale mediabedrijven toe. Dat is op juridisch vlak natuurlijk vooral op Europees vlak gereguleerd. We hebben daar de Digital Services Act (DSA) die op dit vlak een en ander reguleert, maar we zijn ook in dialoog met de sociale mediabedrijven zelf. Ik ga in maart naar de Verenigde Staten om op de hoofdkwartieren rechtstreeks met hen te spreken. Een van de initiatieven die we daarbij nemen is dat we de laatste hand aan het leggen zijn aan een soort influencer code. Daarmee bieden we, naast de regulering die nodig is van de platformen zelf, handvaten aan de influencers die actief zijn op die platformen, om hen rond dit soort thema's extra te ondersteunen. Grooming zal daarbij expliciet aan bod komen. We gaan dus ook op het vlak van sociale mediabedrijven en zij die daar actief zijn extra stappen zetten om dit soort fenomenen in de toekomst te kunnen aanpakken.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u wel, minister, en ook collega's. Dit is duidelijk een problematiek die zeer complex is, maar waarbij we allemaal samen zoeken naar antwoorden en oplossingen, hetzij door de focus te leggen op het onderwijs, hetzij door te kijken naar de sociale mediabedrijven en de manier waarop we de instellingen vormgeven, hetzij – collega Perdaens – door de inzet van onze eigen kanalen, hetzij – collega Brouwers – met getuigenissen van onze eigen kleutertijd. Het zijn allemaal toevoegingen aan oplossingen die er op termijn hopelijk toe leiden dat we dit soort dramatische gevallen maximaal kunnen vermijden. *(Applaus bij Open Vld en van Karin Brouwers)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het door de minister-president genoemde budget voor de verlaging van de kindratio in de kinderopvang

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het budget voor het verlagen van de kindratio in de kinderopvang en de uitspraken van de minister-president hierover

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, in het radioprogramma 'De Ochtend' kwam de minister-president langs. Ik zie u al glimlachen. Over de kinderopvang werd hem voorgelegd dat het aantal kinderen per begeleider nog altijd niet verlaagd was, en er werd gevraagd of dat zou gebeuren. Hij zei – heel opmerkelijk – dat het budget er al is. Het geld is er al.

Minister, wij hebben dat budget niet gezien in de begroting. We hebben zelfs voorgesteld om hiervoor budget uit te trekken. Maar als dat geld er inderdaad is, dan is dat wel hoognodig.

In 'De Zevende Dag' hebt u dan zelf iets anders gezegd. Daar werd de vraag zelfs scherper gesteld, en u zei dat het een politieke beslissing was of dat dit jaar of

deze legislatuur nog zou gebeuren. U had het ook over een benchmark die u wilde afwachten.

Minister, wij vragen eigenlijk al tien jaar, zowel binnen als buiten het parlement, met onze fractie om minder kinderen per begeleider in te plannen. Dat is al lang. Intussen is het eigenlijk al te laat om de crisis snel te keren. De crisis woedt al maanden, stilaan zelfs al jaren, in de kinderopvang, en escaleert. We zien dat in de cijfers en de feiten. Studenten vermijden de opleiding en ze zeggen zelf dat ze die vermijden door de werkomstandigheden. Stagiairs gaan niet door in de kinderopvang door wat ze zien tijdens hun stages. Oudere werknemers stoppen omdat ze zeggen dat ze het niet meer kunnen dragen. Mensen met ervaring gaan weg uit de kinderopvang en die ervaring is verloren – mensen met een hart voor de kinderopvang, omdat ze het niet meer willen, kunnen en durven dragen.

Minister, dat proces gaat elke dag verder. Elke dag dat de kindnorm niet verlaagd wordt, is een dag te veel. Dus minister, de minister-president heeft deze week de kinderopvang en de maatschappij hoop gegeven. Is het budget er? Is het geld er? En komt de verbetering er inderdaad nu?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, maandagmorgen zette ik de radio op. Wat hoorde ik? "Ja, de kindratio moet naar beneden. Ja, de budgetten zijn daarvoor voorzien." Ik dacht dat ik nog aan het dromen was, maar het waren wel degelijk de letterlijke woorden van onze minister-president Jan Jambon op de radio, die bevestigde dat eindelijk de kindratio naar beneden gebracht zou worden door deze Vlaamse Regering. Dat is zeer goed nieuws.

Ik moet wel zeggen dat ik redelijk van mijn stoel viel. We hebben net een hele begrotingsbespreking gehad waarbij de Vlaamse Regering besliste om niet te investeren in de verlaging van de kind-begeleiderratio. Wij hebben een amendement ingediend met de vraag om de kind-begeleiderratio wel te verlagen. Jullie hebben dat weggestemd. Op De Zevende Dag op tv hebt u gezegd dat we niet zouden gaan voor een verlaging van de kind-begeleiderratio, maar blijkbaar heeft de minister-president nu toch beslist om dat wel te doen. Dat is heel goed nieuws, want dat is heel belangrijk.

Het is een drogreden dat wij vandaag de kind-begeleiderratio niet naar beneden kunnen halen omdat dan allerlei initiatieven de deuren zouden moeten sluiten. De Vlaamse Regering kan vandaag perfect een budget voorzien om de kind-begeleiderratio te verminderen zonder dat je meteen initiatieven zou moeten sluiten. Je kunt perfect een gedoogperiode, een overgangperiode voorzien. Maar het is wel heel erg belangrijk voor de hele kinderopvang, voor de kind-begeleiders, voor de ouders, dat de kind-begeleiderratio vandaag naar beneden gaat.

Minister, beseft de Vlaamse Regering eindelijk dat het belangrijk is om die ratio naar beneden te halen? En heeft de regering daar effectief centen voor voorzien? *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Bij de begrotingsbesprekingen hebben we hier een zeer interessant debat gehad. Voor dit jaar 2023 is er, zoals jullie allen weten en zoals ook blijkt uit de cijfers van de begroting, 115 miljoen euro voorzien om extra, boven op wat we al deden, te investeren in de kinderopvang. Hoe is dat bedrag samengesteld? Zeer eenvoudig, u weet dat ook allemaal: 15 miljoen euro gaat naar de uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen, 8 miljoen euro naar de versterking van de administratie – dat is

ook broodnodig – en er is 92 miljoen euro voorzien om de kinderopvang financieel te versterken.

Collega's, ik kan jullie melden dat vandaag, 11 januari, al voor meer dan 20.000 plaatsen in de kinderopvang de nieuwe financiering doorgestort is aan de kinderdagverblijven. Dat betekent dat 20.000 plaatsen de transitie gemaakt hebben van 2B naar 2A. Dat is ontzettend belangrijk, omdat het zowel qua loonvoorwaarden voor de personeelsleden als qua kwaliteitsvoorwaarden die we stellen aan de kinderopvang, een grote sprong voorwaarts is. De bedragen worden in de loop van de maand januari gestort. Dat gebeurt kwartaalgewijs, maar het is op basis van de nieuwe financiering die we voorzien. Hetzelfde voor de kinderopvangverblijven die opereren in – zoals dat heet – de trap T1: daar is ook al de eerste storting gebeurd om die financiering met 50 procent te verbeteren.

Collega's, ik heb jullie gezegd dat voor mij de financiële versterking, de afschaffing van dat verschil tussen 2A en 2B een noodzakelijke voorwaarde is om de volgende stap te kunnen zetten. De volgende stap, zoals jullie beiden aanhalen, trouwens, en die voor mij ook noodzakelijk is – laat me daar duidelijk over zijn, ik heb dat ook bij de begrotingsbesprekingen gezegd – bestaat in het verlagen van de ratio.

Er is een benchmark besteld. Wie mij goed beluisterd heeft in De Zevende Dag, zal gehoord hebben dat ik heel duidelijk geweest ben. Ja, die ratio moet naar beneden. Daar wordt uiteraard een benchmark over gevoerd. Maar op het moment waarop dat zal gebeuren, moeten we politiek beslissen. Dat is altijd zo. Dat vraagt de beslissing van de regering.

Ik ben bijzonder blij dat de minister-president maandag op de radio heeft gezegd dat hij daar ook achter staat en dat hij ook wil dat dit gebeurt. Dat betekent noodzakelijkerwijze, collega's, dat de budgetten daarvoor zullen moeten worden voorzien. In de begroting die goedgekeurd is voor het jaar 2023, en waarover we een groot debat hebben gevoerd, is er 115 miljoen euro voorzien. Die middelen zijn bestemd. Ik vind dat een correcte wijze van werken. De volgende stap, die wat mij betreft zeker dit jaar mag worden gezet – ik denk dat dat noodzakelijk zal zijn – zal het stapsgewijs verlagen van de kindratio zijn. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u hebt in De Zevende Dag gezegd dat we eerst de vacatures moeten invullen voor we de kindratio naar beneden halen. Het was het hoofdpunt dat u aangaf. Maar dat is een droombeeld. Mensen vermijden nu de kinderopvang wegens de werkomstandigheden. Dat is zo een fijne job, zo een fijne sector. Ze gaan weg wegens de werkomstandigheden. U hebt keer op keer gezegd in interviews en in het parlement dat de mensen er niet zijn. Maar wij zijn ervan overtuigd dat de mensen zullen komen en soms zullen terugkomen als de omstandigheden verbeteren. Anders geeft u een emmertje aan de kinderopvang en zegt u dat eerst de boot leeg gehoosd moet worden en dat u dan het lek gaat aanpakken. Dat is geen doen. Maar u kunt er nu wel al aan beginnen.

Als het budget er is, zoals de minister-president zei, dan kunt u nu een doorlopende open call lanceren aan de kinderopvang zonder dat u initiatieven schaadt die geen kindbegeleiders hebben of er geen kunnen aantrekken. U kunt zeggen: "U kunt vanaf nu aan een hogere subsidiëring beginnen werken met minder kinderen per persoon en u mag daar vanaf nu op intekenen." Dat is de enige manier waarop we zullen weten of de mensen er zijn of dat de mensen nu niet komen wegens de werkomstandigheden. Dat kunt u nu doen. U kunt nu actie ondernemen. Minister, gaat u dat doen?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, ik heb het radiofragment van maandagmorgen enkele keren beluisterd omdat ik er enorm van geschrokken was. De minister-president zegt wel degelijk: "De ratio moet naar beneden. Ja, de budgetten zijn daarvoor uitgetrokken." Dat is letterlijk wat de minister-president heeft gezegd. Hij heeft het trouwens nog herhaald in een interview in De Standaard.

Ofwel kent de minister-president zijn dossier niet, wat ik bijzonder pijnlijk zou vinden, want de kinderopvang in Vlaanderen is echt wel een groot probleem. Ofwel maakt hij de mensen iets wijs. Weet u hoe dat overkomt bij die kindbegeleiders en bij de ouders, die al maanden vragen voor meer personeel en al maanden zeggen dat negen te veel is? Eerst zegt de regering dat ze er geen budget voor gaat voorzien. De minister-president zegt in de krant: "Ja, we gaan er wel geld voor voorzien." Dan zegt de bevoegde minister op de televisie: "Nee, we gaan daar geen geld voor voorzien." Dan zegt de minister-president nog eens op de radio: "Ja, we gaan daar wel geld voor voorzien." Nu blijkt dat er vandaag geen geld voor voorzien is. Dat is met de voeten van de mensen spelen. Dat is echt niet wat die mensen vandaag kunnen gebruiken.

Minister, het is belangrijk om vandaag perspectief te bieden en vandaag de ratio naar beneden te halen. Dat kan. Dat kan vandaag al. U moet daarvoor niet wachten op onderzoeken. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Het was inderdaad bijzonder pijnlijk maandagochtend. Minister, u zei daarnet dat we een heel interessant debat hebben gehad tijdens de begrotingsbesprekingen. Blijkbaar vond niet iedereen het zo interessant want tenzij de minister-president bewust liegt, want die budgetten zijn er natuurlijk niet, dat weten we allemaal, heeft hij gewoon niet zitten opletten. Dat een minister-president niet van alle details in een begroting op de hoogte kan zijn, tot daaraan toe. Maar hoe lang hebben we het hier over de kinderopvang gehad? Hoe vaak is dat discussiepunt, exact dat punt aan bod gekomen? We hebben daarbij gezegd dat je ook de werkdruk naar beneden moet doen want anders gaan de mensen de sector blijven verlaten. Als je dan zelfs niet doorhebt waarover de discussie eigenlijk gaat, dan vind ik dat echt bijzonder pijnlijk voor een minister-president.

Ook aan u dus de vraag. Ik merk dat u blijkbaar wel bij de begrotingswijziging absoluut in middelen wilt voorzien. Blijkbaar denkt de N-VA dat er al middelen zijn. Dan is het misschien alleen nog maar Open Vld die we moeten overtuigen. Aan Open Vld dus de vraag of zij ook in extra middelen willen voorzien bij de begrotingswijziging 2023 om eindelijk die ratio naar beneden te doen. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, toch een paar zaken. Ten eerste is er nu die 115 miljoen euro voor de trappen. Dat debat hebben we hier eindeloos gevoerd, maar ik ga het toch nog eens zeggen. Op dit eigenste moment zijn er bij VDAB 1157 vacatures voor kindbegeleiders en verzorgers in de kinderopvang. Nu, op dit moment. Die ratio nu verlagen wil dus de facto zeggen dat je sluit. Je zou kunnen zeggen dat je dat decretaal niet gaat doen, maar je vindt ze de facto niet, ze zijn er niet. Dat is de reden waarom deze Vlaamse Regering inderdaad eerst iets doet aan die trappen, de financiële leefbaarheid, iets wat we op verschillende vlakken ook hebben gevraagd.

Ten tweede, in het rapport van onze onderzoekscommissie staat dat we die ratio inderdaad gaan verlagen, maar dat we daar een benchmark voor gaan doen.

Mevrouw Groothedde, u hebt dat rapport niet gesteund, maar het staat er wel in. We gaan ook bekijken hoe we dat willen doen, want we krijgen ook de signalen uit de kinderopvang dat het niet overal een voor negen is, dat er ook plaatsen zijn met een voor zes. Ik verwijs naar het signaal dat in de nieuwsbrief van november 2022 van Kind en Gezin staat. In het laatste punt gaat het over het perspectief met de stakeholders in het licht van de verlaging van de ratio. *(Opmerkingen van Björn Rzoska)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Collega's, de hoge werkdruk bij de kindbegeleiders en het gebrek aan kindvrije uren om te voldoen aan al die administratieve verplichtingen vormen inderdaad een probleem. In de onderzoekscommissie is ook duidelijk geworden dat die hoge ratio een stressfactor is. Minister, ik heb echter wel begrip voor uw standpunt. U zei in De Zevende Dag dat u op dit ogenblik de mensen niet hebt om die ratio al te verlagen. Voor onze partij, voor het Vlaams Belang is het vooral van belang dat men die ongelijke subsidiëring wegwerkt. Daar bent u nu mee bezig, maar het is nog niet genoeg. Ik wil elk kinderdagverblijf, elke organisatie naar trap 2a. Ook dat zal de stress verlagen. We zien nu met de tijdelijke vervangcapaciteit dat er wel degelijk budget is om dit te realiseren, want u trekt daar nu het geld voor uit. Doe dat dus ook in de toekomst en zet die ongelijkheid binnen die trappen recht, zorg ervoor dat die verdwijnt.

Over de ratio ten gronde is er eigenlijk al heel veel gezegd en heel veel geschreven. Om die reden heb ik mij ook verdiept in een aantal inspectieverslagen. Ik heb daar toch wel een aantal opvallende zaken vastgesteld. Een daarvan is dat er, afhankelijk van het type organisator en de daarbij horende subsidie, in bepaalde voorzieningen wel degelijk wordt gewerkt met een ratio van een op vijf, dus een ratio die lager ligt dan een op negen. Het omgekeerde heb ik uiteraard ook gelezen, maar wat ik vooral heb vastgesteld, is dat er door Zorginspectie of door Opgroeien niet correct wordt opgetreden. Als er dus tekorten zijn met betrekking tot die groepsgrootte of als die capaciteit wordt overschreden, dan wordt dit niet correct aangepakt. Ik zag verslagen waarbij er zelfs tot drie keer toe een tekort was en er geen advies kwam, noch van Zorginspectie, noch van Opgroeien.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot, kunt u afronden? U had één minuut.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, in de procedure staat dat er bij eenzelfde tekort na twee keer handhaving volgt. Gaat u uw diensten aanmanen om wel correct op te treden en de procedures en de regelgeving correct te volgen, zoals aangeraden door de onderzoekscommissie, wanneer dit fenomeen wordt vastgesteld? *(Opmerkingen)*

De voorzitter: U moet een interpellatie indienen. Ondertussen duurt dit bijna drie minuten.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Collega's, de kindratio moet omlaag. Ook wij vinden dat. Het was trouwens ook een van de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie. De parlementaire onderzoekscommissie heeft daarover ook gezegd dat er eerst een benchmarking moet gebeuren met de ons omringende landen en dat er ook een onderzoek moet gebeuren, onder meer in functie van de leeftijdsdifferentiatie. Die opdrachten voor die studies zijn gegeven. Dat loopt en ik hoop dat we daarvan binnen afzienbare tijd, hopelijk dit voorjaar, ook de resultaten zullen krijgen.

Intussen wordt er gezorgd voor een betere financiering, met maar liefst 115 miljoen euro extra dit jaar, middelen die voor het overgrote deel gaan naar de

sector zelf, middelen die de kinderopvanginitiatieven vandaag al ontvangen. Hierdoor zorgen we ervoor dat er een betere financiële leefbaarheid komt en een verbetering van de arbeidsvoorwaarden van wie werkt in de kinderopvang, zodat we ook meer mensen kunnen aantrekken. Want dat, samen met extra plaatsen, is natuurlijk de conditio sine qua non voor een verlaging van de kindnorm.

Dus, collega's: een verlaging, ja, maar op een doordachte en goed voorbereide manier, zodat het ook geïmplementeerd kan worden in de sector en we ouders niet zonder plaats in de kinderopvang zetten.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Met de laatste begroting is er inderdaad 92 miljoen euro voorzien, maar enkel voor het 'level playing field'. Dat is een heel goede zaak, want daar pleiten wij al heel lang voor. Dat verschil, in verschillende trappen, dat moet eruit. Wij zijn er ook absolute voorstander van om de kind-begeleiderratio naar beneden te halen. Maar dat moet wel volgens een tijdspad en in overleg met de sector. Want als je nu gaat beslissen om plots die ratio te verlagen en kinderopvanginitiatieven te verplichten om een extra kinderbegeleider aan te nemen, die al niet beschikbaar is op de arbeidsmarkt, gaat dat bij kinderdagverblijven die al weinig of geen subsidie hebben, betekenen dat zij massaal gaan sluiten. Het fundament van je huis moet eerst in orde zijn, om dan verder te kunnen bouwen aan je huis.

Dat de werkdruk hoog is, erkent iedereen. In ons verslag van de onderzoekscommissie hebben wij ook duidelijk gesteld dat het inzetten van logistieke medewerkers een verlichting zou kunnen geven. Die kunnen praktische en administratieve taken uit de handen van kinderbegeleiders nemen. Mijn vraag is heel simpel, minister: hoe zit het daarmee?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Ik zal nog eens proberen helder te zetten wat de beslissingen zijn. Jullie kennen ze allemaal. Er is beslist om 115 miljoen euro extra te investeren. Voor mij en voor iedereen heeft die investering een rechtstreekse impact op betere werkomstandigheden én op betere loonvoorwaarden én op de kwaliteit. Want jullie vragen alles. Jullie willen meer kwaliteit, betere arbeidsvoorwaarden, betere verloning. 8000 van de 12.000 mensen die op dit ogenblik werken in trap 2, zitten in een gemengd systeem. Die zitten zelfs nog op 2B. Dus voor hen betekent dit rechtstreekse positieve impact op hun loon. Dit is echt belangrijk, mensen. Dit is een van de zaken die ook aan bod zijn gekomen tijdens de onderzoekscommissie.

Tijdens het plenaire debat heb ik hier veel mensen horen zeggen dat er mensen zijn die ik-weet-niet-hoe weinig verdienen. Weet u dat de spanning tot 600 euro bruto per maand is? Als je dat al voor een stuk kunt dichtrijden door veel meer kinderopvanginitiatieven in trap 2A te gaan zetten – en eigenlijk A en B af te schaffen, want het wordt allemaal 2 – dan heb je al de garantie dat mensen in een beter statuut werken. Ik ben het eens dat we zoveel mogelijk – sommigen zeggen: allemaal – initiatieven de kans moeten geven om van 1 naar 2 te stappen. Dat is de stap die ook in onze budgetten voorzien is. Straks komt er een oproep naar kinderopvanginitiatieven in trap 1 met de vraag of ze naar trap 2 willen gaan. Maar dan is het natuurlijk onmiddellijk 2A, want 2B bestaat niet meer. Dus wil je naar 2, dan kun je dat doen.

Ik heb mij geëngageerd. Als we er meer hebben die dat willen doen dan we budget voorzien hebben, dan moeten we zoeken om dat op te lossen. Want die gelijkheid is zo belangrijk om een volgende stap te kunnen zetten.

Dan kom ik bij de ratio. Ik heb nog op geen enkele manier duidelijk gemaakt dat de ratio vandaag ideaal is. In alle interviews die ik geef, zeg ik dat de ratio voor mij naar beneden moet. Maar het moet op een geleidelijke, georganiseerde wijze. Ik ga een voorbeeld geven. Stel dat we het voorstel van mevrouw Groothedde nemen. Je hebt een proefproject. En wie wil, kan daarin stappen. Dan creëer je ongelijkheid in het veld. En als mensen erin stappen, heeft dat onmiddellijk een repercussie op het aantal kindjes dat opgevangen wordt. Als we vandaag zouden zeggen dat we van acht naar zeven of van negen naar acht gaan, afhankelijk van het type, en we voorzien een subsidie, dan betekent dat onmiddellijk dat er een achtste minder capaciteit is voor de kinderopvang. En ik reken om: als je dan toch die capaciteit wilt maken, heb je 1200 extra mensen nodig die willen werken in de kinderopvang en 500 extra onthaalouders. Die zijn er op dit ogenblik niet. En daar volg ik u, mevrouw Groothedde. We zijn het niet over alles oneens. We moeten omstandigheden creëren die ook perspectief geven aan jonge mensen om dat te willen doen. En dat moet mee verpakt zijn in onze volgende stap.

Nu heb je dus de gelijke financiering. In maart hebben we de kansen die we geven aan initiatieven om van 1 naar 2 te gaan. Er zijn ook voor de anderen nog extra budgetten. Dan hebben we daar die maximale gelijkheid.

We zullen tegen dan ook de benchmark hebben. Dan kunnen we een georganiseerde operatie doen om die ratio met één te verlagen. Dat vraagt een enorme menselijke capaciteit. We zullen daar ook absoluut een budget voor moeten voorzien. Je kunt onmogelijk zeggen dat je de ratio verlaagt en dat dus de mensen minder geld verdienen. Het betekent, omgerekend, dat je sowieso iets meer dan 100 miljoen euro nodig hebt.

Ik heb ook de woorden van de minister-president gehoord. Hij heeft zijn absolute steun uitgesproken voor onze aanpak. Ik vind dat heel positief. Inderdaad, hij heeft ook erkend dat we aan die ratio moeten werken. Hij heeft dat niet naar de Griekse kalenden gestuurd. Aangezien hij dat heeft erkend, ga ik ervan uit dat dit betekent dat er op de eerstvolgende bespreking die we hebben een goede steun zal komen om werk te maken van die georganiseerde overgang en die georganiseerde verlaging.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Collega's, de kinderopvang wil alles tegelijk. De kinderopvang vraagt al meer dan tien jaar dat de verwaarlozing die aan de gang is eindelijk wordt gekeerd. Nu willen ze inderdaad eindelijk eens minder kinderen per persoon en eindelijk eens een deftig carrièrepad in normale werkomstandigheden, en eindelijk eens een normale subsidiëring. Omdat het allemaal zolang is nagelaten.

U vraagt om een benchmark? De EU heeft die benchmark al gedaan! Ik heb ze hier voorgelezen in het parlement. We bengelen aan het einde van de staart, samen met Bulgarije. Het programma 'Vrede op aarde' heeft de benchmark gedaan: drie kinderen in Nederland, vier kinderen in Duitsland, vijf kinderen in Frankrijk, acht tot negen kinderen in de Vlaamse Gemeenschap. In de Vlaamse Gemeenschap waarop u trots wilt zijn. Wel, geef dan nu de mogelijkheid aan de kinderopvang om in te stappen in een nieuw project. Zeg ze dat ze geen verplichting krijgen, dat ze het niet hoeven te doen met negen kinderen per persoon. Zeg dat ze met minder kinderen mogen werken. Want op dit moment zijn er inderdaad kinderopvanginitiatieven die dat doen en die met deze lage normen financieel in hun eigen vlees snijden. U bent het verplicht aan de kinderopvang om het nu te doen. U zegt dat de mensen er niet zijn. Wij zeggen dat als u het niet doet ze zullen blijven uitstromen. De enige manier waarop u

zult zien of er genoeg mensen in de kinderopvang willen werken, is door ze nieuwe kansen te geven om menselijk werk te doen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, u zegt dat wij het allemaal willen. "Julie willen én een beter loon voor de kinderbegeleiders én een betere ratio én betere kwaliteit." Ja, inderdaad, dat is wat er nodig is en dat is ook wat mogelijk is. En blijkbaar hebt u de steun van uw minister-president daarvoor. U kunt vandaag perfect een budget voorzien voor meer kinderbegeleiders. Ik hoor dat u van plan bent om dat bij de eerstvolgende bespreking op tafel te leggen. Ik hoop dat dat effectief gebeurt want het gaat mijn petje te boven. Alle partijen van de meerderheid zijn het ermee eens dat die ratio naar beneden moet. Dan kun je vandaag perfect al starten met een groeipad naar een lage ratio. Dan kun je perfect voorzien om vandaag de kinderopvanginitiatieven die het kunnen de mogelijkheid te bieden om vandaag al met die lage ratio te werken. Zonder meteen de normen aan te passen. Dat kan! Alle partijen hier willen het. We zijn er echt voor dat u daar werk van maakt, met de steun van de minister-president. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katja Verheyen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de beveiliging van de gemeenschapsinstelling van Everberg, naar aanleiding van meerdere recente ontsnappingen

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, collega's, de gemeenschapsinstellingen hebben een zeer belangrijke maatschappelijke opdracht. Ze beschermen onze samenleving voor minderjarigen die een aantal ernstige feiten hebben gepleegd of die hier alleszins van verdacht worden. Het gebeurt wel eens, zoals dat ook bij volwassen gedetineerden gebeurt, dat zo'n minderjarige die is opgesloten in een gesloten gemeenschapsinstelling deze probeert te ontvluchten. Dat is vorige week gebeurd: vorige donderdagochtend 5 januari. Toen is een minderjarige ontsnapt uit de gesloten jeugdinstelling De Grubbe in Everberg. Die tiener is er zelfs in geslaagd om over de omheining van die instelling te klimmen. Collega's, de ironie wil dat de omheining en de poorten van die instelling pas in 2021 extra werden beveiligd naar aanleiding van drie eerdere ontsnappingen in liefst minder dan drie weken tijd. Tevergeefs, zo blijkt. De politie is dan opgetrommeld om die minderjarige te vatten. Men heeft zelfs de grote middelen ingezet. Men heeft een helikopter ingezet om die tiener op te sporen. 's Middag heeft men de zoekactie gestaakt. Niet veel later, in de nacht van donderdag op vrijdag, is die jongere teruggevonden ergens in het Gentse.

Maar daar stopt het verhaal niet, collega's. Maandag vernamen we in de pers dat diezelfde minderjarige opnieuw de benen had genomen in diezelfde instelling. Het is niet helemaal duidelijk of hij nu is teruggevonden. Dat is ook niet relevant, het is een politiezaak. Wat wel relevant is, is dat die jongere in nog geen vier dagen tijd twee keer kon ontsnappen. Het is een potentieel gevaarlijke jongere.

Minister, hoe is dat in godsnaam kunnen gebeuren? Welke bijkomende maatregelen zijn intussen genomen om het ontsnappingsgevaar tot een absoluut minimum te beperken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, ik ben een aantal maanden geleden in De Grubbe op bezoek geweest. Ik heb ontzettend veel respect voor de manier waarop heel moeilijke jongeren met zware problematieken daar worden opgevangen. Opvangen is hier soms letterlijk te nemen, maar er hangt natuurlijk veel meer aan vast.

Uit de statistieken van de afgelopen jaren blijkt dat het aantal ontsnappingen beperkt is. Vorig jaar waren het er nul, in 2020 waren het er nul. Maar u hebt wel een punt natuurlijk dat er juist nu net na de vernieuwing een jongere twee keer is kunnen ontsnappen.

Er wordt zeer goed samengewerkt tussen de gemeenschapsinstelling, het lokaal bestuur en de politie. De samenwerking met de politiezone HerKo is bijzonder goed. Mijn kabinet heeft dit weekend het initiatief genomen om overleg te hebben met de instelling, de politiediensten, het kabinet van minister Demir en onze mensen. Men gaat kijken hoe de samenwerking met de politie nog beter kan en hoe men de veiligheidsmaatregelen kan garanderen.

Ik geef een voorbeeld. Men heeft nu blijkbaar beslist om een verlichtingspaal – ik weet waar die staat – weg te nemen. Alles wat men plaatst, kan voor een ontsnapping zorgen. Veiligheid is niet statisch, maar zeer evolutief. De verlichtingspaal wordt dus weggehaald omdat die jongen via die paal over de zwaarbeveiligde prikkeldraad is gesprongen. Hoe hij dat gedaan heeft, is zeer spectaculair. De paal gaat of is al weg. Men gaat bekijken of er nog grote of kleine ingrepen mogelijk zijn.

Het is geen instelling waar elke week mensen ontsnappen. Dit is zeer uitzonderlijk. Ik heb begrepen dat er binnen een paar weken opnieuw wordt samengezeten om te zien of er nog ingrepen moeten gebeuren. De eerste ingreep is dus al gebeurd. Dat is een logistieke maatregel, dat heeft niets te maken met veiligheidsprotocollen die niet werken. Dat heeft puur te maken met een infrastructuurelement dat zorgde voor een ontsnapping. Wordt vervolgd.

Scheer de voorzieningen niet over een negatieve kam want ze doen fantastisch werk. Ook de vernieuwde omheining was noodzakelijk en is zeer goed uitgevoerd. Als bepaalde zaken voor een ontsnapping zorgen, moet er logistiek nog een en ander verbeteren. Dat is wat nu zal gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat er een aantal engagements worden genomen om de geslaagde ontsnappingspoging te analyseren en er lessen uit te trekken. Ik hoor dat er maatregelen worden genomen op het vlak van infrastructuur, zoals die verlichtingspaal. Het is zeker niet mijn bedoeling om de instellingen in een slecht daglicht te stellen. Het is natuurlijk jammer dat dit weer gebeurd is.

Ik wil hier nog wat dieper op ingaan. U weet ongetwijfeld dat fase twee van het Jeugddelinquentiedecreet nu in maart in werking zal treden. Momenteel wordt er nog een onderscheid gemaakt tussen de open en gesloten afdelingen van de gemeenschapsinstellingen. We hebben de open afdeling in Ruislede en De Markt in Mol. Zij moeten de overgang maken naar het gesloten regime. Zijn zij al met de voorbereiding daarvan bezig? Hoe worden zij voorbereid om over te schakelen van het open naar het gesloten regime?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, het is onbegrijpelijk dat een jongere op een week tijd twee keer kan ontsnappen uit een gesloten gemeenschapsinstelling, en dan nog via dezelfde route. We hebben het hier ook al

meermaals aangehaald in dit parlement. Onze fractieleider Chris Janssens heeft er ook al vragen over gesteld aan uw voorganger, Wouter Beke. Toen ging het over Wingene, nu gaat het over Everberg, wat zal het morgen zijn?

De risicoanalyse die reeds gebeurd is in Everberg was broodnodig, maar ik denk dat we niet mogen wachten tot een volgend incident. Wij pleiten er dan ook voor om bij alle gemeenschapsinstellingen een risicoanalyse inzake uitbraak- en ontsnappingsgevaaren te laten uitvoeren. Hoe staat u daartegenover?

Uw voorganger gaf al aan – en het is hier net ook gezegd door collega Verheyen – dat na die transitie naar fase 2 binnen alle campussen de verschillende regimes gesloten afdelingen zouden zijn.

Minister, welke maatregelen dringen zich volgens u in die optiek op dit ogenblik nog verder op om na deze transitie het risico op ontsnappingen uit gesloten afdelingen tot een absoluut minimum te beperken, en binnen welke termijn?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, dit gaat om een splinternieuwe voorziening. Zoals u zelf aangeeft, zijn daar al aanpassingen gedaan.

Ik denk dat we vooral moeten luisteren naar de expertise en de stem van de begeleiding, van de mensen die elke dag met die jongeren werken en die vragen eigenlijk niet om meer repressie. Die vragen niet om nog zwaardere maatregelen of zwaardere infrastructuur. Die willen kijken naar die jongeren. En die willen ervoor zorgen dat hun stem aan de tafel duidelijker en permanenter wordt vertegenwoordigd. Ik denk dat het heel belangrijk is om die begeleiders – die eigenlijk de mensen zijn die elke dag met die jongeren werken en die een band met hen hebben – een stem te geven en die met de politie te laten samenwerken, zodat ze op een goede manier voor die jongeren kunnen zorgen. Want uiteindelijk is het niet onze bedoeling om ervoor te zorgen dat ze altijd worden ingesloten. Het is de bedoeling om ervoor te zorgen dat ze een thuis vinden in de maatschappij.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, de jongeren die in Everberg zitten, zitten daar natuurlijk met een reden. Laat heel duidelijk zijn dat wij met Vooruit ook absoluut vinden dat die daar de beste begeleiding moeten krijgen, met uiteraard het oog op het feit dat zij opnieuw aansluiting vinden in de maatschappij. Ook hulde aan de teams in Everberg en andere gesloten instellingen die daar elke dag keihard aan werken.

Maar een jeugdrechter beslist natuurlijk niet zomaar om een jongere in een gesloten instelling te zetten. En daarom moeten gesloten instellingen dan ook echt gesloten zijn. Dit soort ontsnappingspogingen zijn natuurlijk bijzonder jammer. Hier gaat het inderdaad over een paal die blijkbaar opties heeft gecreëerd. Ik hoorde van collega De Loor dat dat in het verleden bij gevangenen bijvoorbeeld ook eens gebeurd is, omdat er een telefooncel op een verkeerde plaats was geplaatst. Het is dus belangrijk, denk ik. Maar u verwees er zelf al naar: als iets veilig moet zijn en blijven, dan moet er goed overleg zijn. U zegt nu dat er samengezeten zal worden met de gemeente en met alle verschillende diensten om te kijken hoe die paal kan worden weggenomen. Maar het is toch de bedoeling dat in deze gesloten instelling, maar eventueel ook in andere, wel goed gekeken wordt dat, als er infrastructuurwerken gebeuren rond de gesloten instelling, er eerst wordt overlegd, zodat dit soort – toch spijtige – incidenten kunnen worden vermeden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Collega's, veiligheid in gemeenschapsinstellingen heeft vanzelfsprekend verschillende facetten. Als we ontvluchting willen tegen gaan, dan zijn zowel de infrastructuur als vorming en opleiding van alle medewerkers van belang. Ook moet er bij infrastructurele aanpassingen of masterplannen, zoals die er voor de gemeenschapsinstellingen zijn, toch ook wel consequent een veiligheidscheck worden gedaan.

Minister, momenteel worden de effectieve ontvluchtingen geregistreerd. U hebt er naar verwezen, naar de beperkte aantallen in De Grubbe. Maar die registratie gebeurt vandaag niet voor pogingen. Ik heb daar in het verleden al vragen over gesteld en toen werd mij geantwoord dat dat momenteel moeilijk is, gezien het feit dat zowel jongeren vanuit een verontrustende opvoedingssituatie, als jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, in de gemeenschapsinstellingen verblijven en er dus zowel sprake is van meer open als van volledig gesloten regimes.

Nu, binnenkort gaan we natuurlijk de omslag krijgen naar het beveiligend verblijf en mijn vraag is, minister, of vanaf dat moment ook pogingen tot ontvluchting zullen worden geregistreerd.

Ik verduidelijk waarom ik dit vraag. Ik denk namelijk dat ook pogingen een beeld kunnen geven, of een indicatie kunnen zijn, van waar er zich mogelijke problemen situeren of waar er, binnen de infrastructuur, gevoelige punten zijn.

Mijn vraag, minister, is of in de toekomst ook de pogingen worden geregistreerd.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben tevreden dat men hier kamerbreed appreciatie heeft voor de inspanningen die worden geleverd in de gemeenschapsinstellingen. Het is echt heel bijzonder werken met dergelijke jongeren. Ik erken absoluut dat het belangrijk is om naar de begeleiders te luisteren, maar net in De Grubbe is de samenwerking met de begeleiders en tussen de politie en de begeleiders bijzonder goed. Ik heb daar uitleg over gekregen. Ik vond het een voorbeeld. Ook de burgemeester kent bijna iedereen bij naam. Het is een voorbeeld van hoe er goed gewerkt en samengewerkt kan worden.

Het is ook voor mij van belang dat er een veiligheidsplan wordt gemaakt door infrastructuurspecialisten voor dit soort instellingen. In het geval van de gemeenschapsinstellingen neemt Het Facilitair Bedrijf daarin het voortouw. Maar er zijn soms zaken die anders worden ingeschat. Hier gaat het over jongeren die zware feiten pleegden, onder andere diefstal met inklimming. Het was misschien een klimspecialist. Men dacht dat het via zo'n paal nooit zou kunnen, maar dan gebeurt het toch. Dan moet je ingrijpen. Dat is wat nu is gebeurd.

Ik heb, collega's, niet gezegd dat we zullen samenzitten. Er is al samengezeten, bovenop trouwens hetgeen al regulier gebeurt. We wilden ook specifiek bekijken wat we hier extra konden ondernemen aan veiligheidsmaatregelen.

Wat het jeugddelinquentierecht betreft, collega's, hebben we op de Vlaamse Regering besluiten goedgekeurd om de volgende fase voor te bereiden. Dat betreft collega Demir en mezelf. Er zijn ook middelen voorzien voor personeel. De transitie betekent een heel grote verandering. Ik zal er nog wel wat van wakker liggen, daar ben ik van overtuigd. Het is noodzakelijk en belangrijk, en ik zal alles op alles zetten om dat in goede orde te laten verlopen.

Sowieso, in onze eerdere antwoorden hebben we al aangegeven dat geslotenheid een conditie is om de pogingen goed te kunnen registreren. Anders zou je het

laattijdig terugkeren van een jongere van een activiteit, ook als een ontsnapingspoging kunnen beschouwen. Als je pogingen in rekening wilt brengen, kun je dat enkel doen in absoluut gesloten situaties.

Er ligt wat werk op de plank, maar tegelijk wil ik toch het uitzonderlijk karakter van wat hier gebeurd is, onderstrepen.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Dank u wel, minister, voor de bijkomende antwoorden. Fase 2 gaat in maart 2023 in, dat is niet meer zo heel lang. Ik hoop dat men snel aan de voorbereidingen zal beginnen en dat de omschakeling vlot loopt.

Voor de rest noteer ik uw engagementen. Ik wil wel vragen om er vaart achter te zetten, want ik herinner me van vorige keer dat er heel wat tijd zat tussen de aankondiging van de maatregelen en de effectieve uitvoering van die veiligheidswerken. Ik hoop dat het nu sneller kan gaan.

Ik wilde nog zeggen dat het belangrijk is om het lokale bestuur erbij te betrekken. Als ik u goed heb begrepen, gebeurt dat al en is er een ontzettend goede samenwerking tussen politie, burgemeester, lokaal bestuur en de inrichting zelf. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over het ontbreken van essentiële informatie in de uitnodiging voor COVID-19-vaccinatie voor 5-tot-11-jarigen

– 1519 (2022-2023) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over het ontbreken van essentiële informatie in de uitnodiging voor COVID-19-vaccinatie voor 5-tot-11-jarigen.

Mevrouw De Rudder, verslaggever, heeft het woord.

Maaike De Rudder (cd&v): Op 11 mei 2022 werd een verzoekschrift ingediend over het ontbreken van essentiële informatie in de uitnodiging voor de COVID-19-vaccinatie voor 5-tot-11-jarigen. Het verzoekschrift werd ontvankelijk verklaard op 18 mei 2022 en voor verdere behandeling verwezen naar de commissie Welzijn.

De commissie besprak het verzoekschrift een eerste maal op 25 oktober 2022 en besliste om uitleg te vragen over dit verzoekschrift.

Op 13 december 2022 werd het verzoekschrift opnieuw toegevoegd aan de agenda van de commissie. De Hoge Gezondheidsraad maakt in zijn advies over COVID-19-vaccinatie bij 5-tot-11-jarigen uitdrukkelijk en meermaals het onderscheid tussen kinderen met onderliggende aandoeningen en kinderen zonder onderliggende aandoeningen.

De uitnodigingsbrief van het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid maakt dit onderscheid echter niet, en daarmee onthoudt de brief essentiële info aan de ouders en voogden van de honderdduizenden aangeschreven 5- tot 12-jarigen. Gezien het hoge herhalingsrisico tijdens het najaar van 2022, als er opnieuw vaccinaties zullen plaatsvinden, dient er een rechtzetting te gebeuren over het ontbreken van die essentiële info.

Collega Sleurs verklaart zich akkoord met het antwoord van de Vlaamse Regering, maar wil er wel een kanttekening bij plaatsen dat info van de Vlaamse overheid aan burgers correct moet zijn, zodat burgers hun vertrouwen in de overheid behouden. Er is bijvoorbeeld een verschil tussen de werkwoorden aanraden, aanbevelen en aanbieden, en ze vindt het dan ook belangrijk haar bezorgdheid daarover kenbaar te maken aan de verzoeker.

De aanwezige leden van de commissie sluiten zich dan ook aan bij het antwoord van de minister.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de hervorming van het zorgbudget – 1521 (2022-2023) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over de hervorming van het zorgbudget.

De heer Anaf, verslaggever, heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): De indiener van dit verzoekschrift heeft kritiek op de werking van het zorgbudget, onder andere, en ook op de BelRAI Screener. Hij vraagt effectief wat het nut is van de BelRAI als inschalingsinstrument, als enkel de financiële draagkracht in de toekomst een rol zal spelen. Hij stelt dat tijdens het debat vooral gefocust werd op het betaalbaar houden van woonzorgcentra, terwijl hulpbehoevenden die nog thuis wonen met de hulp van onder andere een mantelzorger, in de kou zouden blijven staan. Hij vraagt zich ook af wat dan de gevolgen van die hervorming zijn voor mensen die mantelzorg krijgen. Hij geeft aan dat ouderen die thuis wonen en huren geen beroep kunnen doen op een huurpremie of een sociale woning. Hij stelt de vraag of het zorgbudget mee zal stijgen met de wettelijke pensioenleeftijd, en pleit ook voor een indexering van het zorgbudget, en geeft suggesties aan van waar dat geld dan vandaan gehaald kan worden.

De minister heeft dan geantwoord dat de Vlaamse Regering de grensscore op de rubriek ADL (algemene dagelijkse levensverrichtingen) en IADL (instrumentele algemene dagelijkse levensverrichtingen) van de BelRAI Screener heeft verlaagd van 6 naar 5,5 punt. De regering heeft ook beslist om het zorgbudget voor zorgbehoevenden vanaf 1 januari 2023 te verhogen naar 135 euro maandelijks – dat was eerder 130 euro – en om vanaf 1 april 2023 personen die gerechtigd zijn op een zorgbudget voor ouderen en verblijven in een woonzorgcentrum, automatisch categorie 4 te laten hebben, wat een sterke stijging van het zorgbudget voor die bewoners zou inhouden, omdat de BelRAI Screener als inschalingsinstrument voor het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood enkel nog gebruikt zal worden voor aanvragers die niet verblijven in een woonzorgcentrum. De regering heeft beslist dat de inkomsten van de aanvrager en eventuele partners een criterium zijn om te bepalen of iemand al dan niet het recht heeft op een zorgbudget voor ouderen. De vraag of de leeftijdsgrens van 65 jaar voor het zorgbudget voor ouderen mee zal evolueren met de pensioenleeftijd, dat is nog te overleggen met de federale overheid, aldus het antwoord van de minister.

Er zijn geen opmerkingen geformuleerd in de commissie en we hebben dus besloten of voorgesteld om het antwoord ook te bezorgen aan de indiener van het verzoekschrift.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT over de verhoging van de leeftijdsgrens van het groeipakket voor studenten – 1522 (2022-2023) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over het verzoekschrift over de verhoging van de leeftijdsgrens van het groeipakket voor studenten.

Mevrouw Schryvers, verslaggever, heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Inderdaad, voorzitter, en dat doe ik met plezier.

Op 31 augustus 2022 werd een verzoekschrift ingediend over de verhoging van de leeftijdsgrens van het groeipakket voor studenten. De verzoeker heeft een studerende dochter van 25 jaar. Ze moet nog één tot twee jaar studeren, maar het recht op groeipakket is gestopt op 1 augustus 2022. Met nog twee andere kinderen in het hoger onderwijs stelt dat het gezin voor een grote financiële uitdaging, vandaar het verzoek om het groeipakket voor een student gelijk te stellen aan de duurtijd van de studie.

De commissie besprak het verzoekschrift een eerste maal op 25 oktober en besliste om uitleg te vragen over dit verzoekschrift aan de Vlaamse Regering. Op 13 december 2022 werd het verzoekschrift opnieuw toegevoegd aan de agenda van de commissie. De commissie had inmiddels een antwoord ontvangen van minister Crevits.

In het antwoord verwijst de minister naar de ons omliggende landen. Dan zien we dat de leeftijdsgrens van 25 jaar aan de hoge kant ligt. In andere landen worden gezinsbijslagen meestal maar tot 18 jaar of uitzonderlijk tot 21 jaar toegekend. De grens van 25 jaar komt overeen met de gemiddelde maximale studieduur. Het klopt dat dit niet lang genoeg is voor de dochter van de verzoeker om haar studies af te ronden. De reden is de duur van haar studieloopbaan. Er wordt ook verwezen naar de mogelijkheid om nog een studietoelage te verkrijgen als men voldoet aan de voorwaarden.

Tijdens de commissie van 13 december werd het verzoekschrift dan opnieuw besproken met inachtneming van het antwoord van de regering. Koen Daniëls toont begrip voor het verzoek, maar daartegenover staat dat de leeftijdsgrens van 25 jaar hoog is in vergelijking met andere Europese landen. Het groeipakket staat bovendien los van de studietoelage, stelt collega Daniëls die ook na de leeftijd van 25 jaar kan worden toegekend mits het gezin aan de voorwaarden voldoet.

Katrien Schryvers wijst erop dat de opleiding geneeskunde, want daar gaat het in casu over, zes jaar duurt. Als iemand vooraf een andere opleiding volgt, kan het voorvallen dat een student de leeftijdsgrens overschrijdt. Ze beaamt dat 25 jaar

hoger is dan in de buurlanden. Wie voldoet aan de voorwaarden kan evenwel een studietoelage ontvangen.

Collega Anaf beaamt dat wie boven de 25 jaar nog studeert, een studietoelage moet aanvragen.

De aanwezige leden sluiten zich aan bij het antwoord van de minister.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? *(Instemming)*

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

ROUWHULDE voor de heer Paul De Keersmaecker, gewezen lid van de Vlaamse Raad

De voorzitter: Dames en heren, op 16 december 2022 overleed op 93-jarige leeftijd de heer Paul De Keersmaecker. Als volksvertegenwoordiger voor het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde was hij tevens lid van onze assemblee van 1971 tot 1995. Hij behoorde tot de CVP-fractie.

Namens u allen betuig ik mijn oprechte deelneming aan de familie en nabestaanden.

Mag ik u vragen ter nagedachtenis van de heer Paul De Keersmaecker enkele ogenblikken van stilte in acht te willen nemen?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken van stilte in acht.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 18 januari 2023 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 18.08 uur.